

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (1740) 1983 BIRŽELIS-JUNE 23 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Protesto banga

Carinis režimas, savo metu uždraudęs lietuviams lotynišką raidyną, paskatino juos kovoti už savo teises, pavertė liaudį knygnešių tauta. Kažkas panašaus Lietuvoje ir šiandien vyksta. Raudonieji carų įpėdiniai, tiesa, kaiko iš praeities pasimokė, tačiau nevisiškai. Jie šiandien nebruka lietuviams kirilicos, tačiau pernelyg lengvabūdiškai žaidžia liaudies masių pasipiktinimo jausmais. Naujieji muravjovai, kaufmanai, kligenbergai taria, kad visas sunkias problemas lengviausia išspręsti jėga, kalėjimais, drakoniškais bausmėmis.

Siemet sukanka 90 metų nuo Kražių skerdynių. Anuomet žemaičiai, gindami savo šventovę, smarkiai nukentėjo, tačiau Kražių gynėjų vardas išgarsėjo visame pasaulyje, juos užstojo net to meto pažangioji Rusijos visuomenė, nuožmiuosius carinius budelius pasmerkę istorijai.

Sovietinių organų savivaliavimas ir smurtas Lietuvoje sudarė tokias sąlygas tikintiesiems, kad jie stumiami priešintis, jungtis į masinį protestų sąjūdį. Susidaro užburtas ratas. Norėdama įbauginti tikinčiųjų mases, valdžia mėgina negailestingai susidoroti su atskirais žymesniais veikėjais, tačiau jos smarkavimas sukelia dar didesnį masių pasipiktinimą. Į šventosios stulpą vietą tuojau statomas kitas, kaip mokė didysis varpininkas V. Kudirkas.

Šiuo požiūriu ypač dramatiškas buvo šis gegužės mėnuo. Dešimt metų kalėjimo ir tremties bausmės paskirta kunigui Alfonsui Svarinskui. Skelbdamas tą ištarmę, teismas pradėjo baudžiamąją bylą kitam veikliam Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto nariui kunigui Sigitui Tamkevičiui. Netrukus septynerių metų kalėjimo ir tremties bausmė buvo paskirta Jadvygai Bieliauskenei — mūsų laikų knygnešei ir vargo mokyklos mokytojai. Dabar jau gauta žinia ir apie ilgą laiką visap varginto vilniečio Jono Sadūno nubaudimą pusantros metų laisvės atėmimu. Koks neprotingas šis represinių organų siautimas, matyti iš to, kad visi apkaltinti standartškai — "šmeižimu" kaip savo metu po karo — tariamų "tėvynės išdavimų".

Žiūrint į didėjančią nuteistųjų skaičių, atrodo, kad smurtas laimi. Taip gal ir būtų, jei į nukentėjusių vietą nestotų jau kovotojai, jei platieji tautos sluogsniai leistųsi įbauginami. Tik žinios apie tai netaip greitai sklinda. Čia ypač būdingas kunigo Svarinsko atvejis. Vos tik pasklidusi žinia apie jo klasišką suėmimą sausio 26-ąją, visoje Lietuvoje kilo nauja protestų banga. Vien tik iki balandžio 3 d. "LKB Kronika" užregistravo protestų iš daugiau kaip 70 vietovių su maždaug 37.000 parašų. Tai tik dalis parašų, kurie ir toliau renkami. Vien 57-me "Kronikos" numeryje paskelbtas toks įspūdingas sąrašas vietovardžių, kad tik labai detalizuotas Lietuvos žemėlapis juos sutalpintų. Kuriasi nauja visuomeninės veiklos ir mokslinio tyrimo šaka — Lietuvos tikinčiųjų protesto geografinė. Savo krašto mylėtojas iškyla naują patriotinę problemą — šiam sąjūdįje neatsilikti nuo kitų, būti jame tinkamai atstovaujamiems.

Naujausių protestų dvasią Prienų tikintieji generalliniam Sov. Sąjungos kompartijos sekretoriui Andropovui taip išreiškė: "Mes, Prienų parapijos tikintieji, su dideliu skausmu pergyvename ir protestuojame dėl Viduklės parapijos klebono ir Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto nario kunigo Alfonso Svarinsko suėmimo ir apkaltinimo antikongresine bei antitarybine veikla... Šio skaudaus fakto akivaizdoje mes pareiškiamo, kad savo tautos kunigus gynėme ir ginsime, prašydami Dievą, kad jie būtų drąsūs, gintų tiesą, Dievą. Bažnyčios ir mūsų tikinčiųjų reikalus". Ši Prienų tikinčiųjų pareiškima pasirašė 1305 asmenys.

Prieš tokį masinį protestą sąjūdį valdžia norėtų užmerkti akis. Pareigūnai aiškina žmonėms, kad jų parašai nieko nepadės. Į tai "Kronika" visų vardu atsakė: "Padės ar ne — tai antraišlės reikšmės klausimas. Svarbiausia, kad tikintieji tauta solidarai užstoja tą, kuris jai brangus. Dar daugiau. Kiekvienas parašas už kunigą Alfonsą Svarinską — tai apsisprendimas už tas idėjas, kurioms gyvenimą pašventė šis uolus Lietuvos kunigas". Tai rodo, kad Kražių gynėjų dvasia gyva ir po 90 metų. A. L.

KANADOS ĮVYKIAI

Pirmieji išrinktojo žingsniai

Naujasis konservatorių vadas B. Mulronis lankėsi parlamente, susitiko su konservatorių atstovais. Parlamento posėdį jis stebėjo iš svečių galerijos, bet ministerio pirm. P. E. Trudeau buvo pakviestas pačion salėn ir pasveikintas. Savo vietą parlamente B. Mulroniui nutarė užleisti konservatorius E. MacKay, išrinktas N. Skotijos Central Nova apylinkėje, kur rinkimus konservatorių laimi jau 26 metus. Pats E. MacKay ten pirmą kartą buvo išrinktas 1971 m. Ministeriui pirm. P. E. Trudeau dabar belieka paskelbti papildomų rinkimų datą. Viena laisva vieta buvo rinkiminėje Britų Kolumbijos apylinkėje, bet joje vyruoja NDP socialistų rėmėjai. Central Nova apylinkė yra netoli Šv. Pranciškaus Ksaverio universiteto, kuriame studijavo B. Mulronis. Jis taipgi yra vado-

vavęs to universiteto lėšų telkimo vajui. Kai konservatorių vadu 1967 m. buvo išrinktas parlamente vietos neturėjęs R. Stanfieldas, papildomi rinkimai, atstatydinus vienam konservatoriui, įvyko Halifaxe. Tada ir liberalai, ir socialistai tiems rinkimams nepasiskyrė savo atstovų, norėdami užtikrinti R. Stanfieldo laimėjimą. Šį kartą, atrodo, taip nebūsi pasielgta. B. Mulronio lauks kova su abiejų partijų atstovais. Jo įsijungimo parlamentan betgi nori P. E. Trudeau, siekiantis politinių jėgų išbandymo.

Gallupo institutas paskelbė gegužės pradžioje pravestus viešosios nuomonės tyrimo rezultatus, liečiančius bendros rinkos įsteigimą Kanadai ir JA Valstybėms. Šiai minčiai, panaikinančiai maito varžtus ka-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Solistė NELE PALTINIENĖ ir muzikas ARYDAS PALTINAS, buvęs muzikinio vieneto "Kopų balsai" vadovas Kliape, neseniai apsigyvenę V. Vokietijoje, su pramoginės muzikos koncertais aplankė visą eilę lietuvių gyvenviečių Š. Amerikoje. Jų koncertais domėjosi ir jaunimas. Nuotraukoje — abu menininkai po koncerto Hamiltone su vietiniais moksleiviais

Nuotr. J. Miltenio

Bendruomenės seimas ir politika

Balsai praplėsti PLB seimo bazę, išjungti politinę veiklą

J. V. DANYS

"TŽ" 1983.VI.9 straipsnyje "Išėjimo balsas", kalbant apie II PLD ir VI PLB seimą, pastebima, kad šie renginiai turi plačią pasaulinę bazę — juose dalyvauja lietuviai iš daugelio laisvų kraštų. PLB seimo bazę jau plati, bet siūloma pasvarstyti šios bazės praplėtimą, jungiant pagrindines laisvojo pasaulio organizacijas, kurių rinktini pirmininkai ar jų pavaduotojai dalyvauja seime kartu su PLB išrinktais atstovais.

Prieš 17 metų

Jonas Kardelis, vienas pagrindinių Kanados Lietuvių Bendruomenės formuotojų 1949 m., šitaip rašė panašią temą 1966 m. ("N. Lietuva", 1966. 1.26):

— "Neturime autoritetingo organo. Tad ir iškyla autoritetingo organo sukūrimo klausimas..."

— "Rašančio (Kardelio) giliu įsitikinimu autoritetingu išėjimo organu ir gali ir turi būti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacija, kuriai visi turime paklusti ir visi turime būti gyvais jo nariais. Beje, PLB organizaciją mes turime. Deja, kol kas ne tokią autoritetingą, kokia ji turėtų būti, nes ji dar nepajėgia globaliniu mastu planuoti. Tad Pasaulio Lietuvių Bendruomenę reikia reorganizuoti. Reikia ją padaryti globališkai autoritetingą."

Esamoji PLB organizacija gera, bet ji nepakankama tautos išėjimoje uždaviniais... Ją todėl reikia papildyti...

Rašančiojo (Kardelio) nuomone nėra geresnio kelio į tą tikslą, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenę papildyti Taryba, kurioje įeity didieji išėjimo autoritetai: PLB valdyba, autoritetingiausieji visų mūsų organizacijų pirmininkai ar atstovai, politinių sro-

vojų pirmininkai, bažnyčių autoritetai, jaunimo organizacijų atstovai, ekonominių organizacijų vadovai, mokslo, meno ir sporto atstovai, jei būtų reikalingas — ir diplomatijos bei VLK atstovai".

Dabar

Žinoma, nuo 1966 m. daug kas pasikeitė; PLB savo Pasaulio Lietuvių Dienomis, jaunimo kongresais, menininkų pasikeitimu, ryšių išvystymu jau pasidarė globalinė. Bet Kardelio ir "Tėviškės žiburio" (redaktoriaus) pagrindinės mintys apie PLB bazės išplėtimą yra panašios ir tikrai vertos rimtai pasvarstyti ir eiti prie jų įgyvendinimo.

Kardelio siūlymai bene mažiausiai ras pritarimo JAV-se, kaip ir jo patangos sukurti KLB tada nepatiko jo ideologijos žmonėms.

Didžiausias sunkumas būtų susitarti, kurios organizacijos savo mastu ir tikslais derintųsi su PLB. Pastaroji yra nepartinė, remiasi laisvų rinkimų principu, nekontroliuoja asmeninių žmonių įsitikinimų. Be to, gal organizacijos jaustųsi atiduodančios dalį savo suverenumo jungiantis prie PLB.

Kanadoje kol kas neturime ir nėra judėjimo sukurti lygiagrečią organizaciją Kanados Lietuvių Bendruomenėi ar ją reorganizuoti. Kanadoje yra glaudus ryšys tarp KLB, organizacijų ir parapijų. Tai atspindi organizuojant Vasario 16, sibirinių trėmimų minėjimus, kariuomenės šventes ir pan. Juos organizuoja KLB su organizacijų pagalba arba atvirkščiai.

KLB krašto taryba pirmoji savo ir valdybos sudėtin įtraukė jaunimo sąjungos ir sporto atstovus. Greičiausiai nebūtų didelių sunkumų padaryti ir sekantį žingsnį, siekiant glaudesnio bendradarbiavimo. Bet pats principas, kad būtų veiksmingas, turi išeiti iš PLB, todėl dabartiniam seime šis klausimas turėtų būti svarstomas.

Neliesti politikos?

Artėjant II-sioms PLD ir VI-jam seimui, JAV lietuvių spaudoje iškyla ten įprastinės diskusijos: ką PLB padarė ar nepadarė, ką PLB turėtų ir ko neturėtų daryti, ką kuris tiksliai ar netiksliai pasakė ar pavaratojo tinkamus žodžius šventės šūkiui?

Išvakarėse didžiulių PLD, apimančių seimą, dainų šventę, jaunimo kongresą, sportines žaidynes ir daugelį kultūrinių renginių, kai kurių asmenų susirūpinta, kad PLB nori perimti visas veiklos sritis. Iš tikrųjų nesijaudinama švietimo, kultūros, visuomeniniais-socialiniais reikalais. PLB gali (kartais sakoma — turi) rūpintis mokyklų organizavimu, parama joms, vadovėlių paruošimu, mokytojų kursais, jaunimo išauklėjimu susipratusiai lietuvių, tautinių šokių, dainos, teatro puoselėjimu, švenčių organizavimu, sportu ir t.t. "Politinės veiklos neliečiamumo apsaugos" žmonės lanko tokius parengimus (dažnai jų vaikai aktyviai dalyvauja) ir mielai duoda nemokamus patarimus, kaip tai geriau atlikti.

Bet sritis kurioje šie asmenys turi labai tvirtą nuomonę ir kartais net tariamą "tiesos monopolį", yra "politiniai reikalai", "politinė veikla", į kurią esą nepagrįstai ir be tinkamos nuovokos bei dalykų supratimo veržiasi PLB (kartu, žinoma, KLB, JAV LB ir t.t.).

Kas gi iš esmės yra politika? Pagal "LE" XXII-XXIII t. politika plačiajai prasme yra kiekviena veikla ir veiklos būdai, nukreipti pirmoje eilėje į valdžios ir galios eritis. Siauresnįja prasme politika yra valstybės veikla, nukreipta į valstybės galios išsaugojimą, jos pagrindinių tikslų vykdymą. Valstybėje svarbiausi politikos nešėjai ir politinės minties kūrėjai bei vykdytojai yra politinės partijos. O politinė partija yra piliečių susigrupavimas pasiekti daugiama valdžios organuose... tvarkyti valstybės reikalus.

Pagal M. Krupavičių ("Pasaulio Lietuvių Bendruomenės keliu", 75 p. brošiūra, išleista 1950 m. gale ar 1951 m. pradžioje), PLB turi du tikslus — pagrindinį ir atsitiktinį (laikinią, JVD). Pagrindinis — išlaikyti išieivuosius lietuvių, atsitiktinis — atkovoti Lietuvai laisvę. Nepriklausomybės atga-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

MILIJONINĖS MALDININKŲ MINIOS SUSILAUKĖ POPIE-ZIAUS Jono-Pauliaus II laikytos Mišios Varšuvos sporto aikštėje, Niepokalanuose ir Čenstakavoje, kur minima Dievo Motinos paveikslas 600 metų sukaktis. Savo pamoksluose Jonas-Paulius II prisiminė kentčią lenkų tautą. Susitikime su gen. W. Jaruzelskiu jis netgi išskėlė ir nepriklausomybės klausimą. Esą Lenkija, siekdama nepriklausomybės, II D. kare neteko šešių milijonų savo gyventojų. Jų gyvybės auka Lenkijai duoda teisę į nepriklausomą gyvenimą, jai skirtą vietą Europoje tarp Rytų ir Vakarų. Uždaras Jono-Pauliaus II pasitarimas su gen. W. Jaruzelskiu truko porą valandų. Jo detalės nebuvo paskelbtos. Spėjama, kad buvo paliestas karo stovio atšaukimas, amnestija politiniams kalinėjams. "Solidarumo" unijos plakatai pasirodė maldininkų miniose, po pamaldų įvykusiose vaikštytynėse, kurių nedrįso trukdyti sutelkta milicija. Saugumiečiai tik fotografavo plakatus nešėjus, matyt, norėdami tomis nuotraukomis pasinaudoti ateityje. Numatytas popiežiaus Jono-Pauliaus II susitikimas su L. Walensa Čenstakavoje neįvyko, nors susitikimui yra gautas gen. W. Jaruzelskio režimo leidimas. Atrodo, jis įvyks kitoje vietovėje paskutinėmis Jono-Pauliaus II viešnagės dienomis. L. Walensa Gdanske laikomas beveik namų arešte, saugomas trijų milicininkų, be kurių negali išeiti iš savo buto.

Naujas prezidentas

Centrinis kompartijos komitetas Kremliuje augščiausio sovieto pirmininku patvirtino J. Andropovą. Iš tikrųjų tas postas neturi didesnės reikšmės, išskyrus oficialias keliones užsienin, kur pirmininkas yra laikomas Sovietų Sąjungos prezidentu ir traktuojamas kaip vyriausybės galva. Įdomiausia, kad J. Andropovą pirmininko pareigoms pasiūlė jo pagrindiniu varžovu laikytas K. Černenka, matyt, norėdamas pabrėžti kompartijos vienybę. Pats J. Andropovas, ką tik sulaukęs 69 metų amžiaus, atrodo, turi problemų su sveikata. Posėdžių salėje jam netgi buvo parūpintas specialus mikrofonas, kad nereikėtų eiti į netoli esančią kalyką kaip kitiems kalbėtojams. Buvo stengiamasi sumažinti jo vaikščiojimą ir netgi dalyvavimą posėdžiuose.

Pakeitė ministerius

Britanijos premjerė M. Thatcher, susilaukusi triuškinančios pergalės parlamento rinkimuose, pakeitė kaikiuriuos savo ministerius, pasirinkdama dešiniojo sparno konservatorius. Pagrindine auka tapo užsienio reikalų ministras F. Pymas, politikoje dažnai nesutardavęs su premjere M. Thatcher. Užsienio reikalų ministerija dabar teko G. Howe, artimesniam premjerės M. Thatcher bendradarbiui. F. Pymui ji pasiūlė parlamento pirmininko pareigas, bet jis jų atsisakė. Vadų pakeiti-

mo susilauks ir rinkimus pralaimėjusios opozicinės partijos. Pirmiausia planuojama atsistatydinimą paskelbė darbiečių vadas M. Footas. Jis bus pakeistas kitu politiku šį rudenį. Iš socialdemokratų vadų pasitraukė šią partiją įsteigęs R. Jenkinsas, vadovavęs koalicinei socialdemokratų ir liberalų grupei. Jį pakeitė ant-rasis socialdemokratų partijos steigėjas D. Owenas. Apie atsistatydinimą kalba ir liberalų vadas D. Steelas. Premjerė M. Thatcher yra pasiryžusi sustiprinti karinį Britanijos pajėgumą. Vien tik JAV "Trident" raketoms povandeniniuose laivuose numatoma išleisti \$11,4 milijono.

Pirmoji astronautė

Erdvių lėktuvas "Challenger" antrajam skrydžiui pakilo su rekordine penkių astronautų įgula. Į jų eiles buvo įjungta ir pirmąja astronautė tapusi astrofizikė Sally Ride, 32 metų amžiaus. Ligšioliniams erdvėlaivų skrydžiams amerikiečiai jau yra panaudoję 57 astronautus, o dabar susilaukė pirmosios astronautės. "Challenger" orbiton nugabeno tris ryšių satelitus. Kanadiškas "Anik" satelitas bus panaudotas televizijos transliacijoms JAV. Satelito radijo bei telefono ryšiams susilaukė Indonezija, turinti daug salų bei salėlių.

Karo problemos

Izraelio premjerą M. Beginą vis labiau ima slėgti uždelstas pasitraukimas iš Libano. Opozicinės partijos net du kartus pareikalavo viešai iširti Izraelio įsivėlavimą į nesibaigiantį karą. Tą reikalavimą 56:50 ir 56:49 balsų santykiu atmetė premjero M. Begino koalicija parlamente. Libane žuvusių Izraelio karių skaičius jau peržengė 500. Aukos pamazū didėja vietinio pobūdžio susikirtimuose su palestiniečiais ir libaniečiais. Kalbama, kad Izraelio kariuomenės daliniais teks atitraukti toliau nuo pagrindinių Libano miestų, surasti jiems saugesnes pozicijas, sunkiau pasiekiamas partizaninių grupių nariams. Sustiprintai karių apsaugai galėtų būti panaudotos upės, minų užtvartos.

Šiame numeryje:

Protesto banga

Suėmus kunigą A. Svarinską, Lietuvoje kilo protestų banga

Saugumiečių siautėjimas sanatorijoje "Lietuva"

Dr. K. Ėringis pasakoja savo pergyvenimus Lietuvoje

Bendruomenės seimas ir politika

Balsai praplėsti seimo apimtį ir nepartinę jo politiką

Steikime lietuvių archyvą Kanadoje!

Norint išsaugoti savo pėdsakus istorijai, reikia savo archyvo

Vilnius ir mūsų kaimynai

Mūsų sostinės sritis yra apsupta nedraugiškų kaimynų

Airių dovana Lietuvai

Marijos statula, skirta Vilniui, atsidūrė Šiluvos šventovėje

Su stebuklingu kilimu per pasaulį

Originali programa būsimoje moksleivių ateitininkų stovykloje

Sukaktuvinė skautų stovykla

Pokalbis su Kanadoje rengiamos skautų stovyklos rengėjais

Proletarinis romanas

Rašytojo Kazio Barėno romanas "Beragio ožio metai"

Knyga apie Telesforą Valių

Žymiojo dailininko monografija pakeliui į tarptautinę visuomenę

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Vatikano radijas š.m. gegužės 23 d. paskelbė, kad vietoje pasitraukusio iš pareigų Panevėžio vysk. R. Krikščūno vyskupijos reikalus tvarko naujai išrinktas kapitulinis vikaras prel. Kazimieras Dulksnys. Sovietų "Gimtasias Kraštas" gegužės 19 d. laidoje pranešė, kad Panevėžio vyskupijos valdytoju išrinktas Krekenavos par. klebonas kun. K. Dulksnys, bet visiškai nepaminėjo vysk. R. Krikščūno pasitraukimo. Pastarasis Šv. Tėvo pageidavimu, pasitraukė iš pareigų dėl nesveikatos. Tai jis padarė lankydamas Romoje š. m. balandžio mėnesį.

Vysk. Julijonas Steponavičius, kaip ir kiti Lietuvos vyskapi, buvo gavęs Šv. Tėvo kvietimą atvykti Romon oficialaus vizito, bet, kaip rašo "LKB Kronika" 57 nr., sovietinė valdžia neleido, bijodama, kad nesugriūtų jos planai, numatyti Lietuvos Kat. Bendrijai. Oficialiai sakoma, kad buvo per trumpas laikas vizitui paruošti.

Naujas prancūzų žurnalas
"L'actualité religieuse dans le monde", einas vietoje "Informations catholiques internationales", 1983 m. 1 nr. išspausdino ilgą informaciją apie Lietuvą ir pridėjo nuotrauką popiežiaus su Lietuvos vyskupais, besilaukiančiais Romoje. Informacijoje pavaizduojama tikinčiųjų būklė Lietuvoje, jų persekiojimas ir sakoma, kad Vatikanas ir toliau rūpi išgauti iš komunistų valdomos valstybės kulto laisvę, išlaikyti pilną hierarchiją ir jos prižiūrimą kunigų seminarija. Tokia laikysena Vatikanas esą rizikuoja sukelti nacionalistų nepasitenkinimą, bet jis esąs įsitikinęs, kad joks pasipriešinimas jėga nei Lenkijoje, nei Baltijos valstybėse negali būti sėkmingas. Jis tik prailęti daug kraujo ir dar labiau pasunkintų priespaudą.

Palaimintasis Mykolas Giedraitis, miręs 1485 m., yra palaidotas Krokuvoje Šv. Morkaus šventovėje. Prie jos yra įrengtas muzėjas-koplyčia su įvairiais palaimintojo palaikais ir vadinamas "Giedroycianum". Lenki jį laiko savu, vadina Giedroye ir stengiasi paspartinti jo kanonizaciją, kad būtų paskelbtas šventuoju 1985 m., kai sueis 500 metų nuo jo mirties. Dabartinis Šv. Tėvas yra buvęs Krokuvos vyskupas. Mykolas Giedraitis yra Lietuvos didikų atžala. Buvo vienuolis, pasižymėjęs šventu gyvenimu.

"The Sooner Catholic", JAV laikraštis, 1983.IV.10 išspausdino ilgą Marthą Mary McGaw, CSJ, pokalbį su prof. V. S. Vardžiu, pridėdama ir jo nuotrauką. Pokalbyje pavaizduotas profesorius kelias nuo gimtosios Lietuvos iki profesūros JAV-se. Pabrėžiamas profesorius susirūpinimas katalikų būkle sovietų okupuotoje Lietuvoje, iškeliamas tenyksių tikinčiųjų drąsa ginant savąjį tikėjimą. Surinkti-

mas parašų po petijomis iki 150.000 esąs didelės drąsos ženklas. Pasak profesoriaus, esančios dvi nuomonės dėl katalikų laikysenos Lietuvoje. Vieni mano, kad reikia priimti visus varžtus, pasyviai kentėti persekiojimus, o kiti sako, kad reikia aktyviai priešintis ir gintis nuo ateistinių pasikėsinimų. Pirmosios nuomonės šalininkai esą ortodoksai, kurie tuo būdu tapo ateistinės valdžios įrankiais. Lietuviai esą linkę kovoti, apeliuoti į pasaulio opiniją. Tuo būdu jie iki šiol nemažai laimėję, nes sovietai paiso viešosios pasaulio opinijos.

Galileo Galilei, italas astronomas, fizikas ir matematikas, 1632 m. išleido knygą "Pokalbis apie dvi didžiąsias pasaulio sistemas", kurioje jis tvirtino, kad ne saulė sukasi apie žemę, bet žemė apie saulę. Už tai jis buvo atitinkamas K. Bendrijos įstais apkalintas heretinėmis mintimis ir laikomas namų areštetu. Šiomis dienomis Romoje susirinko 200 žymių pasaulio mokslininkų paminėti 350 m. sukakties nuo tos knygos išleidimo. Dalyvavo ir Šv. Tėvas Jonas Paulius II, kuris 1980 m. sudarė specialią Vatikano komisiją, sušaukusią iš fizikų, istorikų ir teologų, peržiūrėti medžiagą, kuria remiantis anais laikais buvo pasmerkta minėtoji teorija. Šios išsilmės proga popiežius pareiškė, kad ano nelėmto įvykio patirtis K. Bendrijai yra privedusi prie brandesnės laikysenos ir tikslėsnio savojo autoriteto plėtimės supratimo. Popiežius pareiškė, kad Galileo Galilei anuomet neteisingai nukentėjo nuo tam tikrų to meto K. Bendrijos įstaių.

Hamiltono vyskupijai paskirtas naujas vyskupas pagalbininkas 47 m. amžiaus armėnų kilmės mons. Anthony Tonnos iš St. Catharines vyskupijos. Jis mokėsi Toronto universiteto Šv. Mykolo kolegijoje, Toronto Šv. Augustino seminarijoje ir Romos "Angelicum" universitete. Kunigu įšventintas 1961 m. Paskutiniu metu jis ėjo St. Catharines vyskupijos generalvikaro pareigas. Vyskupu jį konsekruos St. Catharines vyskupijos katedroje liepos 12 d. buvęs St. Catharines vyskupas Thomas McCarthy, asistuojamas dabartinio St. Catharines vyskupo T. Fultono ir Hamiltono vyskupo P. Redingo.

Kun. J. Stš.
● Kas žygiuoja keliu, vadinamu "vėliu", baigia keliu, vadinamu "niekadus". (Jonas-Paulius I)

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Teroras Lietuvos mokslų rūmuose (9)

Saugumiečių siautėjimas sanatorijoje "Lietuva"

DR. KAZYS ĖRINGIS

Jau 8-tame straipsnyje minėjau, kad po lengvos gerkles operacijos dėl vietų stokos specialioje Vilniaus ligoninėje 1979 m. kovo mėn. buvau perkeltas į Druskininkų sanatoriją "Lietuva". Pastarąjį priklauso tai pačiai ketvirtajai valdybai (dar gerai, kad ne penktajai kolonai!). Šios sanatorijos reabilitaciniame skyriuje išbuvau dvi savaites, po kurių KGB provokatoriai sukludė skyriaus vedėją prašyti būtiną gydymą dėl persiėdymo. Kaip jau rašyta 7-me straipsnyje, jų planuose buvo suniekinėti mane balandžio 1 d. proga, kai dėl KGB veiksmų Maskva nepatvirtino man profesoriaus vardo.

Sanatorija "Lietuva" įrengta pagal paskutinių technikos ir komforto žodį, jeigu neskaityti kamšties dvivietės palatos. Tiesa, yra prabangios dvivietės ir vienvietės palatos — apartamentai su televizoriais ir telefonais, kurios mokslininkams nepasiekiamos. Todėl sanatorijoje televizijos programų, kaip ir Vilniaus ligoninėje, tenka žiūrėti foje, galynėjantis su atėjūnais ir KGB agentais. Bet apie tai vėliau. Vienok sanatorija žvilga, yra daug įvairioms analizėms atlikti laboratorijų, gydytojų kabinetų, įvairios gydymosios paskirties vonių kabinetų, gydymosios gimnastikos salė, sporto salė, masazinė, uždaras baseinas, suomiška pirtis, didelė kino salė, šokių salė, erdvi valgykla, parankinė biblioteka, žaidimų kambarys — tikra "medusa statinė" raudonajam elitui, kuria šiek tiek pasinaudoja mokslininkai ir kultūrininkai. Bet toje "statinėje" yra ir pavojingų deguto...

LEMA NE GYDYTOJAS

Atvykus į reabilitacinį skyrių, nereikia daug laiko, kad įsitikintum, jog gydytoja — skyriaus vedėja yra pasiėmusi profesiją ir — plūsa kaip bitė. Kitaip dirba skyriaus med. sesuo Jūratė Sokolova, kuri, kai neklauso gydytojos — skyriaus vedėjos, klauso KGB agentų nurodymų.

Gal artėjant 1979-ųjų balandžiui, aš buvau išimtinai KGB agentų dėmesio centre. Čia rusiškai juos galima tiksliau apibūdinti — "samadury" (pusgalviai). Prie jų skirtina ir viena skyriaus masazistė. Tuokart Vilniuje su stengiausiu pakeisti butą, esantį triukšmingoje gatvėje, nes negalėjau prapristi prie triukšmo. Ir štai "nekalta" nuotykis su sanatorijos masaziste.

Gydytoja paskyrė masazą. Su nepažįstama masaziste pasišnekesys, kaip visuomet tokiems atvejais, prasidėjo apie viską po truputį. Po dienos kitos ši pagyvenusi moteris vieną kartą pasiskundė, kad esanti neišsimegijusi. Pratešdamas mintį pasakiau, kad ir man tai dažnai ne naujiena. Ir kartą, ir kitą, ir pagaliau artėjant laikui išvykti ji kažkaip pretenzingai paliesdavo šią temą. Papasakojau apie savo vargus dėl buto, esančio triukšmingoje gatvėje, ir didelius sunkumus jį pakeisti, nes per 15 metų negalėjau prapristi prie gatvės triukšmo. Tada pasnėkėvė pasakė, kad ji turinti draugą čia pat Druskininkuose, kuris augina kambarinį augalą. Tą augalą uostant žmogus tuojau užmiega. Na, ir sugalvok tu man! Lietuvių liaudies medicinoje ir prietaruose tokių dalykų negirdėti, nors šiam tikslui kitokių receptų nestinga. Masazistė ir kartą, ir kitą kažkaip dirbtinai siūlė nakčiai eiti pas tą "draugą". Žinoma, padėkojau už "rūpestį" ir šių paslaugų atsisakiau.

Pradžioje kažkaip pagalvojau, kad tą moteriškę kaitulys ima ar kas. Bet vėliau paaiškėjo, kad karta KGB inspiruotų prieš mane veiksmų grandinė (prieš gydytojo sprendimą išrašyti mane iš sanatorijos Sokolovos dėka, surežisavo, suorkestravo įsodinimą į KGB automobilį išvykstant į Vilnių, įžeidė ir perspėjo "pasveikinti" balandžio pirmosios proga, surengė politinę provokaciją Vilniaus troleibuse, įsilažė į knygų sandėlį ir įmetė sutraiskinta galva ka-

tiną; apie visa tai jau rašyta "TŽ" šios serijos 7-me straipsnyje). Todėl ir masazistės tarum "nekalta" šnektą įgavo tą pačią reikšmę.

Reabilitacinio skyriaus gydytoja pagal išleidžiamuosius iš sanatorijos laboratorinius duomenis nustatė, kad mano sveikatos būklė pablogėjo dėl persiėdymo. Gydytoja laikė tikslinga pratęsti gydymą sanatorijoje ir nurodė Sokolovai paskutinės planinio laiko sanatorijoje dienos ankstyvą rytą pakartoti laboratorines analizes. Nepagerėjus ar pablogėjus būklei, gydytoja turėjo gauti specialios Vilniaus ligoninės leidimą gydymą pratęsti sanatorijoje.

Med. sesuo Sokolova, pagal skyriaus vedėjos nurodymą, pirmąjį parengtį analizės atliko, bet tolimesnė jų eiga sustabdė. Išvykimo dienos vėlyvą rytą paskendusią darbuosė skyriaus vedėją paklausiau, kodėl aš nekviečiamas į laboratorijas. Gydytoja nustebo, išsikvietusi Sokolovą išbarė ir pareiškė, kad nedelsiant laukianti analizės rezultatų. Sokolova vedėją atsiprašė, bet jau buvo atlikusi Judo darbą, kad mane iš sanatorijos išrašytų ir pasodintų į KGB automobilį. Gydytoja atsiprašė mane, kad pagal gautus pakartotines analizes duomenis nesuskubo pratęsti gydymo laiko sanatorijoje, ir nurodė tęsti gydymą Vilniaus spec. ligoninės poliklinikoje.

Aprašytas įvykis turi žymiai platesnę reikšmę, nes toks "gydymas" gali būti praktikuojamas ne tik spec. ligoninėje ir jos sanatorijoje. Jis liudija, koks sunkus pavergtos lietuvių profesionaliosios inteligentijos darbas okupacijos sąlygomis.

TELEVIZIJA SANATORIJOJE

Druskininkai yra prie nūgrimzdusio legendinio Ragainio ir priklauso prie tų Lietuvos vietų, iš kurių mato si Lenkijos televizijos laidos. Todėl sanatorijoje "Lietuva" televizijos žiūrovai atėjūnų ir KGB agentų skirstomi taip: Maskva-Minkas-Vilnius-Varšuva. Maskvą pabrėžtinai žiūri atėjūnai ir pasidavę liškų augštoji partinė hierarchija iš Lietuvos. Minską žiūri Baltarusų publika, ypač atvykę į Minską, Maskolius nervina graži sena slavų kalba, kuri kartais girdima Minsko laidoje. Dėl Vilniaus lietuvių ir sanatorijoje, ir spec. ligoninėje galynėjasi su atėjūnais. Jie yra priversti bėgioti iš vieno augšto į kitą, iš vieno skyriaus į kitą, kol kurioje nors žiūrinčiųjų televiziją grupėje prarėkia atėjūnų. Pasiūlyti nežiūrėti pvz. Maskvos politinių komentatorių dviejų kasdiniinių programų "Šiandien pasaulyje" arba žudymosi filmų serijos "II pasaulinio karo religija" reiškia geriausiu atveju blogą politinį skoni. Apie 1965-1970 m. Vilniaus televizijoje buvo išaugusi gabių ir kultūringų jaunų politinių komentatorių grupė, kuri, derindamasi prie okupacinių užgaidų, nebuvo svetimtautos psichologijai. Ji buvo intelektualiai ir išskilo kaip antitezė rėksmingam karo metų talentingam Maskvos radijo pranešėjo Levitano įkyrėjusiam stiliui. Karas jau buvo seniai pasibaigęs ir pasenusi radijo maniera juo labiau netiko televizijai. Deja, minėtą Vilniaus komentatorių grupę okupantas panaikino, su žeme sulygino.

Atėjūnas nesiskaito su daugybe įžūlių veiksmų, kuriais jis pažemina ir įžeidžia pokarinę profesionaliąją inteligentiją ir visą lietuvių tautą. Jam svarbu tik, kad raketos stovėtų mūsų žemėje.

PROGRAMOS IŠ LENKIJOS

Kai dėl Varšuvos televizijos, tai apie ją išeivių spaudoje jau nemažai rašyta. Čia tik norėčiau nušviesti atėjūnų KGB žinybos jai nusiteikimą sanatorijoje "Lietuva".

Sanatorijoje susipažinau su savita menininke. Pašnekesiai lietuvių televizijos programas kultūros, naudos ir žalos klausimais. Pagaliau paaiškėjo, kad abu mažai esame matę Varšuvos televizijos programų, o jų naktinių filmų visai

nematę. Sutarėme pasižiūrėti. Bet sanatorijoje po 10 v.v. televizijos žiūrėti neleidžia. Sakoma, televizija trukdo poilsiautojų ir ligonių poilsiui, nes čia, kaip ir spec. ligoninėje, televizijos žiūrėtojų koridoriuose trisieniūose (foje).

Trisieniū baldai geri, viduryje stovi žemas stalas su medicininio turinio brošiūromis: skrandžio ligos, širdies ligų profilaktika, kodėl laiku reikia taisyti dantis ir pan. Atėjūnų lygiai 12 v. vidurnaktį, išjungdama Varšuvą. Pasisekė — niekas aparato neišjungė. Taigi rimti žmonės žiūri rimtos programos — amerikiečių filmo. Atėjo vienas kitas, sakė, kaip, neutralus žiūrovas. Kartkartėmis sukaliuojosi ir tokie, kurie "nesidomėjo". Vakarą buvo šaltokas — šį tą pasiėmė šiltesnio ir pasidėjome ant fotelių prie brošiūrų stalo. Tuo šiltesnio drabužio neprireikė. Kai baigė žiūrėti filmą, priėjome prie stalo pasiimti drabužių, tai brošiūros visos buvo nurinktos ir atnešta viena vienintelė brošiūra — "Sifilis"...

Pradžioje toks pokštas Varšuvos televizijos žiūrovams net patiko, nes pamane, kad tai iš "Šluotos" satyrinio žurnalo poilsiautojo darbas. Bet kai rytojaus dieną paaiškėjo, kad "Šluotos" atstovas čia nieku dėtas, tai mano bendražiūrovė nušėčiavo, nutilo ir kiti besikvatojantys žiūrėjusieji. Šio reikškinio esmę pilnai supratau tik po to, kai pergyvenau visą nukreiptą prieš mane KGB terorą ir pažeminimą, kuris buvo anksčiau aprašytas.

Turint galvoje tų nelėmtų veiksmų grandinę, man buvo aišku, kad tai buvo įžūlus KGB agentų, dirbančių sanatorijoje "Lietuva", išpuolis.

FILMO TURINYS

Skaitytojai tikriausiai įdomu žinoti, ką gi mes tame amerikiečių filme matėme. Filmo dvasia buvo beveik sovietiška, tik viskas diametriškai kitaip. Sovietų filmuose mėgstama vaizduoti iškilų partijos sekretorių naujose sunkiose darbo sąlygose ir aplinkybėse, kuris, įveikdamas sunkumus, išeina nugalėtojas ir dienos "didvyriū".

Matytame amerikiečių filme turįs dar taurių savybių palūžęs valkata apsigyvena dykumos oazėje. Atsitiktinai atsiranda abejotinos reputacijos moteris. Šeimininkas apatiškas gyvenimui, bet "viešnia" be atvangos įrodinėja, kad šeimininkas elgiasi neišmintingai. Šeimininkas nustojo priešintis, ir buitinė aplinka pagražėjo. Bet abu sujūdę darbuotis skurdo įveikti negali. Moteris išvažiuoja metams kitiems į miestą. Šeimininkas neužblokuoja jai grįžimo galimybių. Likęs vienas žiaurios kovoje, nubaudožia atsispačiusius nedorus ir be sąžinės valkatas. Be perstojo darbuojasi, kuria gyvenimą. Grįžta moteris su aplamdytu automobiliu, pilnu gėrybių ir su pilna pinigine. Gyvenimas nušvinta. Plūsa dykumoje abu, panaudodami ir automobilį. Bet tas automobilis mirtinai pritrenkia šeimininką, kuris pasikankinęs miršta. Nelaimės prislėgta moteris aprauda ir palaidoja draugą. Pastato paminklą ir užrašo: "Čia gyveno ir mirė Mr. XX". Liūdedama palieka dykumą.

Jeigu neskaityti vienos kitos pradinės pusėtinai nešvankios scenos, kurią gausu ir sovietų filmuose, mūsų matytas amerikiečių filmas kažkuo buvo taurus. Ir ne tik todėl "Sifilio" brošiūras derėtų pasitaupyti vidaus rinkai.

KGB išpuolis sanatorijoje dėl to amerikiečių filmo tik paviršutiniškai žvelgiant atrodė neesminis. Jo pagrindu glūdi atžagareiviška sovietų politika ir didžioji strategija statyti bilijonines sumas kainuojančią radijo laidų traukimo sistemą, telkti kaikiurais trečiojo pasaulio šalis, siekiant sutrukdinti sudarymą tarptautinės televizijos sistemos, priešintis viskam, kas eina iš užsienio, apeinant partijos ir KGB kostuvus. Beje, sanatorijos kino salėje rodo nemažai filmų, kuriuos rinkti

(Nukelta į 6-tą psl.)

A+J JONUI-ROBERTUI SIMANAVIČIUI,

staigiai mirus, jo žmonai VALENTINAI, šeimos nariams bei artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą —

Antanas ir Birutė Matulaičiai

A+J JONUI-ROBERTUI SIMANAVIČIUI

mirus, jo žmonai VALENTINAI, dukroms su šeimomis, sūnui JONUI, seserims, broliams ir visiems giminėms reiškiamame gilią užuojautą bei kartu liūdime —

Aldona ir Vytautas, Raimundas, Ramunė Kvedarai

A+J JONUI-ROBERTUI SIMANAVIČIUI

mirus,

jo broli — mūsų dvasios vadą kleboną Tėvą AUGUSTINĄ, OFM, ir jo artimuosius giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Prisikėlimo parapijos
Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino
Kongregacijos nariai

Didžiajam bendruomenininkui-idealistui

a.a. JONUI-ROBERTUI SIMANAVIČIUI

mirus,

žmoną VALENTINĄ, broli kunigą AUGUSTINĄ, OFM, sūnų, dukteris, brolius, seseris bei jų šeimas ir kitus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame ir dalinamės Jūsų didžiuoju skausmu —

Daniliūnai

Mylimam vyrui

A+J KAZIMIERUI APERAVIČIUI

mirus, mūsų mielą narę ANICETĄ APERAVIČIENĘ, dukrą su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos
Lietuvos Kankinių parapijos skyrius

A+J

Lietuvos kariuomenės savanoriui majorui KAZIMIERUI APERAVIČIUI

mirus, jo žmonai ANICETAI, dukteriai VIDAI, žentui VYTAUTUI PASKAM ir kitiems giminėms reiškiamame nuoširdžią užuojautą —

Dr. Jonas ir Halina Žmuidzinai

Mirus kūrėjui-savanoriui majorui KAZIMIERUI APERAVIČIUI

jo žmonai ANICETAI, dukrai VIDAI su vyru, vaikams EDVARDUI ir ANDRIUI bei visiems artimiesiems liūdesio valandoje reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Toronto skyriaus
valdyba ir nariai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave.
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Antroji nepriklausomos Lietuvos dainų šventė 1928 m. Kaune. Viršuje trečias iš kairės — prezidentas ANTANAS SMETONA, apačioje pirmas iš kairės — gen. VL. NAGIUS-NAGEVIČIUS ir kiti augstieji pareigūnai

Bendruomenės seimas ir politika

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vus, PLB pasiliks vykdyti pagrindinį tikslą, o atsitiktinis — laikinas tikslas jau bus pasiektas.

Panašios mintys buvo daug kartų pareikštos ir kitų. Kai M. Krupavičius jas reiškė, Kanadoje KLB jau praktiškai veikė, o JAV-se reikėjo dar poros metų iki Bendruomenės buvo suorganizuota. Taigi jau daugiau kaip 30 metų iš PLB tikimasi, kad ji rūpinsis visais lietuvių bei Lietuvos reikalais.

Šio meto sąlygomis Lietuvos laisvinimui praktiškai galima padėti: (a) renkant informaciją apie padėtį Lietuvoje, persekiojimus, suvaržymus, žmogaus ir tautos teisių pažeidimus, religinius ir tautinius slopinimus; (b) šią informaciją perduoti ne tik saviesiems, bet ir savo gyvenamo krašto piliečiams, vyriausybei, religinėms bendrijoms, vyriausybės atstovams, spaudai; (c) nuolatūs užtikrinti Kanados valdžios tolimesnį Lietuvos inkorporavimą Sov. Sąjungon nepripažinimą, diplomatų tęstinumą; (d) informuoti tarptautines institucijas tiesiogiai ir ypač per savo krašto politikus, remti informacijos perdavimą Lietuvoje.

Šitokia veikla yra nepartinė. Tai bendri tautos reikalai. Jai veiksmingai vykdyti reikia nemažai žmonių, kurie orientuotųsi ne tik lietuviškuose reikaluose, bet ir turėtų glaudų ryšį su savo gyvenamo krašto politikais, spauda, įtakingais asmenimis ir žinotų, kas jų dėmesį (ne mūsų) patraukia.

Lietuvių Bendruomenė yra nepartinė organizacija, bet savo plačia baze turi didelę potencialą jungti reikalingus asmenis. Bendruomenė Lietuvos laisvės kovoje neplanuoja, ar laisvę atgavusioje Lietuvoje žemės ūkiui bus 150,80,30 hektarų, ar kitokio dydžio; ar visos žmonės, ar tik dalis bus privačios; nesvarsto, kaip bus tvarkomas energijos ūkis, kokias teises turės savivaldybės ir t.t. Tai išsprendžia Lietuvoje susikūrusios politinės partijos, kaip kad jos padarė ir 1918 metų Lietuvoje.

Politinė veikla Kanadoje

Kanadoje KLB pradžioje turėjo autonominę "politinių reikalų komisiją" su savo atskiru statutu. Veiklai mažai besireiškiant (bene daugiausia nepakankamai prisitaikant prie Kanados politinių sąlygų), tos pareigos buvo perduotos vienam krašto valdybos nariui, kuris pagal savo nuostatus sudaro mažesnę ar didesnę pagalbinę komisiją. Ji pavadinta visuomeninių reikalų komisija.

Vardo pakeitimas bene daugiausia paveikė susitikimai su Kanados vyriausybės atstovais ir politikais. Pristatčius kaip "politinių reikalų komisiją", jiems buvo įdomu, kokiom politinėm programom atstovaujame: konservatorių, liberalų, socialistų ir pan. Išsiaiškinus ko mes siekiame (bepartinio Lietuvos reikalų gynimo), jie mūsų tikslus skiria daugiau į žmogaus ir tautos teisių sritis. Dabar mūsų aktyvių rėmėjų tarpe yra ir par-

lamentarų, ir politikų iš visų Kanados politinių partijų: konservatorių, liberalų, NDP (socialistų), nes mūsų suformuluoti tikslai visiems yra primtini, jiems "non-partisan" politika.

Dabar vartojamas pavadinimas "visuomeniniai reikalai", "visuomeninių reikalų komisija" yra perplatus, todėl dažnai sakome "visuomeninė-politinė veikla" (sakome ir visuomeninė-kultūrinė veikla). Todėl šią veiklą būtų tiksliau vadinti "tautos reikalais", atitinkamai — "tautos reikalų komisija" (Public Affairs), kuri apimtų nepartinę politiką plačia prasme. Terminas "politinė veikla" siauresnįja prasme liktų politinių partijų veiklai, nes jos sudaromos valstybės politikai nustatyti ir vykdyti.

PLB vaidmuo

Kad "tautos reikalais", taigi ir Lietuvos laisvės reikalais, turi rūpintis PLB (atitinkamai KLB ir t.t.), negali būti abejonės. Jungdama tiek daug gyvenimo sričių, PLB negali nevykdyti praktiškai galimos tautinės programos, kuri buvo išvardinta anksčiau. Nevykdant minėtos programos, nebūtų prasmės organizuoti visas tas kitas veiklos sritis.

Šiuos tikslus galima vykdyti ir be tiesioginio politinių partijų dalyvavimo. Kanadoje tai darome jau daugiau kaip 30 metų. Dirbant nepartiniu principu išvengiama daug trinties. Kanadoje, pagal mūsų skaičių ir išgales, ypač mažą finansinę paramą, proporcingai atliekama nemažiau kaip kitose kraštuose arba kitų didžiųjų veiksmų.

Kraštų Bendruomenės jungiasi į PLB-nę veiklos koordinaciją, todėl PLB turi aktyviai šią veiklą ir palaikyti — negali būti dirbtinai atskirta nuo visos kitos Bendruomenės veiklos. Paskutinį dešimtmetį Kanadoje lietuvių "tautos reikalų" veikla palaipsniui sustiprėjo daugiausia dėlto, kad ir PLB, ir JAV LB ėmėsi aktyvaus darbo, parūpino gerų leidinių, ruošė informacinius seminarus, pagamino juosteles radijo transliacijoms ir t.t. Metinis leidinys "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" yra vienas pagrindinių leidinių informacijai vyriausybės įstaigoms. Lietuvių Informacijos Centras (Brooklyn, vad. Kun. K. Puzevičiaus) yra kitas KLB informacijos šaltinis. Kanados L. Katalikų Centras parūpina dalį leidinių nemokamai KL Bendruomenei platinti valdžios institucijose.

Kanadoje tikrų problemų, dirbant vadinamąjį "politinių" darbą (jis čia vykdomas nepartiniu pagrindu), nėra greičiausiai dėlto, kad labai mažai norinčių tikrai dirbti. Bet papuolcia skersvėjai iš JAV-ių, duvelkiantys skaldymo nuotaką ir kaikiurie asmenys jiems pasiduoda. Jeigu JAV-se du, trys ar keli veiksniai negali susitarti savo darbų derinimo, tai tegul kiekvienas paskelbia savo programą ir stengiasi ją įvykdyti, kitiems neklaidydamas. Laikas pagal gamtos dėsnius atliks atsijojimą.

Steikime lietuvių archyvą Kanadoje!

RASA MAŽEIKAITĖ

Vertas dėmesio pasirodęs "Tėviškės Žiburiuose" (1983 m. 21 nr.) vedamasis, siūlantis steigti archyvą lietuvių išeivijos Kanadoje istorijai. Iš savo patirties noriu pridėti, kad tai būtinas reikalas.

Oficialus institutas, kuris Toronte rūpinasi imigracijos istorijos medžiagos rinkimu, yra "Multicultural History Society of Ontario" (MHSO). Jo žurnale "Polyphony" pastaroju metu buvo išspausdinti du straipsniai apie lietuvių — abiem atvejais apie veiklą komunistinės srovės prieškarinių imigrantų. Nusiskundimas MHSO vedėjo ir žurnalo atsakingo redaktoriaus prof. R. Harney, kad oficialiuose archyvuose nėra dokumentinės medžiagos apie kitokius lietuvių, nėra visai tikslus. Jo paties institute yra nemažai medžiagos, daugiausia dovanotos prieškarinių imigrantų (katalikų ir socialistų), bet netruksta ir knygų, brošiūrų, informacinių leidinių iš dabartinio Toronto lietuvių gyvenimo.

Šią medžiagą at tvarkiau ir aprašinėju, dirbdama vienerius metus MHSO archyvine me skyriuje. Pastarasis, vadovaujamas profesionalės archyvistės, visuomet sąžiningai atlikdavo istorinio palikimo apsaugojimo darbą. Tačiau 1983 m. balandžio mėnesį jis buvo uždarytas, archyvistė atleista iš pareigų ir surinkta medžiaga (taigi ir mano sutvarkytas lietuviškas rinkinys) perduotas Ontario valdžios archyvu. Žinoma, tai saugiausia vieta dokumentams, bet, valdžiai žymiai sumažinus piniginę paramą visoms bibliotekoms ir archyvams, centrinis archyvas neturi lešų samdyti lietuviškai mokančių žmonių tiems dokumentams tvarkyti, kataloguoti. Taigi nepatartina šiuo metu lietuviškus dokumentus perduoti nesutvarkytus valdžios archyvu.

Tačiau "Multicultural History Society" dar veikia — turi biblioteką, leidžia žurnalą, organizuoja suvažiavimus. Ar to nepakanka išsaugoti lietuvių išeivijos istorijai? Deja, tenka suabejoti. Kai grįžau į Torontą 1982 m. rudenį, vėl gavau darbą MHSO institute, šį kartą jau centrinės patalpos (Queen's Park g-vėje), kur įsteigta biblioteka.

Knygos, kurioms aš rašiau katalogo korteles 1981 m. vasarą, gulėjo toliau nepaliestos 1982 m. rudenį. Nei lentynų, nei kartotekos tariamai bibliotekai dar nebuvo, nors bibliotekininkas jai buvo pasamdytas jau pradžioje 1981 m. Aš per tris mėnesius rašiau katalogo korteles ir apibūdinius lietuviškų leidinių, kurių buvo bent pora šimtų: juos sudarė buvusi biblioteka "Liadudės Balso" redaktorių ir knygų rinkinys, naudotas pirmoje lietuviškoje katalikiškoje šeštadieninėje mokykloje. Deja, taupumo sumetimais man nebuvo leista šias korteles perrašyti mašinėle, kad jomis galėtų kiti lengvai naudotis.

Lapkričio mėnesį, MHSO lešomis pasibaigus, mane ir daugumą kitų to instituto tarnautojų atleido iš darbo. Jo rinkinius dabar tvarko tik kelių Ontario valdžios lešomis samdytų studentų, jų tarpe ir Kathleen Harney, direktoriaus dukte.

Tolimesnės MHSO veiklos pateisinimas turėtų būti biblioteka, kuri turi patalpas ir lentynas. Deja, aplankiusi MHSO institutą 1983 m. birželio 2 d., apžiūrėjusi biblioteką, radau tik beveik tuščias lentynas: lietuviškame skyriuje (kuriam, kaip ir kitoms tautybėms, paskirta tik viena lentynėlė; kur gi tilps šimtai knygų laikomų MHSO sandėliuose?) yra tik penkos knygos, visos anglų kalba ir visos iš prof. Harney atrinktos bibliotekėles, kuri anksčiau stovėjo jo kabinete ir kurią man kadaise teko tvarkyti. Šimtai žurnalių bei knygų, kurioms aš rašiau korteles, dar vis guli dėžėse rūšyje, kaip gulėjo jau kelerius metus, be atitinkamos kartotekos. Čia kalbu apie knygas, dovanotas Jono Ylos, Kevežos ir Balčiūno. Šie asmenys ar jų daugai turėtų susi-

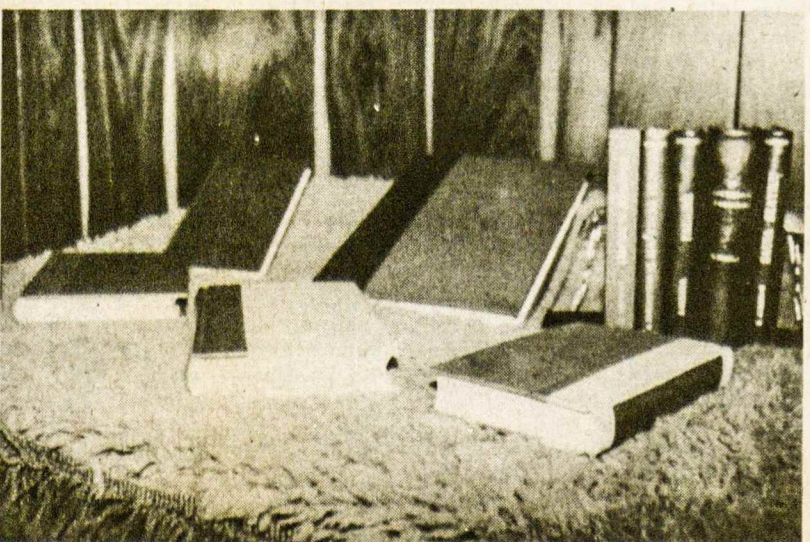
rūpinti jų likimu. Įdomu, kad prof. Harney vyriausia asistentė Paula Groenberg mane prašė lietuviams pranešti, kad MHSO veikia pilnu tempu ir mielai priims betkokią dovanotą istorinę medžiagą. Akyliu apklausinėta, ji pripažino, kad kataloguoti ar apibūdinti (t.y. rašyti vadinamus "finding aids", be kurių tikras archyvas negali apsieiti) tos medžiagos šis institutas negalės, "nebent savanoriai iš pačių lietuvių pasisiūlys tai padaryti".

Visa tai mane pagaliau įtikino, kad negalim pasitikėti vien kitais mūsų istorijai išsaugoti. Tikras ir vienintelis būdas įamžinti mūsų imigracijos veiklą yra mūsų pačių iniciatyva ir pačių lešos. Kvalifikuotų žmonių tokiame darbe yra, medžiagos taip pat: kiekviena organizacija turėtų išsaugoti dokumentus ir protokolus, kurie liečia jos įsteigimą bei veiklą. Kiekvienas išeivis turi dokumentų, laišku ir t.t., kuriuose atsispindi visų imigrantų pergyvenimai, pradedant gyvenimą svetimame krašte. Visa tai jau darosi gan tolima praeitis, kurią senesnė karta užmirš, o jaunesnė nesužinos. Taip pat būtų naudinga sudaryti rinkinį įvairių leidinių ir programų, ku-

rie svetimtaučiams nušviestų dabartinę lietuvių veiklą (tam galima panaudoti ir lietuviškus dokumentus — juos tik reikėtų tiksliai ir moksliškai apibūdinti anglų kalba).

Šitokiam projektui įgyvendinti reikėtų tik gerai vedinamo, apšviesto kambario, lešų nusipirkti bibliotekos reikmenims ir pasamdyti žmogui ar žmonėms, kurie organizuotų medžiagos rinkimą bei tvarkymą. Tam nereikėtų milijonų, kuriuos išleido MHSO, pirkdamas archyvu lentynas, baldus, daiktinę. Tuos reikmenis galima pirkti vartotus, o archyvo personalas galėtų dirbti tik 2-3 dienas į savaitę. Taip tvarkosi mažesnieji archyvai. Mums parodžius iniciatyvą, gal būtų galima tikėtis ir valdžios paramos.

Lietuviško archyvo įsteigimas labai tikėtų ateinantiems šv. Kazimiero metams, nes mūsų šventasis yra tapęs simboliu lietuviškos bendruomenės išsilaikymo nepalankiose sąlygose. Neleiskime savo pėdsakams Kanados gyvenime pradingti be žymės! Steikime savo archyvą, kaip jau padarė Toronto estai, lenkai, žydai ir suomiai. Išsaugokime savo praeitį — iš jos naujos Kanados lietuvių kartos semsis stiprybės!

Meniškai įrištos knygos ALEKSO PLENIO knygriškykloje "Samogitia" Toronte-Mississaugoje. Tel. 625-2412

Vilnius ir mūsų kaimynai

K. BARONAS

Lenkai, tvarkę mūsų sostinę tik 19 metų, pretendiją į Vilnių ir toliau nenumato nutraukti. Gudi, lenkų okupacijos metu prisiglaudę prie Vilniaus krašto lietuvių (Šv. Mikalojaus šventovėje), savo būsimos valstybės ribas žymi net prie Žemaitijos. Skaudu žiūrėti į tokius gudiskus svaiočius, prisiminus jų mažos inteligentų grupelės giedotą gudiską himną Vasario 16 minėjime Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje lenkų okupacijos laikais. Tai buvo ženklas, kad gudi, kaip ir senovėje, nori būti po lietuvišku sparnu.

Lietuviai, kaip ir Gediminas, Vytauto laikais, buvo tolerantiški, niekad gudy neatstumdavo, dalindavosi dažnai paskutiniu kąsniu. Štai pavyzdys. Prof. Viktoro Biržiškos knygoje "Neužgijusios žaizdos" 202 psl. rašoma: "Jau 1922 m. II. 7 d. susirinkę 33 tremtiniai išrinko tremtinių komitetą: Pr. Augustaitį, Mykolą Biržišką ir J. Krasovskį. Šio komiteto pirmuoju žingsniu buvo aprūpinti tremtinius gūdus, kurie, nemokėdami lietuvių kalbos, pateko itin sunkion būtin nepriklausomoje Lietuvoje. Kai 1922.II.8 d. Kauno miesto taryba paspyrė 33 Vilniaus tremtiniams 33 tūkstančius auksinų (vokiečių markių) pašalpos, tai lietuvių tremtinių daugumas, komitetui pasiūlyus, atsakė nuo skirtingo pašalpos gudy — draugų naudai". (1922 m. su 33 Vilniaus veikėjais į nepriklausomą Lietuvą buvo išstremta 13 Vilniaus gudy).

Ant senelio Vilniaus lietuviškų pečių kartais užgula ir latviai. Pvz. jų slaviška pavardė pirmininkas išeivijoje kvietė užmiršti mūsų sostinę ir palikti ją lenkams! Ką tuomet kalbėti apie vokišką Rygą ir kt. Latvijos miestus, įsteigtus daugiausia ir apgyvendintus germaniškos rasės atstovų?

Ar lietuviai kada nors sakė, kad Rygą reikia "atiduoti" vokiečiams? Šiandieninės Vokietijos gimnazijos vadovėliuose beveik visa Latvija žymima kaip vokiška žemė, o apie Ry-

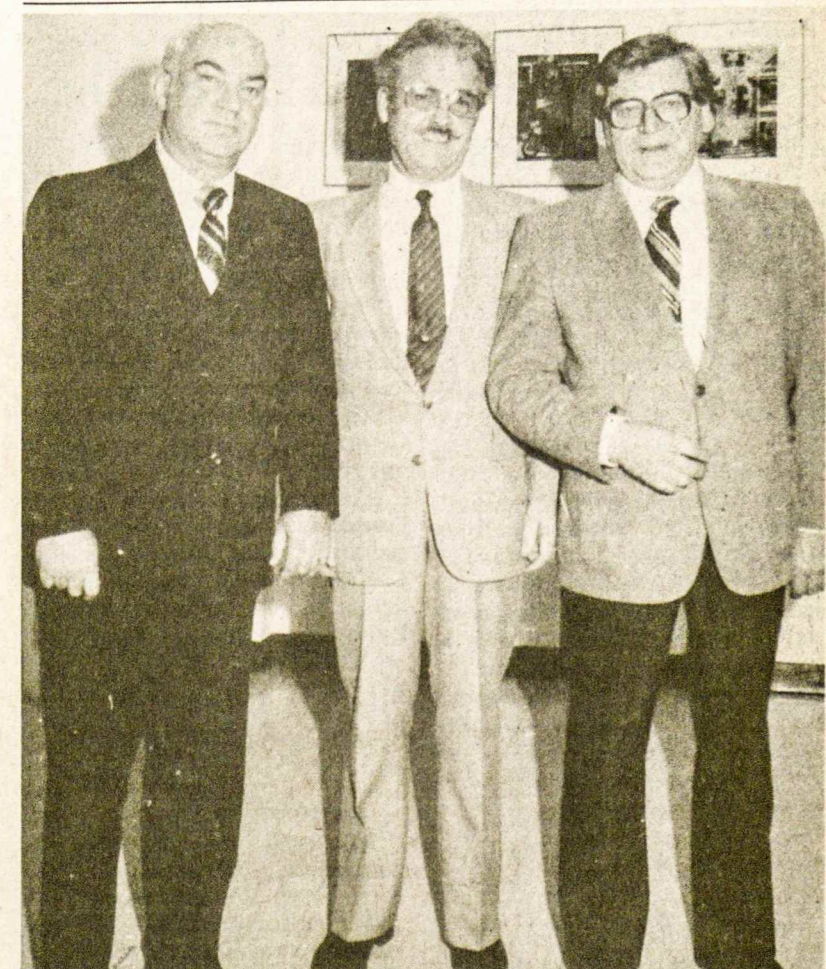
gą rašoma: "... wurde als deutsche Stadt 1201 gegruendet" (įkurta 1201 m. kaip vokiškas miestas).

Mėgstu knaisiotis Muencheno ar Heidelbergo knygynų istoriniuose leidiniuose. Niekur neradau Vilniaus lenkiškumo, nors dažniausiai žymimas Lenkijos ribose. O istorinė Lietuva — Grossfürstentum Litauen — su Vilnium, Minsku, Kijevu minima žymiai plačiau.

Vilniečių suvažiavime reikėtų išrinkti bent trijų asmenų komisiją, kuri suėtų į kontaktą su mūsų diplomatais, dažnai posėdžiaujančiais su latviais ir estais. Toks minėtų latvių atstovo pareiškimas turi būti Latvijos diplomatui viešai lietuviškoje spaudoje pripažintas kaip nesupratinamas.

Poznanės ir Varšuvos universitetuose lenkų okupacijos laikais buvo palaikomi labai glaudūs ryšiai su ukrainiečiais. Ši didelė tauta vieną dieną taip pat atgaus nepriklausomybę ir bus geriausiu lietuvių sąjungininku Vilniaus klauime, nes ir jiems prieš akis atsistoja lenkų užmačios ir ukrainietiška Lviva.

Pereinant į lietuvišką dirvoną, čia būtų keli prašymai PLB-nės valdybai. Kiekvienais metais spalio mėn. ji turėtų skelbti Vilniaus mėnesiu, lituanistinėse mokyklose pirmą mėnesio šeštadienį skirti Gedimino miestui. Vilniaus vardas turi išlikti gyvas, tad PLB-nės kraštų valdybos turėtų prašyti aplinkinių valdžias pirmą ar antrą spalio mėn. sekmadienį pamaldom, trumpa akademija-koncertu prisiminti mūsų sostinę, o programą turėtų atlikti mūsų atžalynas. Vilniaus vardas negali dingti iš mūsų gražiausio žiedo širdžių. Organizuoti augstesnėse lituanistinėse klasėse, kursuose konkursinius rašinius apie Vilnių, apdovanoti laimėtojus lietuviškom (ne piginiginėmis!) dovanom. Premijų įteikimas galėtų būti pvz. Vilniaus Dienos minėjime Čikagos Jaunimo Centre ar Toronto kurios nors parapijos salėje.

II Pasaulio Lietuvių Dienų pareigūnai. Iš kairės: V. MOMKUS — dainų šventės rengėjų komiteto pirmininkas, dr. A. RAZMA — vyriausio PLD rengėjų komiteto pirmininkas, V. VERIKAITIS — muzikinės komisijos pirmininkas. Nuotr. V. Jasinevičius

Airijos dovana Lietuvai

Airių siūsta Marijos statula pagaliau pasiekė Lietuvą ir pastatyta Šiluvos šventovėje. Apie tai rašo "LKB Kronika" 57 nr.

Prieš kelerius metus Airijos katalikai padovanojo persekiojamiems Lietuvos katalikams simbolinę dovaną — Marijos statulėlę, kuri turėjo būti Vilniaus Aušros Vartuose. Sovietinė valdžia nesutiko, kad ši statulėlė būtų pergabenta į Lietuvą ir todėl laikinai buvo saugojama Dubline Šv. Kazimiero bažnyčioje (lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje Londone, "TŽ" red.).

1983 m. sausio mėn. po Angliją ir Airiją važinėjo dvasininkų "ekumeninė delegacija" iš Tarybų Sąjungos. Delegaciją organizavo Religijų reikalų taryba, ir jos tikslas buvo ne ekumenizmas, bet propaganda, kad Sovietų Sąjungoje esanti tikėjimo laisvė. Maskvoje instruktazo metu, kaip dvasininkai turi laikytis kecionės metu, Šakių dekanas mons. J. ŽEMAITIS paklausė atsakingą RRT darbuotoją, ką jam daryti, jei Airijos katalikai prašys parvežti Šv. Mergelės Marijos statulą į Lietuvą. Pareigūnas sakė, jog galįs paimti. Atrodo, kad Airijos katalikai su savo reikalavimais persiūtį statulą į Lietuvą jau taip buvo sovietinei valdžiai įgrišę, kad ši ryžosi panaudoti šią delegaciją statulos pargabenimui į Lietuvą. Dublino sovietinės ambasados darbuotojai džiaugėsi, kad galų gale atsikratys Marijos statula.

Delegacijai sugrįžus į Maskvą, prisistatė muitinės darbuotojai ir statulą atėmė. Parvykę į namus, mons. J. ŽEMAITIS paskambino RRT įgaliotiniui Petriui ANILIONIUI, prašydamas apie nemalonų įvy-

kį. Po kiek laiko RRT įgaliotinio pavaduotojas JUOZENAS pranešė, kad Marijos statulą bus galima pasiimti, tik ji turės būti Šiluvos bažnyčioje. KGB nenorėjo, kad statula liktų sostinėje ir į ją trauktų maldininkus.

Pagaliau Airijos katalikų dovaną mons. Juozas ŽEMAITIS ir Šiluvos dekanas Vaclovas GRAUSLYS iš Maskvos parvežė į Lietuvą vasario 16 d., būtent tą dieną, kai viso pasaulio lietuviai mini sunkiai atkovotuos Lietuvos nepriklausomybės sukaktį.

Ne be RRT įsikišimo Airijos katalikų dovaną į Šiluvą buvo nugabenta tyliai, be iškilmių. Kunigai ir tikintieji apie tai nebuvo painformuoti. O kad Airijos katalikai liktų patenkinti tokiu tyliu dovanos priėmimu, RRT įsakė, kad vysk. L. POVILONIS Airijos kardinolui pasiūstų padėką.

Sis Švč. M. Marijos statulos pargabenimas pagal KGB planą turėjo būti įrodymu, kad Lietuva nėra kankinių tauta. Šis įrodymas buvo reikalingas šiuo metu, kai vienas iš geriausių Lietuvos Bažnyčios sūnų — kun. Alf. SVARINSKAS okupanto ranka buvo įmestas už grotų.

Lietuvos katalikai labai šilčiai prisimena savo brolius Airijoje ir jiems yra labai dėkingi už solidarumą ir maldas tuo momentu, kai reikia eiti erškėčiuotu keliu. Ypatinę vietą Lietuvos tikinčiųjų širdyse yra užėmęs Kestono kolegijos direktorius Michael BOURDEAUX, parašęs nevieną knygą apie Lietuvos katalikų vargus.

Beach Club
of Marco

\$49.50

3 dienos, 2 naktys (gyvenant dviese)

Tai vieta, kur išsvajotos atostogos tampa tikrove...

- Prabangus butas su virtuvele
- Privatus balkonas į Meksikos įlankos pusę
- Nemokamas butelis šampano
- Nemokama spalvota televizija
- Privatus priėjimas į paplūdimį Meksikos įlankoje
- Raketbolo aikštės ir ping-pong
- Šildomo vandens maudykla, "jacuzzi", "shuffleboard"
- Restoranas ir baras

Rezervuojama iš anksto

Skambinti (813) 394-8860

Beach Club of Marco

901 South Collier Boulevard
Marco Island, Florida 33937, USA

Mokesčiai ir arbatpinigiai neįskaitomi.
Galiauja iki 1983 m. rugsėjo 30 d., jei yra vietos

Kviečiame į Marco Island

Beach Club Hotel

Skambinkite (813) 394-8860

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAAUGLIAI IR JŲ MOTINOS

Radviliškyje pernai vasarą įvykusią tragediją „Komjaunimo Tiesos“ gegužės 24 d. laidoje aprašo šio laikraščio korespondentas Vytautas Valionis ir milicijos kpt. Eugenijus Mačiulaitis. Esą du II-sios vidurinės mokyklos vienuoliktokai Gintaras Dailidonis ir Gintautas Butvilas, neturėdami ką veikti, tą dieną slampinėjo po Radviliškį. Pirmiausia įdėję išgėrė du butelius vyno, paskui paragavo alaus. Geležinkelio stoties perone mergaitė laukė traukinio. G. Dailidoniui ji buvo pažįstama iš matymo. Abu paaugliai mergaitę, kurios pavardė neskelbiama, nusitempė į Antaniškių parką. Dar perone, kur tuo metu nebuvo kitų žmonių, G. Butvilas jai smogė kumščiu į kepenis. Antaniškių parke jai buvo pagrasinta: „Priešinsies? Pašauksim draugus — visi per tave pereis...“ Mergaitė išniekinus sūnus bandė gelbėti jų motinos — buhalterė Genovaitė Dailidienė ir mokyklos valytoja Elena Butvilienė. Nuvykusios pas nukentėjusią mergaitę, jos privertė ją parašyti pareiškimą Radviliškio rajono vidaus reikalų skyriaus viršininkui: „Prašau dovanoti Butvilui Gintautui ir Dailidoniui Gintarui už man padarytą skriaudą. Atleidiu jiems todėl, kad man jų gaila. Aš netikiu, kad kalėjimas juos pataisys, nes jie dar jauni, jiems reikia gyventi ir mokytis... Aš negalvoju, kad taip atsitiks, ejom draugiškai kalbėdami, aš net kometavau jiems, šypsojau. Matomai man vieni kitų nesupratome, jeigu taip įvyko vėliau...“ Kitu raštu G. Dailidienė sakė esanti skolinga nukentėjusiai mergaitei 1.000 rublių. Tą „skolą“ betgi įsipareigojo atiduoti tik tokiu atveju, jeigu sūnus nebūs teisiamas ir neatsidurs kalėjime. Tai buvo aiškus bandymas papirkti išniekintą mergaitę, išgelbėti G. Dailidoni ir G. Butvilą. Jie dabar atlieka bausmę priverstinį darbų kolonijoje. Juodą dėmę paliko ne tik jie, bet ir jų motinos, norėjusios nupirkti mergaitę padarytą skriaudą, skausmą ir gėdą.

APIPLĖSĖ DRAUGUS

Pakruojo rajono liaudies teismo pirm. Jonas Nekrašius „Komjaunimo Tiesos“ 91 nr. supažindina skaitytojus su keista byla Žeimelio kaimo profesinės technikos mokykloje. Kalbinamųjų suole sėdėjo du tos mokyklos moksleiviai — Laimutis Kamanauškas ir Vidmantas Valteris. Esą jiedu vieną praėjusios žiemos rytą nuvyko į Elėjos miestą Latvijoje. Ten V. Valteris nusipirko batų. Po to abu išgėrė du butelius vyno ir parvažiavo namo. L. Kamanauškas tada nutarė iš bendrabutyje gyvenančių moksleivių atimti pinigų, panaudojant smurtą, jeigu neatiduotų gera valia. Taip iš vienuolikos moksleivių jie atėmė 44 rb. 90 kap. J. Nekrašius pasakoja: „Stebino tai, kad du teisiameji, nukentėjusių bendraamžiai, neišsiskiriantys nei ūgiu, nei fiziniu išsivystymu, galėjo beveik dvi valandas ne-

draudžiami, nesulaukę jokio pasipriešinimo, tyčiotis ir atimti pinigų iš mokslo draugų. Stebino ne tik tas faktas, kad nukentėjusieji nedavė atkirčio už puolikams, bet ir patys, baimės ar kitokių sumetimų vedami, klusniai vykdė teisiųjų nurodymus: jiems reikalaujant, pakviesdavo kitus savo grupės vaikus, nurodydavo, kuriuose bendrabučių kambariuose draugai gyvena. O keli nukentėjusieji iš baimės, nusikaltėlių verčiami, išdrįso net patys ranką pakelti prieš savo draugus...“ L. Kamanauškas susilaukė laisvės atėmimo dvejiems metams bendrojo režimo pataisos darbų kolonijoje, V. Valteris — vieneriems metams ir šešioms mėnesiams. Jam betgi nuosprendžio vykdymas kažkodėl buvo atidėtas dvejiems metams.

KRATA PAS ABRUČIUS

Pogrindžio „Aušros“ 34 nr. pranešimu, Vytautas Abrutis, kuris 1980 m. buvo išsiųstas į Sibiro lagerius už tai, kad kalbėjosi su užsienio korespondentais Maskvoje, grįžo Lietuvon 1982 m. Netrukus jo ir žmonos Editos bute Vilniuje saugumiečiai padarė kratą, vadovaujant mjr. Daugalui ir mjr. Marcinkevičiui, dalyvaujant kvietiniams Igoriui Pontui ir Nojolei Česlinskaienei. Kratos metu paimita: Abrutienės pareiškimai, dokumentai, laiškai, žurnalo „America“ 39 egz., žmogaus teisių deklaracija anglų k. ir kt. Taip pat kratė ir tuo metu pas Abručius atėjusius — Romą Klimavičių ir Angelę Ragaišienę, bet nieko nerado. Po kratos saugumiečiai išsivežė E. Abrutienę. Jai iškelta byla pagal 199, 1 str. (šmeižtas be tikslo pakenkti santvarkai). V. Abrutis pasiūlyo vienas su mokyklinio amžiaus sūnumi. Kokia jų padėtis šiuo metu, užsienyje neturima žinių.

LAZDYNŲ DANGORAIZIAI

Vilniaus Lazdynų mikrorajonas susilauks devynių dangorazių, kuriais yra vadinami šešiolikos augstų gyvenamieji namai. Jiems buvo atsisakyta gelžbetoninių plokščių, sienos betonuojamos iš keramzitbetonio. Keramzitas yra biri statybinė medžiaga, pagaminta iš augštoje temperatūroje degto molio, savo gerosiomis savybėmis pranašesnis už kitus betono užpildus — smėlį, žvyrą ir skaldą. Naujieji pastatai, kildami augstyn, siurs, tikimasi, kad keramzitbetonio dėka gyventojai gaus šiltesnį ir sausesnį butus su balkonais. Kiekvienas šešiolikaukis turės po 64 butus.

MINOS NEMUNE

Pijaus Čekausko vadovaujama žemsiurbės įgula šį pavasarį gilino Nemuno vagą ties Sėdėdumi. Kažkas įstrigo tarp pagrindinio siurblio sparnų. Kai mechanikas Sigitas Mauručas išardė siurbį, jame buvo rasta 152 mm skersmens vokiška mina. Vėliau įstrigo ir dar viena 127 mm skersmens mina. Abiem atvejais teko kviesti išminuotojus iš Kaliningrado srities. Jie tas dvi II D. karo minas padarė nepavojingomis. V. Kst.

Naujas dainos vienetas, sudarytas iš Hamiltono aidiečių ir žengiantis pirmuosius žingsnius. Jo vadovė — „Aido“ choro dirigentė DARIJA DEKSNYTE-POWELL. Nuotraukoje iš kairės: D. Laugalytė, A. Pleinytė, R. Ciparytė, R. Zubrickaitė, S. Ciparytė, A. Gedrimaitė, R. Kvederaitė

Gausus tautiečių sąskrydis

NOTTINGHAM, BRITANIJĄ. Š. m. gegužės 21 d. Nottinghamo įvyko Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos metinis sąskrydis. Motinos Dienos minėjimas ir koncertas. Koncertui buvo pakviesta iš JAV sol. Roma Mastienė.

Arti 300 vietinių ir iš tolimų Anglijos miestų tautiečių užpildė salę.

Motinos Dienos minėjimą ir koncertą įvadiniu žodžiu atidarė DBLKB centro valdybos pirm. P. Popika.

Mišias atnašavo kan. V. Kamaitis ir kun. dr. S. Matulis, MIC, už gyvas ir mirusias lietuvietes motinas ir jų sūnus kankinius, ypač tuos, kurie dabartiniu laiku buvo teisiami ar nuteisti Vilniuje. Puikų pamokslą pasakė kan. V. Kamaitis. Per Mišias giedojo Nottinghamo choras „Gintaras“, vadovaujamas solistės V. Gasperienės, sol. R. Mastienės pagiedojo A. Mikulskio „Giesmė Aušros Vartų Marijai“ ir J. Dambrausko „Te sau blaškos“. Mišiomis patarnavo uniformuoti skautai.

Po Mišių pasirodė vietinės meno pajėgos. Jaunasis „Gintaras“, vadovaujamas N. Vainoriūtes, padainavo „Šienpjovėlius“ ir „Keliaujame su daina“.

Gloucesterio tautinių šokių grupė pašoko Kalveli, Pas močiutę augau ir Vėdarą. Grupės vadovė M. Gelvinauskienė, akordeonistas J. Kukštas ir jaunos šokėjos susilaukė ilgų plojimų.

Derby „Tėviškėle“ davė puikią programą: deklamacijos, dainos, akordeono ir orkestrinio muzik. Visus sužavėjo jaunųjų orkestrėlių, kuriam vadovauja jaunutė Renata Venskute. Orkestrėlis pagrojo V. Barinsko „Kiškučius“, „Nykštukus“ ir liaudies dainą „Ko liūdi, berželi“ ir „Lietuva brangi“. Visai „Tėviškėlės“ grupės vadovauja mokytoja J. Venskienė.

Po trumpos pertraukos susirinkusieji nerimauja, laukia pasirodant solistės — programos žvaigždės. Prieš tai B. Bishop

ir R. Juozelskis lietuvių ir anglų kalbomis trumpai supažindino su soliste R. Mastienės biografija, pažymėdami, kad tai pirmas jos apsilankymas Anglijoje ir trečias koncertas šioje šalyje (prieš tai koncertavo Londone ir Skotijoje).

Pasirodo akompaniatorė Helen Ireland, o po jos ir lauktoji viėnia. Salėje ilgas plojimas. Visų pirma išgirstame tris liaudies dainas: „Oi augin, augin“, „Kad aš našlaitėlė“ ir „Oi laukiau, laukiau“. Toliau sekė lietuvių kompozitorių kūriniai — S. Gailėvičiaus, A. Jurgučio, Gruodžio... Visi buvo sužavėti puikiu, jausmingu solistės balsu.

Trumpą pertraukėlę užpildė B. Bishop ir G. Kučinskienės duetas, padainavęs dvi dainas.

Antrą koncerto dalyje solistė dainavo pasaulinių kompozitorių kūrinius ir operų arijas.

Po koncerto solistė ir akompaniatorė buvo apdovanotos puikio- mių gėlių puokštėmis. Šis koncertas daugeliui paliko neišdildomą įspūdį.

Minėjimą baigė vietos DBL Sajungos skyriaus ir DBLKB pirm. K. Bivainis trumpu žodžiu, pakviesdamas sugiedoti Lietuvos himną. Toliau sekė loterija, šokiai, pasižmonėjimas. Tuo pačiu laiku salės rūsyje buvo surengta turtinga rankdarbių, filatelistų, skautų ir „Šaltinio“ paroda.

Meno parodoje buvo išstatyti P. Bugailiško, G. Johnstonienės, N. Narbuto, E. Ramonio paveikslai, R. Popikienės, E. Vainoriūtes, I. Venskienės ir G. Kučinskienės darbai. R. Popikienės audiniai, lietuviškais tautiniais drabužiais apgrotos lėšės, meniškų dirbinių iš kiaušinių kevalų atkreipė daugumos dėmesį. Turtingas filatelistų skyrius parengtas Mančesterio filatelistų draugijos „Vilnius“. Skautiškas kampe- lis buvo paruoštas v.s. J. Maslauskio „Šaltinio“ skyriaus buvo parengtas paties jo redaktoriaus kun. dr. S. Matulio, MIC.

Kun. K. PUGEVIČIUS iš Niujorko Vankuveryje prie ligoninės koplyčios, kur vedė rekolekcijas vietos lietuviams 1983 metų Gavėnijoje

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 16 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9 1/2%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 13 1/2%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santauką
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tautinėse Čikagos lietuvių kapinės gegužės 29 d. pašventintas antkapinis paminklas dail. Adomui Varnui, mirusiam 1979 m. liepos 19 d. Projektą paruošė skulptorius R. Mozoliauskas, o pats paminklas pagamintas ir pastatytas visuomenės aukomis. Pašventino kan. V. Zakarauskas. Balys Pakštas savo sukurta „Raudą“ ir „Maldą“ lietuviškais motyvais atliko pats rageliu ir Liudas Krolis kanklėmis. Trumpą įvadinį žodį tarė paminklui statyti sudaryto komiteto pirm. D. Adomonis, apie velionies A. Varno darbus kalbėjo ALTOs vicepirm. T. Blinistrubas. Dail. M. Šileikis velionį apibūdino kaip dailininką ir žmogų.

Penkioliktoji Lietuvos karo mokyklos kariūnų laida penkiasdešimtmečio sukaktį paminės birželio 30 d. Čikagoje, kai ten vyks Pasaulio Lietuvių Dienos. Numatomas pamaldos Tėvų jėzuitų koplyčioje, vainiko padėjimas prie paminklo žuvusiems, vakarinio kariūnų patikrinimo apeigos ir bendri pietūs. Dalyvių registruoja ir informacijas teikia Viktoras Lesniauskas, 900 E. Wilmette Rd., Palatine, IL 60067, USA. XV-jį kadro karininkų laida ir VIII-jį atsargos karininkų laida buvo išleistos 1933 m. rugsėjo 16 d. Anuometiniame „Karyje“ rašoma, kad geriausio kadro karininkų laidoje buvo pripažintas jn. ltn. Pranas Petronis, taręs patriotinį padėkos žodį prez. A. Smetonai ir karo mokyklos vadovybei, vėliau betgi nuėjęs tarnauti Sovietų Sąjungai, tapęs jo generolu ir dabar vadovaujantis propagandinei „Tėviškės“ draugijai.

Vancouver, B. C.

GRAŽI ŠVENTĖ. Vankuveryje lietuvių yra mažai, o ir tie išsisklaidę po priemiesčius. Organizuoti minėjimus ar pobūvius yra gana sunku. Bet šiais metais apylinkės valdyba ėmėsi naujų žygių — atnaujino bendradarbiavimą su Seattle lietuviams Lietuvos nepriklausomybės minėjimo progą. Vankuverio choristai nuvažiavo, ten gražiai pasirodė ir pakvietė Seattle šokių grupę „Lietutis“ dalyvauti Vankuveryje Motinos Dienos minėjime.

Vankuveris sujudo, prasidėjo pasiruošimai, kaip sutraukti kuo daugiau mūsų žmonių, ypač jaunimo, kaip gražiau atšvesti Motinos Dieną. Choras, vadovaujamas Vidos Malerienės, mokėsi naujų dainų, šeimininkės organizavo sudėtingą vakariene, o valdybos nariai tarėsi, kaip surengti minėjimą.

Ir štai didelė staigmena — Vankuveryje pralaužti ledai! Gaunamė pakvietimus, rašytus lietuvių ir anglų kalbomis. Tai sujungė mūsų jaunimą. Jauni ir seni ruošėsi į Motinos Dienos minėjimą. Į salę pradėjome rinktis dar prieš nustatytą laiką. Rinkosi matyti ir nematyti veidai, ypač jaunos šeimos su savo vaikučiais. Atvažiuo lietuvių net iš tolimesnių vietovių — Hope, Chilliwack, Vancouver Island, Seattle. Salė buvo pilna kaip niekad.

Minėjimą pradėjo Leonarda Macijauskienė: trumpai apibūdino šio minėjimo reikšmę ir pasveikino susirinkusius valdybos vardu lietuviškai ir angliskai. Sugiedojom Tautos himną ir pagerbėm savo mirusias motinas tylos minute. Paskaitą anglų kalba skaitė Virgilijus Kaulius. Atspausdintas paskaitos turinys lietuvių kalba buvo dalinamas pagedaujantiems. Paskaita buvo gilių minties apie moters vaidmenį šeimoje. Po to buvo išdalinę gėlės kiekvienai salėje esančiai motinai kaip padėkos simbolis už jos vargą ir nemiegotas naktis auginant vaikučius.

Minėję programą pranešinėjo jaunas, pilnas energijos Ramutis Gumbelis lietuvių ir anglų kalbomis. Seattle šokių grupė gražiai pašoko, o Vankuverio choristai padainavo lietuviškų dainų. Julius Sakalauskas ir Vida Malerienė padainavo duetą. Antrą duetą dainavo Leonarda Macijauskienė ir Vida Malerienė. Ramutis Gumbelis gražiai aiškino kiekvienos dainos mintį. Sakė, kad tos dainos buvo kurtos paprastų žmonių, bet maskolių išreikšdavo. Dėlto jų žodžiai išreiškia liūdesį, skausmą, meilę motinai.

Pabaigai šokių grupės ir choro vadovės Zita Petkus ir Vida Malerienė buvo apdovanotos gėlių puokštėmis ir gausiais žiurų plojimais. Balys Vileita visą tą minėjimą filmavo. Seniai Vankuverio lietuvių temate tokį gražų minėjimą. Kol viskas pasibaigė, buvome gerokai išalkę, todėl sėdome prie vaišių stalo. Šeimininkės sunėšė skanią šiltą ir šaltą vakariene bei labai skanių pyragų.

Už visą tą malonį praleistą sekmadienį visų tautiečių padėką priklauso Seattle šokių grupei „Lietutis“ už atvykimą ir taip gražų pasirodymą, mūsų choristams už gražias dainas. Ypatingas ačiū organizatoriams už jų sumanumą sukvietiti jaunimą ir surengti gražų Motinos Dienos minėjimą.

Dalyvė

Red. pastaba. Gaila, kad ir šioje korespondencijoje apie Motinos Dienos minėjimą nepažymėta nei kada, nei kur jis buvo surengtas.

• Supažindinkite savo draugus su „TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitytus adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

šas sveikinimų buvo gautas raštu iš Australijos, JAV, Romos ir okupuotos Lietuvos.

Kan. J. Tumo-Vaižganto 50 metų mirties sukakties minėjimą gegužės 29 d. Melburno Lietuvių Namuose surengė Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba. Su šio žymaus visuomenininko, rašytojo, Kauno universiteto docento, Vytauto Didžiojo šventovės rektoriaus veikla dalyvių supažindino programą organizavęs kun. Pr. Vaseris. Ištrauką iš „Rimų ir Nerimų“ skaitė K. Mieldažys. Buvo suvaizdinu du vaizdeliai. Pirmajame pas Vaižgantą ateina A. Venclova prašyti pagalbos, kad būtų išleistas kalėjiman patekęs marksizmui tarnavęs dabartinis akademikas Kostas Korsakas. Antrajame vaizduojamas Vaižganto apsilankymas prez. A. Smetoną. Nors pats Vaižgantas K. Korsako veiklai nepritarė, bet visdėlto jį išlaisvino. Venclova vaidino A. Šimkus, Vaižgantą — S. Tamošauskas, prezidentą — V. Miliauskas.

Britanija

Tradicinis metinis lietuvių sąskrydis gegužės 27-30 d.d. įvyko Lietuvių Sodyboje. Dalyvių buvo apie 300. Jų laukė pertvarkyta Lietuvių Sodybos aplinka: nugriauti supuvę pastatai, nudažytos namelių sienos, prie švares baseino vešiai augančios velionies J. Lūžos pasodintos eglutės, nušienautos pievos, gerai prižiūrimos gėlės. Didžiausia staigmena betgi buvo atnaujintas ir atgaivintas ežerėlis, savo viduryje turintis žaliuojančią salėlę. Jame yra ir įleisti žuvelių. Gegužės 29, sekmadienį, Mišias Lietuvių Sodybos salėje laikė kapelionas kun. A. Gėryba.

„London Herald Tribune“ 1983. V. išspausdino ilgą laišką, parašytą Suzanne Thom ir Vendla Meyerij, gyvenančių Parizyje. Jame aprašomas Sibiro kalinio Balio Gajausko gyvenimas, jo kova su naciu ir sovietų režimais, dalyvavimas pogrindžio veikloje. Buvęs suimtas 22 m. amžiaus, atsedėjęs 25 metus kalėjimuose, po 4 metų laisvės vėl nuteistas 15 metų. Esą juo rūpinasi „Amnesty International“ organizacija. Dabar B. Gajauskas laikomas Pirmos srities lageryje. Sveikata menkėja — serga odos liga ir prasidėjo apakimas. Kai išeis iš lagerio, bus 67 metų.

Latvių sporto šventė, apiman- ti trijų kolonijų sportininkus, įvyko Mansfiede. Lenkų salėje surengtoje vakaronėje koncertinę programą atliko iš Nottinghamo atvykęs „Gintaro“ duetas, kurį sudaro dainininkės Brigita Masiliūnienė-Bishop ir Genovaitė Kučinskienė. Pasveikinusių latvių sportininkus bei vakaronės dalyvių, pasirinktus duetus jos atliko lietuvių, latvių ir anglų kalbomis.

Olandija

Amsterdamo lietuvių Kražių skerdynių 90 metų sukaktį nori paminėti tarptautine paroda, kurios lankytojai bus supažindinti su Lietuvos Katalikų Bendrijos persekiojimais. Prieš 90 metų ją persekiojo carinis Lietuva okupavusios Rusijos režimas, o dabar tą persekiojimą vykdo Kremliuje sėdintys Sovietų Sąjungos valdovai ateistinio komunizmo vardu. Paroda pirmiausia bus surengta Amsterdamo, o vėliau rodoma ir kitose vietovėse.

Vokietija

Šiaurės jūroje prie V. Vokietijos krantų žuvo du iš tolimo skrydžio grįžtantys JAV karo aviacijos lakūnai — kpt. Charles M. Vidas, 32 metų, ir ltn. Stephen A. Groark, 23 metų amžiaus. Žuvęs nukritusio lėktuvo pilotas kpt. Ch. M. Vidas yra lietuvis, Kennebunkporte prie Tėvų pranciškonų vienuolyno gyvenančio dr. Juozo Vido sūnus. Šeima turėjo du sūnus — karo lakūną ir gydytoją.

Saaro krašto lietuvių tradicinių pavasario šventė surengė baltlandžio 30 d. Homburgo mieste, nesulaukę jai paprastai numatytos gegužės. Pamaldas katalikams Dievo Kūno šventovėje laikė kun. B. Liubinas, evangelikams — kun. Fr. Skėrys šios parapijos patalpose. Savo pamoksluose jiedu priminė atjėrančią Motinos Dieną. Siemėtinę pavasario šventę susilaukė daugiau dalyvių, atvykusių net ir iš kitų vietovių, nes ji buvo susieta su Neles ir Arvydo Paltinų koncertu. Jų koncerto pertrauką eilėraščių deklamacijomis užpildė gimnazistės.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!
siūlome jaunimui rugpjūčio 6 – rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 19	Liepos 7	Rugsėjo 1
Geruolės 19	Liepos 14	Rugsėjo 8
Rugsėjo 26	Liepos 21	Spalio 6
Birželio 23		Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dvių savaitių maršrutu – Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- Nuperkame automobilius bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- Nuperkame kooperatinius butus
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Ištaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių ištaigos registracijos numeris — 1835961)

Australijos lietuvių jaunimo atstovai su naujais marškiniais, pagamintais specialiai jaunimo kongresui, kuris rengiamas Jungtinės Amerikos Valstybėse ir Kanadoje 1983 metų liepos 1-24 dienomis

Sudiev, mielas Tomai!

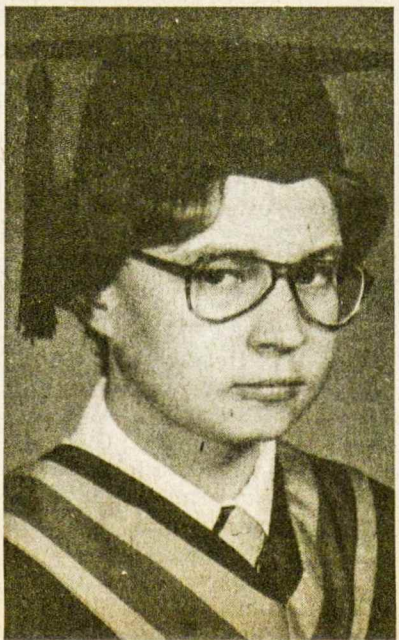
Sklausus momentas yra gyvenime, kai reikia atsiveikinti su savo vaikystės draugu, su kuriuo tiek daug laimingų ir nerūpestingų dienų praleidome kartu. Vienas tokių momentų buvo prieš a. a. Tomo Prakapo karstą.

Tomas baigė šios žemės kelionę 1983 m. kovo 24 d., vos tik sulaukęs 20 metų amžiaus. Liga vargino jį keletą metų, bet Tomo stiprios valios nepalaužė — jis buvo kupinas ateities vilčių.

Tomas baigė gimnaziją su pagyrimu ir pinigine dovana. Jo vardas įrašytas mokyklos garbės lentoje. Jis taip pat baigė lituanistinį seminarą ir pradėjo antrus metus Toronto universitete, bet, deja, studijų negalėjo baigti.

Tomas iki paskutinės gyvenimo dienos šeimai neparodė skausmo. Paklaustas, kaip jaučiasi, atsakydavo gerai. Pats vienas kovojo su nepagydoma liga ir niekad nesisksdavo.

Man Tomas visada buvo mielas ir draugiškas. Aš nenorėjau eiti ten, kur Tomo nebuvė. Kito tokio draugo neturėjau. Jis man buvo vienas iš geriausių draugų. Gražių prisiminimų paliko iš ateitininkų stovyklos, šeštadieninės mokyklos, ateitininkų susirinkimų.

A. a. studentas TOMAS PRAKAPAS

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

AUSTRALIJOS ATSTOVAI:

LORETA ČIŽIKAUŠKAITĖ iš Melbourne. Studijuoja pedagogiką. Skautė, šoka "Gintaro" tautinių šokių grupėje. Priklauso Melbourne teatro grupei. Redaguoja "Jaunimo Žodį". Mūsų Pastogėje". ALJ Sąjungos valdybos narė informacijai.

VIDA PUŽAITĖ-HOWE iš Kanberos. Dirba Kanberos lietuvių klubo sekretore. Ateitininkė. Šoka "Audejėleje". Buvo Kanberos lietuvių bendruomenės valdyboje. Skautė. Moko kitus tautinių šokių.

SAULIUS MALJIAUSKAS iš Melbourne. Monash universitete ruošia doktorantūrai astrofizikos srityje. Gimęs Lenkijoje lietuvių emigrantų šeimoje. Su šeima, būdamas 11 m. amžiaus, emigravo į Lietuvą. Vilniaus universitete baigė fiziką. Nuo 1980 m. apsigyveno Australijoje. Dėsto lietuvių kalbos kursuose. Akademines korporacijas "Romuva" narys. 1982 m. paruošė paskaitą tema: "Jaunimo organizacijos Lietuvoje 1804-1831 metais".

BIRUTĖ PRAŠMUTAITE iš Melbourne. Baigusi gamtos mokslus. Dirba valdžioje buhalterė. Skautė. Prisideda prie lietuviškos radijo programos. Dalyvauja "Dainos sambūrio" vienetu. Yra viena iš dirigentų. Priklauso Melbourne teatro grupei. Dalyvavo III PLJ kongrese Pietų Amerikoje. Nuo

GAILIUS SENKUS jaunimo kongreso studijų dienos tvarkys transportaciją. Nuotr. D. Petkevičiūtės

1981 m. yra Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininke.

ROBERTAS SABECKIS iš Adelaidės. Dalyvauja Adelaidės lietuvių bendruomenėje. Šoka "Žilvine". Priklauso teatro grupei "Vaidila". Ateitininkas. Prisideda prie Adelaidės jaunimo radijo programų paruošimo. ALJ Sąjungos Adelaidės skyriaus valdybos narys.

DONATA SADAUSKAITĖ iš Melbourne. Dirba kaip socialinė darbuotoja. Skautė. Šoka "Gintaro", "Klumpakojyje". Mokytoja lietuvių parapijos mokykloje. Melbourne studentų sąjungos valdybos pirmininke 1978 m.

JONAS ŠLIOGERIS iš Kanberos. Skautas. Šoka "Audejėleje". "Vilko" sporto klubo krepšininkas. ALJS Kanberos skyriaus valdybos pirmininkas. Baigęs Sydnejaus universitete gamtos mokslus bakalauru laipsniu ir dirba valdžioje.

ZITA PRAŠMUTAITE iš Melbourne. Baigusi gamtos mokslus ir dirba valdžios šaltinių srityje. Skautė. Vadovauja vietinei dainos grupei, Melbourne lietuvių parapijos vargonininkė ir "Dainos sambūrio" akompaniatorė. Priklauso Melbourne teatro grupei. Dalyvavo III ir IV PLJ Jaunimo Kongresuose kaip atstovė.

AUDRONĖ STEPANINĖ iš Kanberos. Baigusi humanitarinių mokslus. Dėsto prancūzų kalbą. Dainavo liaudies dainų grupėje "Svajonė". Suorganizavo lietuvių menininkų parodą 1982 m. Ateitininkė. Šoka "Audejėleje". Moko kitus tautinių šokių. Skautė vaikų darželio vedėja. ALJS Kanberos skyriaus valdybos sekretorė.

DITA SVALDENYTĖ iš Sydnejaus. Gimusi Kaune. Baigusi vidurinę mokyklą. 1981 m. su šeima atvyko Australijon. Dirba suvenyrų parduotuvėje. Vaziuoja į jaunimo kongresą, nes nori užmegzti ryšius su lietuviiais ir jaunimo veikla bei joje dalyvauti. GJP

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvos Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Su stebuklingu kilimu per pasaulį

Idomybės jaunųjų ateitininkų vasaros stovykloje, kuri bus 1983 m. liepos 17-31 dienomis Dainavoje

Šios 1983 m. JAS vasaros stovyklos programos tikslas bus supažindinti stovyklautojus su įvairių kraštų papročiais, pabrėžiant, kad lietuviai gyvena įvairiuose pasaulio kraštuose. Kiekvieną dieną stovyklautojai savo "stebuklingu" kilimu aplankys vis kitą tautą, įsijungs į tos tautos gyvenimą, valgytų būdingą jai maistą, rengs tradicinius tautinius drabužius, šoks atitinkamus šokius ir išmoks ką nors ypatingo iš tos tautos kultūrinio ir kasdieninio gyvenimo. Baigdami šią dviejų savaitių ekskursiją, paskutinę dieną susirinks iš visų kraštų į Dainavą ir atšvės pirmą "tarptautinį" jaunųjų ateitininkų kongresą, kuriame visi dalyvaus išspuodę savo "atstovaujamo" krašto tautinius drabužius, o vakare pasirodys įvairūs talentai. Štai keletas numatytos programos pavyzdžių.

Sekmadienis, liepos 23, (VOKIETIJA). Perskridę augštus Alpių kalnus, nusileidžiame Huettenfelde papietauti ir aplankyti Vasario 16 gimnazijos. Po to keliaujame į Muencheną. Čia visas miestas bruzda — ruošiasi didelei šventei — "Oktoberfest"! Vyrai su odinėmis kelnėmis, moterys, pasipuošusios spalvotomis suknelėmis, kepa dešras ir dainuoja. Linksmi nusiteikę, prisivalge lopinai ir dešrų, šokame ir dainuojame iki vėlyvo vakaro!

Sekmadienis, liepos 24, (SAUDI ARABIJA). Beveik visą parą skrendame į kitą žemyną ir tik vakarykšiais atsidurame piramidžių krašte. Mus čia pasitinka lietuvių bendruomenės nariai ir paaiškina šio krašto idomybes. Šeiko pakviesti vakarienei, garduojamės avienu, datulėmis ir figų pyragėčiais. Po vakarienės žiūrime filmą "Arabijos naktys".

Pirmadienis ir antradienis, liepos 25-26, (GRAIKIJA). Dalyvaujame olimpiados atidarymo iškilnėse, atstovaudami įvairiomis lietuvių sporto komandom. Vikrai lenktyniaujame, plaukiame, tinklini, futbolą ir kvadratą žaidžiame. Vakare vašinamės "muossaka" ir "shishkebobs", medaus pyragėčiais, o Zorbo muzika vilioja šokti "Irene" ir "Telaleles". Antros dienos vakare — olimpiados užbaigimas ir premijų įteikimas. Lietuviai geriausiai pasirodė ir daugiausia medalių laimėjo!

Trečiadienis, liepos 27, (PIETŲ AMERIKA). Saulės spindulių įkintinti nusileidžiame Argentinoje. Girdisi gitaros muzika, matosi žmonės, besilinksminantys miesto centre. Dalyvauja ir Argentinos lietuviško ansamblio "Daina" nariai. Kitame aikštės gale "gouchos" demonstruoja "lasso" virvės meną. Dar kiti būdėlės pardavinėja gražius, margus molinius puodus. Pasokę, padamavę, nusipirkę keletą puodų, sustojame pavalgyti pupų, ryžių su jautiena ir ruošiamės toliau kirsti į Braziliją. Juk šiandien vakare garsusis Užgavėnių karnavalas. Rio de Janeiro mieste susitinkame su

Antradienis, liepos 19, (AUSTRIJA). Privalge skanių blynų, vaikai susipažįsta su Austrijos idomybėmis ir pasaulinio garso valsu. Per iškilmingus pietus pasisotina sriuba, guliau su tortu, besiklausydami šio krašto muzikos. Po pietų gal bus progos aplankyti ir Tirolį, kur pokario metu gyveno Kauno arkivyskupas J. Skvireckas. Vakare aplanko garsiosios Vienos operos rūmus, kur kaip tik vyksta linksma operetė (atlieka vadovai). Diena baigiasi, laikas keliauti į sekantį kraštą.

Trečiadienis, liepos 20, (PRANCŪZIJA). Nusileidę "stebuklingu" kilimu prie Eifelio bokšto, atvykstam į Paryžių pasisemti kultūros ir pajusti bohemiško gyvenimo. Vaikščiojame apsiėngę kaip neturtingi menininkai, rašytojai poetai, muzikai, skulptoriai ir puoselėjame savo kūrybą. Suzinome, kad čia 1900 m. pasaulinėje parodoje dir. Bagdonas organizavo lietuvių skyrių. Norime ir mes pasirodyti, nes skelbiamas konkursas už kūrinius ir geriausiems skiriama premija. Tą dieną valgome kiaušinių "souffle", sriubą, mėsą, žuvį, sūrį ir vaisius. Pavakary vyksta ir Liurdo šventovė, prisiminti Marijos šaltinį su stebuklingu vandeniu, kuris tiek ligonių išgydė. Vakare jaučioje kavinės atmosferoje vyksta kūrybos vakaras ir premijų įteikimas.

Ketvirtadienis, liepos 21, (ANGLIJA IR ŠKOTIJA). Atsikėlę girdime oro maišais grojamą skotišką liaudies muziką. Atsiradome Škotijoje! Žmonės apsiėngę įdomiais skotų drabužiais, languotais sijonais ir kailinėmis kepurėmis. Ar tą rytą neapsimokėtu pajieškoti garsojo Loch Ness slibino Spygliu ežere? O gal bus laiko ir Manchesterį aplankyti, kur tiek daug Škotijos lietuvių gyvena? Popiet, suvalge skanų jautienos kepsnį, skrendame į Londoną, nusileidžiame Trafalgar Square ir sutariame vykti į Buckingham rūmus, kur sargybiniui su mandriom uniformom saugo karalienę. Esame pakviesti vakare aplankyti karalienę ir dalyvauti iškilmingoje puotoje. Tenka nūgristi, kad karalių linksminimui bus turnyras, "karšči žaidimai", ir net "Beatles" akmenų orkestras programoje dalyvaus!

Penktdienis, liepos 22, (ITALIJA). Saulėi pakilus, atsirandame "pizza" ir "spaghetti" krašte. Pavalgę Sv. Kazimiero kolegijoje, kuri yra vienintelė laisvojo pasaulio lietuvių kunigų seminarija, sužinome, kad popiežius Jonas Paulius II suteikė mums apdovanojimą. Ruošiamės visą dieną, nuginėdami religinius klausimus. Vakare atsirandame Vatikane, kur su

popiežium ilgai diskutuojame dvasinių pašaukimų klausimą, šių dienų moralę ir kitas religines temas.

Ketvirtadienis, liepos 29, (ŠIAURĖS AMERIKA). Susalę nusileidžiame Kanadoje, vos nenuvirtę nuo "stebuklingo" kilimo, nes sniego pūgos mus užklupo! Pavalgę apžiūrime Toronte Lietuvių Namus, o paskui bėgam į lauką, nes šią dieną eskimai turi savo tradicines šunų tempiamų rogijų lenktynes. Reikės prieš juos lenktyniauti. Spėkite kas laimės! Pavalgius pietus, "stebuklingasis" kilimas nukraidina mus į Marquette Parką Čikagoje, kur mergaitės ir berniukai šoka kadriili. Ot smagu vėl "džinsus" nešioti!

Penktadienis, liepos 29, (AUSTRALIJA). Horizonte pamatome didžiulę salą — tai Australija! Čia pakrantėje daug žmonių su "surf boards", tačiau mes skrendame tolyn ir nusileidžiame prie aukso kasyklų, kur kadaise lietuviai dirbo. Bandysime ir mes aukso rasti! Gerai, kad liepos mėnesį čia žiema, netaip karšta dirbti. Po kasinėjimo, dainuojame "Walzing Matilda", einame pasistiprinti. Vakare, įsivaizduodami, kad esame įvairūs Australijos krašto gyvūnai, susėdę prie laužo rengiame vaidinimus apie šiuos idomius ir juokingus gyvuliukus.

Šeštadienis, liepos 30, (PIRMASIS JAUNŲJŲ ATEITININKŲ "TARPTAUTINIS" KONGRESAS DAINAVOJE! "Stebuklingasis" kilimas nusileidžia gražiojoje Dainavoje — tai antra Lietuva. Spindi Spyglis, vilioja maudytis. Matosi lietuviški kryžiai, o ant kalno — Gedimino pilis. Kaip smagu visus senus draugus sutikti šioje vietoje. Lietuviška dvasia mes visus rėša ir pajuntam, kad nors mes, lietuviai, gyvename išblaškyti po visą pasaulį, tačiau kai sueinam, esame kaip viena šeima. Ruošiamės iškilmingam pokyliui ir talentų vakarui.

Sekmadienis, liepos 31, STOVYKLOS UŽDARYMAS. "Stebuklingasis" kilimas dinga, gal kiti juo išskrido. Po pusryčių vyksta oficialus vėlavų nuleidimas, štabo atsisveikinimo žodis. Laikas tempti lagaminus namų link ir laukti sekančios vasaros stovyklos su naujais nuotykių!

Birutė Bublėnė
JAS cv pirmininkė

Lietuvių Jaunimo Dienų dalyviai Australijos sostinėje Kanberoje susipažįsta su balsavimo procedūra būsimame jaunimo kongrese Š. Amerikoje

Lankysime ambasadas, pietausime parlamento rūmuose

Š. m. liepos 21 d. V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai lankysis Otavoje, Kanados sostinėje. Čia bus progą atvykusiems atstovams aplankyti savo ambasados ir supažindinti ambasadorius ar jų atstovus su lietuviiais bei jų tarptautine veikla. Taip pat bus progą pabrėžti Lietuvos okupaciją. Kanados atstovams yra numatytas pasimatymas su Rytų Europos reikalų skyriumi. Allan McLaine, šio skyriaus direktorius, jau sutiko priimti atstovus. Taip pat esame prašę susitikimo su Kanados užsienio reikalų ministru Allan MacEachen arba su jo pareigūnais.

Kai atstovai lankys savo ambasadas, o kanadiečiai — užsienio reikalų ministeriją, kiti apžiūrės miestą. Visi susirinks 12 v. pietauti parlamento rūmuose. Dalyvių skaičius pietuose yra ribotas. Sudarytas iš parlamento narių globos komitetas, kuriam vadovauja Walter Baker ir Jesse Flis. Iš senatorių sutiko prisidėti Renaude Lapointe, Pe-

ter Bosa, Rheal Belisle, Richard Stanbury, iš parlamento narių Aideen Nicholson, Stanley Hudecki, Jack Burghardt, Ian Deans, Ken Robinson, Flora MacDonald, Lloyd Francis, Marcel Lambert, John Evans, ministeris Herb Gray, Fred King ir Gordon Towers.

Be to, pakviesti — Otavos sostinės burmistrė Marion Dewar, prancūzijos Angelo Palmas, užsienio reikalų ir daugiakultūrių institucijų pareigūnai, spaudos atstovai. Šių pietų tikslas yra supažindinti Kanados valdžios pareigūnus bei atstovų kraštų ambasadorius su lietuvių išieivijos veikla. Atstovai turi gerai pasiruošti prieš pasimatymus, kokius klausimus kelti kalbant su ambasadoriais ir kitais pareigūnais.

Esame patenkinti, kad gavome daug atsiliepimų iš parlamento narių bei kitų valdžios darbuotojų. Tikimės, kad pasieksime savo tikslą.

Rita Rudaitytė

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba Melburne 1983 metais. Iš kairės: Algis Karazija, Rožė Makaravičiūtė, Andrius Vaitiekūnas, Birutė Prašmutaitė, Loreta Čižauskaitė. Trūksta Gailės Mucenickaitės

Sukaktuvinė skautų stovykla

Pokalbis su organizacinio komiteto pirmininku

Žinome, kad artėja sukaktuvinė skautų stovykla, kuri įvyks netoli Toronto. Ta proga pateikėme keletą klausimų stovyklos organizacinio komiteto pirmininkui Algiui Senkui.

— Skaitome spaudoje, kad ši skautų stovykla vadinama jubilėine arba sukaktuvine. Kokią čia sukaktį skautai mini?

— Tai 65 metų lietuvių skautijos sukaktis. Sukaktuvinės stovyklos yra rengiamos tarpuose tautinių stovyklų, kurios būna kas 10 metų nuo 1928 m. Paskutinė šeštoji tautinė stovykla buvo Paxtone, Mass., 1978 m., o paskutinė sukaktuvinė — Beaumonte, Ohio, 1973 m.

— Kas tokias stovyklas organizuoja?

— Lietuvių Skautų Sąjungos (LSS) vadovybė, kuri skautiška vadinama pirmia. Šiuo metu toji pirmia yra Čikagoje.

— Kodėl Čikagoje esanti pirmia organizuoja stovyklą Kanadoje?

— Stengiamasi keisti vietas, kad jaunimui būtų įdomiau, naudingiau ir kad pasidalintume organizavimo našta, kuri šį kartą atiteko kanadiečiams.

— Kas šitai stovyklai vadovaus?

— Galima sakyti, į tokias stovyklas perkeliama visa skautų sąjunga. Tuo būdu sąjungos pirmininkas tampa stovyklos viršininku, vyriausiu skautininku — savo šakų vadovais, tik ūkiniams reikalams tvarkyti kviečiami vadovai iš tos vietovės, kurioje stovykla organizuojama. Konkrečiai šį kartą stov. viršininku bus Sigitas Miknaitis iš Čikagos, Seserijai vadovaus Danutė

Eidukienė, čikagietė. Brolijaus vyriausioju bus Vytautas Vidugiris iš Kalifornijos.

— Kas numatoma stovykloje veikti? Kokia bus programa?

— Minint "Aušros" šimtmetį, stovykla bus pradedama "Aušros" diena su Mišiom, procesija ir kitu iškilmingumu. Toliau bendrame plane: tema "Parapija ir mes", senovės Lietuva, "Sėnėlė", "Sodžius", sukaktuvinė diena su iškilimais. Derliaus šventė, Jūros diena, Dariaus-Girėno minėjimas. Šalia to bendrinių užsiėmimų pastovyklės ir šakos kasdien pagal amžių ir patyrimus vykdys savo "mažąsias" programas, turės lauzus, iškylas.

— Ko siekiama tokomis didelėmis stovyklomis?

— Pirmiausia pabūti visiems kartu, suartėti, pasidžiaugti sukaiktimis, įsigyti naujų draugų, sustiprėti skautiška-lietuviška dvasia. Jaunimui tai labai vertingi saskrydžiai, o ir senimui yra begalės progų "atjaunėti".

— Kiek stovyklautojų žadate turėti ir iš kur?

— Tikimasi per 700 nuolatinių stovyklautojų. Jų bus iš Australijos, Anglijos, Brazilijos, JAV ir Kanados. Savaitgalinius pridedus, turbūt sudarys tūkstantinę.

— Be abejonės, turite gana daug darbo organizuojant tokią stovyklą. Kas Jums padeda?

— Pirmiausia tai bendras entuziazmas, kurio nestokoja ir org. komiteto nariai — Marius Rusinas, Martynas Yčas, Ona Balsienė, Kazys Batūra, Stasys Kuzmas, na, ir mūsų rajono vadas, LSS vadovybės atstovas ir ryšininkas Česlovas Senkevičius.

Kanados lietuvių jaunimo atstovai

V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese kanadiečiams atstovaus šie asmenys.

Zita Bersenaitė (Torontas), 24 m. Siemė baigė studijas Ryersono Politechnikos Institute maitinimo srityje. Yra baigusi 13 skyrių Londono lituanistinės mokyklos. Priklauso Londono "Baltijos" ir Torontose "Gintaro" ansambliams. Aktyviai reikišias KLJS veikloje, eidama valdybos pirmininkės pareigas, KLB krašto valdybos narė. V PLJK lėšų telkimo komiteto narė. Buvusi TULSK pirmininkė. Dalyvavo III PLJK-e Pietų Amerikoje. IV PLJK-o atstovė.

Angelė Krivinskaitė (Hamiltonas), 23 m. Yra baigusi 10 skyrių šeštadienines mokyklos ir augstesnius liutuanistinius kursus Toronte. 1979 m. mokytoja Hamiltono lituanistinės mokyklos darželyje. Aktyvi skautė. Priklauso Hamiltono mergaičių chorui "Aidas". Prisidedo prie McMULSK (McMaster Universiteto Liet. Studentų Klubu) atgaivinimo, eina to klubo vicepirmininkės pareigas. Nuo 1980 m. atstovauja Hamiltono jaunimui KLJS-gos taryboje.

Rūta Kuraitė (Windsoras), 19 m. Baigusi lituanistinę mokyklą Detroito. Aktyviai reikišias Detroito ateitininkų skyriaus veikloje. Dalyvavo įvairiose lietuvių jaunimo stovyklose. 1982 m. vadovavo lietuviškai nekalbančio jaunimo stovyklai Dainavoje. Trejus metus šoko Windsorio tautinių šokių grupėje "Neris". Priklauso Detroito Dievo Apvaizdos parapijos chorui.

Rita Rudaitytė (Otava), 23 m. Tarptautinių ryšių studentė, dirba Otavoje. Baigusi Toronto Maironio mokyklą ir augstesnius liutuanistinius kursus. Aktyvi ateitininkė. Buvusi "Jaunimo Žiburių" redaktorė. Buvusi TULSK pirmininkė, Žmogaus Teisėms Ginti

Komiteto narė. KLJS tarybos narė. 1981 m. koordinavo lietuvių jaunimo stovyklą vakarų Kanadoje. Šiuo metu KLB Otavos apylinkės valdybos narė.

Monika Spudaitė (Toronto), 18 m. Toronto universitete studijuoja politinius mokslus ir ekonomiką. Yra baigusi Toronto Maironio mokyklą ir augstesnius liutuanistinius kursus, dalyvavusi liutuanistiniame seminare Kento universitete. TULSK narė.

Morkus Sungaila (Toronto), 21 m. Dabartinis KLJS-gos vicepirmininkas, buvęs KLJS tarybos pirmininkas. Aktyvus ateitininkas. Daug metų stovyklavęs ir vadovavęs Wasagos ir Neringos stovyklose. Baigęs Maironio mokyklą ir augstesnius liutuanistinius kursus. Dalyvauja "Volungės" chore. Toronto universitete studijuoją inžineriją.

Rimas Trumpickas (Toronto), 21 m. Dabartinis KLJS valdybos išdinkas. Skautas. Šoka tautinius šokius Toronto "Atžalyne". Baigęs liutuanistinę mokyklą. York universitete studijuoja politinius mokslus.

Nijolė Vytaite (Delhi), 21 m. Toronto universitete studijuoja psichologiją. Baigęs Delhi liutuanistinę mokyklą ir toje mokykloje mokytojavo. Dalyvavo Delhi "Palangos" ansamblyje. Ateitininkė. Dalyvavo IV PLJK Europoje. KLJS valdyboje informacijos sekretorė.

Kiti atstovai: Julija Adamonytė — Montrealis, Vida Balsevičiūtė — Otava, Sigitas Bersenaitė — Hamiltonas, Danius Ciparis — Rodney, Romas Povilionis — Torontas, Julija Mitalaitė — Otava, Darius Čuplinskas — Torontas, Ina Lukoševičiūtė — Montrealis, Rasa Lukoševičiūtė — Montrealis, Joana Razmaite — Winnipegas, Loreta Trumpickaitė — Hamiltonas, Jūratė Uleckaitė — Torontas.

Mylimai Mamytei

a.a. MAGDALENAI KRAKAUSKIENEI

Suvalkų trikampyje mirus,
mūsų mielą narę JANINĄ GURKLIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiamos kartu liūdime —

*Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos
Lietuvos Kankinių parapijos skyrius*

AŲA**JUOZUI MATULEVIČIUI**

mirus,
brolių inžinierių VYTAUTĄ MATULEVIČIŲ ir šeimą
giliai užjaučiame —

Grazina ir Sigita Krašauskai

AŲA**EDMUNDUI KOVALSKIUI**

mirus Niujorke, jo seserim — ALDONAI KĖŽINAITIENEI,
IRENAI ZALAGĖNIENEI, DANUTEI BAJORINIENEI ir
jų šeimoms reiškiamame nuoširdžią užuojautą —

D. A. B. Petkevičiai

V. V. Valiuliai

AŲA**LEONUI JUODIKIUI**

mirus,
brolių JURGI, Toronto Lietuvių Golfo Klubu narį,
nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto Lietuvių Golfo Klubas

AŲA**AGOTAI NAUJOKIENEI**

mirus Lietuvoje,

liūdesio valandoje dukrai MARYTEI, jos vyrui
JUOZUI RYBIJ ir šeimai reiškiamame nuoširdžią
užuojautą bei kartu liūdime —

*A. D. Pauliukonai,
Ročesteris, N.Y.*

*Adelė Pauliukonienė
Hamilton, Ont.*

*Joana Stasevičienė,
Hamilton, Ont.*

AŲA

kolegai inžinieriui kūrėjui-savadoriui majorui

KAZIMIERUI APERAVIČIUI

mirus,
jo žmoną ANICETĄ, dukrą VIDĄ ir visus
artimuosius liūdesio valandose nuoširdžiai
užjaučiame —

*PLIAS Toronto skyriaus
valdyba ir nariai*

Mielai Mamytei

AŲA**MAGDALENAI KRAKAUSKIENEI**

Suvalkų trikampyje mirus,
dukra JANINĄ GURKLIENĘ bei šeimą nuoširdžiai
užjaučiame —

L. A. Krakauskai

A. K. Pajaujai

N. J. Kaleinikiai

S. A. Zimnickai

J. V. Pečiuliai

O. J. Ažubaliai

J. Pečiulienė

A. A. Stunguriai

AŲA**MAGDALENAI KRAKAUSKIENEI**

mirus Suvalkų trikampyje,

reiškiamame nuoširdžią užuojautą velionės dukrai
JONYTEI GURKLIENEI, jos vyrui, dukroms ir
visiems giminėms Suvalkų trikampyje bei kartu
liūdime —

O. J. Dirmantai

O. S. Kiršiniai

M. A. Neverauskai

L. S. Baltrušaičiai

M. J. Pargauskai

P. J. Ivanauskai

M. J. Naruševičiai,

B. S. Prakapai

London, Ont.

Mes laimėjome, mes ištesėjome!

Baigus mokslo metus Maironio mokykloje ir kursuose

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Maironio mokykla Toronto 1983
m. gegužės 14-15 d.d. užbaigė 1982-
83 mokslo metus.

Gegužės 14 d. įvyko X ir XIII
(augštesniųjų lituanistinių kur-
sų) skyrių pažymėjimų įteikimas.
Seniau tai būdavo siejama su Mo-
tinos Dienos minėjimu. Jau antri
metai pažymėjimų įteikimo diena
švenčiama ypatingai iškilmin-
gai. Ji yra skiriama tik abiturien-
tams, ir visa programa vyksta poky-
lio aplinkoje.

Prie gražiai gelėmis papuoštų
stalų sėdi tėvai, išdidūs seneliai,
giminės ir svečiai. Vieniame sce-
nos šone augštesniųjų lituanisti-
nių kursų studentai (XIII sk.), ki-
tame — X sk. baigė mokiniai. Mer-
gaitės pasipuošusios tautiniais
drabužiais. Jie važinėjo į mokyk-
lą 10 ar 13 metų. Tėvelių už ranku-
čių atvesti į I lietuviškos mokyk-
los skyrių (o gal ir į darželį), da-
bar jie mokyklą palieka su pažy-
mėjimu rankose, jaunuoliai, jau-
nuolės pačiame savo gyvenimo žy-
dėjime. Jau jie patys dabar įverti-
na lietuviškos mokyklos reikš-
mę. Gražiai viena iš moksleivių
savo atsisveikinimo žodyje pa-
reiskė: "Ačiū ir tėveliams už mū-
sų vežiojimą į šeštadieninę mo-
kyklą".

Tie išvargti šeštadieniai, per
ilgus metus pažinti draugai, mo-
kytojų žodžiai yra didelis įnašas
jaunuolio gyvenime. Gal kai kam
lietuvių kalba ir vėl susilpnės,
bet istorinės žinios apie Lietuvą,
jos dvasią liks juose visam gyve-
nimui. Svarbiausia, jie išsineša

iš šeštadieninės mokyklos pilną
"savo šaknų" supratimą.

Programos metu buvo pačių mo-
kinių paminėta ir "Aušros" šimt-
mečio sukaktis. Abiturientai bu-
vo apdovanoti puikiais rožėmis,
kurias jie vėliau perdavė savo mo-
tinoms.

Buvo pasakyta daug gražių žo-
džių, sveikinant abiturientus. Gra-
žių minčių pateikė ir mokslei-
viai, atsisveikindami su savo mo-
kytojais. Toliau sekė dovanų bei
premių įteikimas. Reikia tikėtis,
kad X sk. mokiniai tęs mokslą
augštesniuose lituanistiniuose
kursuose, o baigusieji lituanisti-
nius kursus įsijungs į jaunimo
veiklą ir universitetuose sudarys
stiprią Š. Amerikos Lietuvių Stu-
dentų Sąjungą. Universitetuose,
susijungę į lietuvišką branduo-
lį, skleis Lietuvai garbės spindu-
lius į visas pasaulio šalis. Juk
universitetas yra mokslo ir žinių
šaltinis, kuriame semiasi žinių
iš viso pasaulio jaunimas.

Prie puošnių stalų abiturien-
tai, tėveliai ir svečiai vaišinosi,
džiaugdamiesi darbo vaisiais mo-
kyklą baigusiu, kurie galėjo sa-
kyti: "Mes laimėjome, mes iš-
tesėjome, mes gavome pažyme-
jimus!"

Gegužės 14, šeštadienį, buvo
tešiama mokslo metų užbaigimo
programa mokinių nuo darželio
iki IX skyriaus. Šiemet silpnės-
niems mokiniams lietuvių kalbo-
je buvo duodami vasaros darbai,
kurie jei bus sąžiningai atlikti
(čia ir vėl tėvelių pareiga), pa-
lengvins mokinio darbą augštes-
nėje klasėje.

Ateitininkų savaitgalis Toronte

Drąsiausi buvo jaunučiai, bailiausi — sendraugiai

Š. m. birželio 3-5 d.d. įvyko To-
ronto ateitininkų šventė. Penkta-
dienio vakarą į High Parko lauža-
vietę dr. O. Gustainienė atnešė
degantį deglį, uždegė laužą ir ofi-
cialiai atidarė šventę. Tik gaila,
kad dėl pastatiusio lietaus da-
lyvių skaičius buvo mažas. Tik jau-
nučiai, nepabijoję debesų, dalyva-
vo gausiai. Jie dainavo, suvaidi-
no pasaką apie ropę ir gardžiavo-
si iškeptais minkštukais. Jauniai
ir moksleiviai irgi pasirodė, bet
netaip gausiai, kaip jaunučiai.
Studentų draugovė atstovavo tik
keletas asmenų, o sendraugių po-
lietargiais matėsi tik pora.

Vienetų susirinkimai

Šeštadienį vyko atskiri viene-
tų susirinkimai ir iškylos. Jaunu-
čiai su globėjais aplankė plane-
tarumą. Jauniai ir moksleiviai iš
ryto klausėsi Ramūnės Sakalaitės
Jonaiteienės paskaitos apie efek-
tyvią veiklą ir organizacijos na-
rių susigvyvenimo ir komunikaci-
jos svarbą. Pasisėmę minčių ir ži-
nių, jauniai ir moksleiviai stipri-
nosi pietumis.

Studentai, mėgstantys ilgiau pa-
miegot, susirinko kartu "pusry-
čiauti". Pasisotinę keliavo į Pri-
skelimo par. patalpas, kur jų
laukė net trys paskaitininkės.
Kalbėtojų temos buvo įvairios,
bet jas rišo viena bendra mintis,
vienas siūlas, būtent, jaunimo
įsijungimas.

Sesuo Onutė Mikalaitė kalbė-
jo apie jaunimo veidą "LKB Kro-
nikoje". Pasakojo apie Lietuvos
jaunuolius — Julijų Sasnauską,
Romą Grigą ir kt. Nors šie jauni
kovotojai už tikėjimo laisvę su-
daro mažumą Lietuvoje, paskaiti-
ninkė pabrėžė, kad stiprus jų ti-
kėjimas ir aiškūs apsisprendi-
mai išvysios jaunimui yra gra-
žūs pavyzdžiai. Jie verčia apmąs-
tyti savas vertybes, savus apsi-
sprendimus.

Dr. M. Uleckienė kalbėjo apie
žmogaus teisių žlugdymą Lietu-
voje. Suminėjo daugelį būdų,
kai jaunimas gali aktyviai prisidėti
prie Lietuvos kovojančių pastangų.
Minėjo laisvų rašymą politkaliniams
ir jų šeimoms, "LKB Kronikos" platinimą
ir visą eilę kitų darbų. Skatino jaunimą
aplankyti Lietuvą, kad geriau
suprastų padėtį.

Dainora Juozapavičiūtė patei-
kė pačias konkrečiausias žinias,
liečiančias jaunimo įsijungimą
lietuviškon veiklon. Ji apibūdi-
no V. PLJK Kongreso programą,
ypač akademinę.

Šeštadienio popietę ir vakarą
vienetai irgi praleido atskirai.
Vieni sportavo ir lankė planetari-
umą, kiti prie lauko vaiznės ir
šnekučiavosi (ši kartą po žvaigž-
dėtu dangumi).

Vėliau akivaizdžiai

Sekmadienio rytą Prisikėlimo
parapijos šventovėje vėl kartu su-
ėjo visa Toronto ateitininkų sei-
ma. Kryžiaus ir vėliavų akivaiz-
doje dvi jaunės, astuoni mokslei-
viai ir du studentai prisiekė "Vi-
sa atnaujinti Kristuje".

Po įžodžio iškilmių ir Mišių se-
selių namuose įvyko apgė. Įžodi-
ninkus ir šventės dalyvius svei-
kino svečiai iš Montrelio ir Ha-
miltono. Jaunučiai ir moksleiviai
pagerbė savo globėjas, dėkodami
už sėkmingus veiklos metus.

Šventės pabaigoje nuaidėjo
ateitininkų himnas.

"Pirmyn Jaunime"

Čia verta paminėti bene gra-
žiausią šios pavasario šventės
žiedą. Jau 25 metai Toronto moks-
leiviai ateitininkai šventės pro-
ga išleidžia "laikraštėlį" "Pirmyn
Jaunime". Š. m. numeris, sureda-
guotas Letos Vaitonytės, atrodo
labai patraukliai, pilnas gražių,
jaunatviškų minčių. Labiausiai
pasigėrėtina yra tai, kad "Pirmyn
Jaunime" leidžiamas pačių moks-
leivių iniciatyva. Po ketverčio
šimtmečio leidinys nenusiilo, ne-
tapo vyresniųjų našta! R. G.

Mūsų organizacijose

ASD Toronte. Po ilgo poilsio
1982 m. rudenį atgijo Toronto
Akademikų. Skaučių Draugovė.
Šiuo metu ir draugovę kandida-
tuoja — Dalia Barzdžiūtė, Aldo-
na Biretaite, Lena Siminkevičiūtė.
Joms vadovauja filisterės Vi-
lija Punkrienė ir Indrė Paškaus-
kienė.

ASD yra atskira skaučių organi-
zacijos šaka, įsteigta augštesnio-
jo mokslo siekiančioms stude-
ntėms. Sudaroma proga spresti stu-
dijinius reikalus ir ugdyti asme-
nybę pagal humanitarinius prin-
cipus. Sueigų metu išeinama pro-
grama, pasiruosiama spalvų įtei-
kimui. Šios spalvos simbolizuoja
tolimesnę ištikimybę Dievui, tė-
vynei ir artimui.

Toronto ASD narės lankėsi Či-
kagoje, kur susipažino su Čika-
gos ASD skyriumi, pasidalino
mintimis.

Vilija Punkrienė

Studentų ateitininkų įžodį bir-
želio 5 d., metinės šventės metu,
atliko Petras Tutlys, Algis Slap-
šys, ir tapo Toronto studentų at-
kų draugovės nariais.

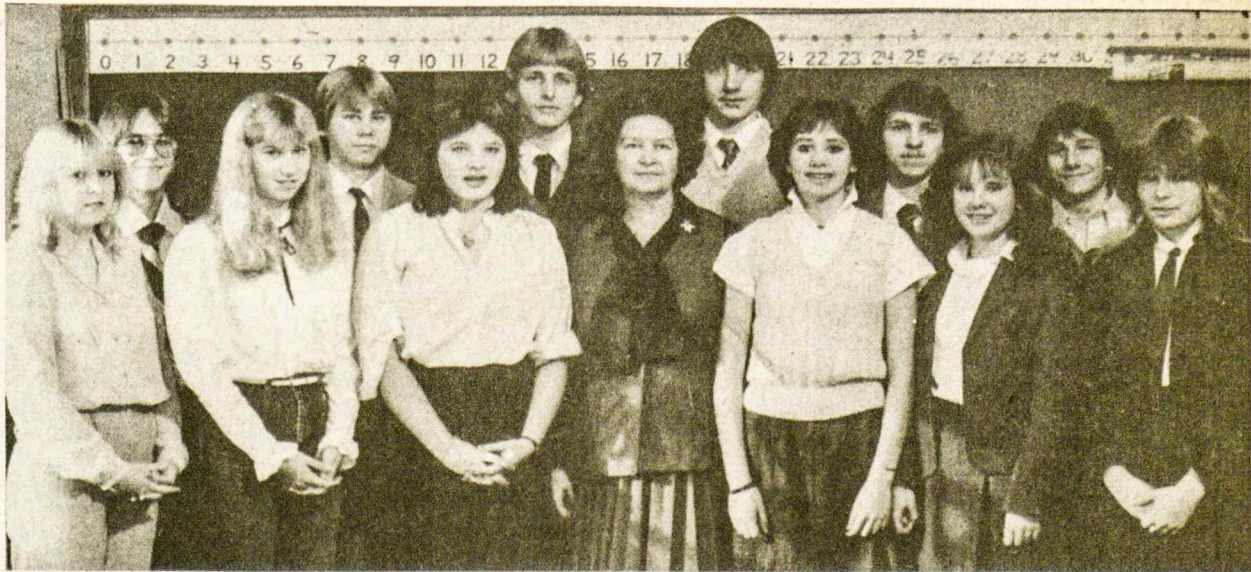
Studentų Ateitininkų Sąjungos
centro valdyba kviečia visus stu-
dენტus dalyvauti "Sodžiaus baliu-
je gamtoje" 1983 m. birželio 30 d.
Ateitininkų Namuose, Archer Ave.
(Rt. 171) ir 127 St., Lemont, Illi-
nois. 6 v.v. kokiečiai, 7 v.v. — "So-
džiaus puota". Kaina — \$7.00. Apie
dalyvavimą prašome pranešti Ri-
tai Dapkutei (312)776-4755.

**LORETA L. LENAUSKAITĖ, B.A.,
M.S.W.,** baigusi socialinius moks-
lus Toronto universitete bakalau-
rės ir magistrės laipsniais. Dirba
Toronto Lietuvių Namuose, teik-
dama savo srities pagalbą jos rei-
kalingsiems tautiečiams

Lietuviška baldų**dirbtuvė Toronte**

Daromi nauji minkšti baldai ir
aptraukiami seni **PIGIA KAINA.**
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Toronto Maironio mokyklės X skyrių baigė mokiniai. Iš kairės: Rūta Bacevičiūtė, Paulius Greičiūnas, Dalia Tunaitytė, Edvardas Stanulis, Asta Sukauskaitė, Algis Nausėdas, Linas Balašis, Loretta Stanulytė, Tadas Slivinskas, Rima Zavytė, Linas Medelis, Rasa Malinauskaitė; viduryje — auklėtoja Stefa Bubeliene

Saugumiečių siautėjimas sanatorijoje "Lietuva"

(Atkelta iš 2-ro psl.)

niai raudonieji "ponai" verti-
niai nusprendžia (mirtingų
mokslininkų nuomonės ne-
klausia) ar rodyti visuomenei,
ar ne.

Sanatorijoje poilsiauja ir
gydosi nemažai mokslininkų,
menininkų, rašytojų. Savaran-
kiškas jų domėjimasis užsie-
nio menu nedaug tesiskiria
nuo oficialaus. Bet ir tai ne-
leistina: jums duotas geresnis
mitalo lovy, nurodymai, tad ir
laikykites. Tuo okupantas
skaudžiai pažeidžia žmogaus
orumą ne tik prieškarinės, bet
ir taip liaupsinamos pokario
inteligencijos, ją nuvertina,
išniekina. Taigi, vyrauja tiks-
las į pirmą vietą iškelti psicho-
zinės isterijos priepuolius
žmogui uiti.

Negalėčiau pasakyti, kad
Druskininkų sanatorijoje "Lie-
tuva" neužtenka šokių. Bet, pri-
sišokus iki devynių prakaitų
arba neatsargiai išėjus iš sa-
lės, kai pvz. rodomas filmas
"Leninas spalėje", į šokėjus
ir žiūrovus ima krievai žiūrėti
ne gydytojai, o kažkokie ne-
aiškūs tipai. Neliesdamos
smulkmenų, pažymėsiu, kad
dėl viso to per sanatorijos
valgyklą atsiduriau atėjūnų
KGB provokatorių automobili-
je "pašnekesiui" apie dainas,
muziką ir šokius. (Apie tai jau
rašiau).

SEKLIAI PRIE STALŲ

Sanatorijos valgykla gana
jauki, erdvi, turi bendrąją ir
dietinę sales, visuomet
galima rytdienai užsisakyti
trims kartams trijų dubenė-
lių vieną iš trijų patiekalų.
Ir maisto čia nestokojama,
tik vaisių įvairovė šlubuoja.
Kuklios džiukės ir gudės (pa-
starosios važinėja į darbą iš
Zaricės) aptarnauja be prie-
kaist. Laikas nuo laiko ko-
misijos ir ekspertai klausinė-
ja kokių kas turėtų nusiskun-
dimų dėl maisto. Už stalo so-
dina po keturis ir dažniausiai
"prikala" visam laikui. Matyt,
tai svarbu ir maitinimo požiū-
riu. Med. sesuo reguliuoja nau-
jai atvykstančių poilsiautojų
ir ligonių eiles. Tik neaišku
kokių būdu ir ką sodina su
KGB informatoriais.

Sanatorijoje "Lietuva" pa-
stoviai būna 300-400 poilsiau-
tojų ir ligonių. Būtų neteisin-
ga prileisti, kad kas ketvir-
tas, sodinamas už stalo, yra
KGB informatorius. Kartais
čia atvyksta raudonieji "po-
nai" — darbo draugai ir visai
padoriai su žmonomis keturi-
se sėdi prie vieno stalo. Pasi-
taiko ir senelių grupės. Matyt,
atėjūno KGB žinyba turi tam
tikrą skaičių sanatorinių ke-
lialapių ir juos dalina savo
statybiniais, dirbantiems įvai-
riose Lietuvos įstaigose. Tai
nėra etatiniai KGB agentai.
Būdinga, kad sanatorijoje po-
ilsiauja ir neatitinkantys
spec. ligoninės nomenklatū-
rai. Vargiai čia lemia "bla-
tas" ar giminystė. Lemia KGB.

Aiškų yra tai, kad vienas,
turėjęs neatitinkantį jo pa-
dėtis nemokamą kelialapį,
pradžioje man buvo labai lip-
nus. Vėliau jis betgi kabinė-
josi, jog aš nevienodu laiku
ateinu valgyti ir vengiu jo
draugystės. Pagaliau jis ma-
ne išlydė į stotį ir dėl mano
neapdairumo pasodino tiesiai
į KGB provokatorių automobi-
lį (žr. 7-tą straipsnį).

Prie šmaikščių posakių me-
nininkės ir teatrolo stalo
sėdėjo jauna bastūnė. Jos tam
tikri veiksmai kėlė nusistebė-
jimą ir greičiausiai buvo in-
spiruoti KGB. Jaunuolė sakėsi
esanti studentė, turinti akade-

minės, atostogas. Sovietijoje
tai reiškia, kad rektoriaus įsa-
kymu studentas ar studentė
dėl ligos ar gimdymo išlei-
džiami metams atostogų su
teise kartoti tą patį kursą,
išsaugant stipendiją. Šis pa-
našus į teisybę jos paaiškini-

mas greičiausiai yra neteisy-
bė, kurios neįmanoma patikrin-
ti. Bet tas atvejis yra už šios
serijos straipsnių ribos. Kitų
panašaus pobūdžio pasipikti-
nimą keliančių atvejų per
trumpą laiką daugiau neišrys-
kėjo.

Nuteistas Jonas Sadūnas

V. Vokietijos katalikų žinių
agentūra KNA gegužės 30 d. iš-
siuntinėjo pranešimą spaudai
apie vilniečio Jono Sadūno nu-
teisimą. Agentūra, pasiremda-
ma pranešimu iš Vilniaus,
skelbia, kad gegužės 25 d.
pusantrų metų laisvės atėmi-
mu nuteistas Jonas Sadūnas,
kaltinamas apšmeižęs savo vir-
šininką. Sadūnas neseniai jį
aplankiusiems vakariečiams
turistams pareiškė esąs visiškai
nekalts. Jo nuomone, Sau-
gumas sudarė jam bylą, kad at-
keršytų už priėmimą savo se-
sers Nijolės, atlikusios šeše-
rių metų bausmę.

KNA pranešime sakoma: Ni-
jolė Sadūnaitė jau nuo seno
yra lietuvių jaunimui tapusi
religinio pasipriešinimo sim-
boliu ir gerai žinoma net Va-
karuose. Iš tikrųjų jos bro-
lis, žemės ūkio instituto moks-
linis darbuotojas, nuo pat se-
sers sugrįžimo iš Sibiro trem-
ties buvo saugumiečių įvairiai
varginamas. Neišaiškinti as-
menys įsibrovė į butą ir pavo-
gė tikrai Nijolės laiškus, ra-
šytus iš Sibiro. Be jokios prie-
žasties buvo padaryta krata
Sadūnų bute. Kai nebuvo su-
rasta jokių įkalčių, saugumie-

čiai priekibo prie mažametės
dukrelės piešinio ir kaltino,
kad ji mokoma piešti lietuviš-
kąją trispalvę.

Kai ir to nepakako kaltini-
mai, Sadūnas buvo apkaltin-
tas anoniminių šmeižikiškų
laiškų rašymu. Ta pačia ding-
timi buvo pradėta ir nauja bau-
džiamoji byla Nijolėi Sadūnai-
tei, kuri pajieškoma.

Pranešime teigiama, kad Sa-
dūnas jam iškelta byla laiko
KGB mėginimu su juo psichiš-
kai susidoroti. Jį aplankiu-
siems Vakarų turistams jis
pareiškė: "Mes išmokome gy-
venti nuolatiniame netikrum-
me, pasiruošę suėmimui kiek-
vieną akimirką. Šitas spaudi-
mas yra kasdieninio mūsų gy-
venimo dalis. Tai mūsų tikro-
vė. Bet mes turime būti pasi-
renge už Kristų eiti į kalėjima-
mą".

Sadūnas teismo nuosprendį
apskundė. Iki jo byla bus per-
svarstyta, jis tebėra laisvėje.
Sovietinei teisei tai nepras-
tas dalykas, pastebi V. Vokiet-
ijos katalikų žinių agentūra
KNA. Šį pranešimą paskelbė ir
Austrijos, Šveicarijos, Pran-
cūzijos bei Olandijos katalikų
žinių agentūros. L.R.

JONAS SADŪNAS, sovietinio teismo nubaustas pusantros metų kalėjimo už sesers Nijolės globojimą, sovietiskai tariant — už sovietinės santvarkos bei viršininko "šmeižimą". Su juo — žmona Marija ir dukrelė Marytė

Sudbury, Ontario

LŠST MAIRONIO kuopos šau-
liai ir šaulės š.m. liepos 3, sekma-
dienį, 1 v.p.p. gražioje Z. J. Labu-
kų sodyboje, Backer St., Valcaron,
Ont., rengia gegužinę. Kviečiami
visi šauliai ir šaulės, visi Sudbu-
rio lietuviai ir svečiai gegužinė-
je dalyvauti. Numatoma įvairi ir
įdomi programa.

LŠST Maironio kuopos valdyba

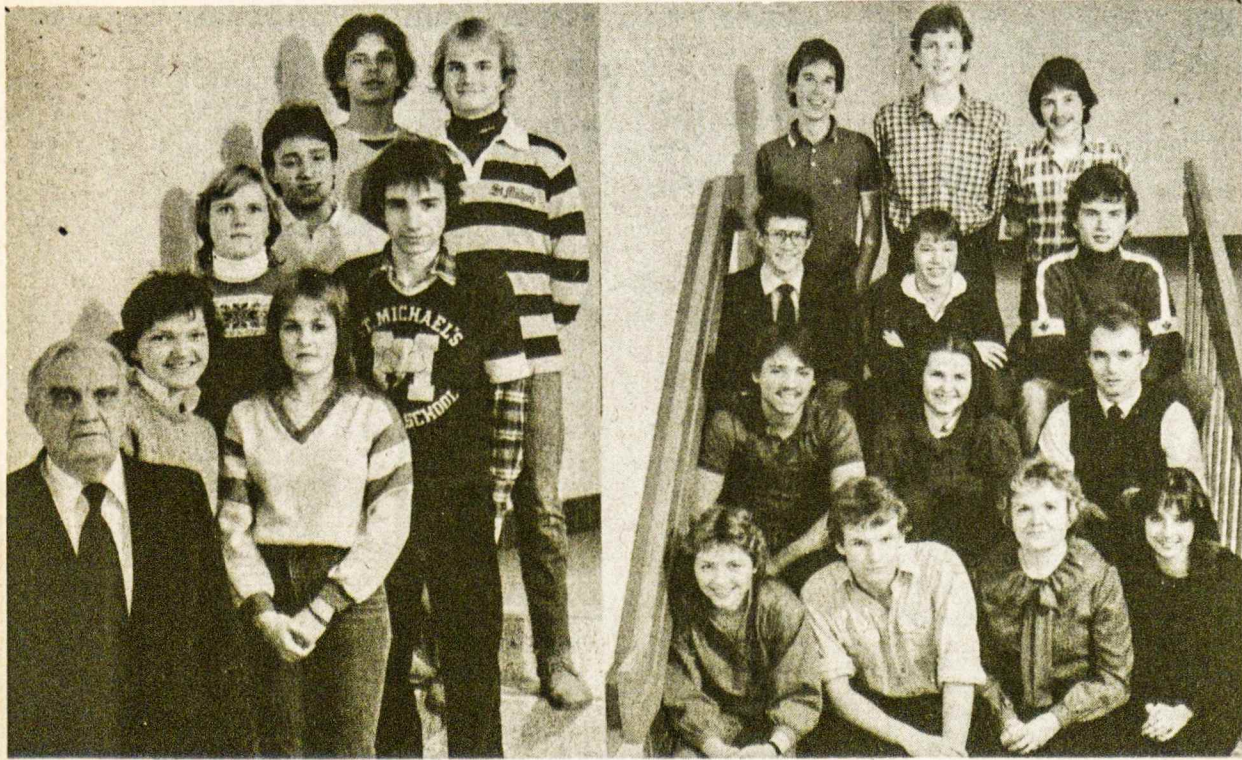
ZIGMAS LABUCKAS, kilęs iš
Zarasų apylinkių, LŠST Maironi-
nio kuopos pirmininkas, vilnie-
čių sąjungos Kanadoje narys, su-
laukė 60 metų amžiaus.

JOANA STANKUTĖ šiaures
Ontario "400 hurdles" sporto var-
žybose North Bay, Ont., laimėjo
pirmą vietą. Buvo paslusta ir iš-
vyko į Ontario "400 hurdles" spor-
to varžybas Kiceneryje.

ZUZANA REMEIKIENE, moky-
toja, Marymount kolegijoje suren-
gė lietuviško meno dirbinių, gin-
taro ir tautinių drabužių parodą
įvairių tautybių studentams.

KAROLINA LABUCKAITĖ (12
m.) surengė dirbinių ir lietuviš-
ko meno parodėlę pradžios mokyk-
los mokiniams prancūziško moky-
kloje.

OLGA MIKOLIŪNIENE, 83 m.,
mirė š.m. birželio 1 d. General
ligoninėje ir palaidota Šv. Jono
Lietuvių kapinėse Mississaugoje.
Ont. Religinės laidojimo apeig-
as atliko Sudbury Kristaus Ka-
raliaus šventovėje ir kapinėse
kun. J. Staškus, Lietuvos Kanki-
nių parapijos Mississaugoje kle-
bonas. Velionies vyras Jonas Miko-

Augstesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte 1983 metais. Tryliką skyrių šiemet baigė: S. Namikas, D. Kalendraitė, L. Garbaliuskas, D. Čuplinskis, J. Azubalis, A. Slapšys, Trūksta D. Dirmantaitės ir V. Slivinskaitės. Kairiame krašte — mokyt. A. RINKŪNAS, vedėjas, antra iš dešinės — mokyt. G. PAULIONIENE Nuotr. R. Pranaičio

Proletarinis romanas

Kazimiero Barėno "Beragio ožio metai" — varguolio buities vaizdavimas

Vytautas A. Jonynas

Matyt, Kazimieras Barėnas yra pamėgęs kiniečių kalendorių su jo tradicija pramintus visokių gyvulių vardais — jieškojime savo romanams pavadinimų. Prieš 14 metų (1969) turėjom jo "Tūboto gaidžio metus". Neseniai pasirodė "Beragio ožio metai". Faktinai tai pirmojo tęsinys. Atrodo, kad K. Barėnas yra užsiplėšęs sukurti monumentalią trilogiją, ir tų pavadinimų praskirtis yra simboliu išsakyti vaizduojamo istorinio laikotarpio esmę. Gaidžio figūra reikštų besiskutojantį rėksnį prūsų, karo ir revoliucijos liepsnas; beragis ožys — jaunų respublikos užsispyrimą ir... negalią. Nors gal tokia politinė alegorija ir būtų perdrąši.

Aišku tik tiek: jei "Tūbotas gaidys" apima palyginti trumpą laiką tarpą, tai naujame romane vaizduojamieji įvykiai išsisklaido dvidešimties su viršum metų būvyje. Be to, kaimo buitį pakeičia nepriklausomybės laikotarpio miesto darbininkijos vargų atpasakojimas.

Knyga apkūni, — per 550 puslapių, tačiau jos turinį galima būtų nusakyti keliais sakiniais. Tai apsakymas atvejo, kaip gytelninko sūnus Ignacas, kažkada glaustėsis su raudonaisiais, yra priverstas įieškoti darbo mieste. Ten jis patiria darbavių skriaudas, bijosi slaptosios policijos priekabių, kėncia nedarbą ir alkį, siekia mokslo, mokydamasis gimnazijoje eksternu. Jis kiek prasimuša, bet bolševikams paėmus valdžią nukentė nuo savo "draugu": už tai, kad buvo įstojęs į šaulius ir neprisiėmė jam siūlomų bolševikmetėje pareigų, apšaukė jį "beragiu ožiu". Atseit, viso dvidešimtmečio buitis perduoda per pagrindinio personažo Ignaco išgyvenimų aprašymą.

Kaip toks, K. Barėno romanas lengvai įsiriškioja į "Bildungs" (auklėjimo) romanų kategoriją. Jo užmojis toks pats kaip, sakysim, Romain Rollando romano Dunojėlio "Jean-Christophe" ar kitų panašių "romans d'education". Jaunas žmogus grumiasi su gyvenimu, kovoja už teisę būti sau — žmogum, patiria nuoskaudas, trumpus laimės blykstelėjimus, praranda iliuzijas, mylimąją, draugus, laimi kitus ir tose grumtynėse auga, bręsta, susikurdamas savo pasaulėjautą. Schema tikrai panaši.

Yra tačiau mažas, bet esminis skirtumas. Jean-Christophe yra muzikas, kompozitorius, kuris gyvena nuolatiname konflikte su savo aplinka, su jos dvasinėm bei estetinėmis vertybėmis. Ignacas gi tėra vien mažaraštis kaimo berniukas, be didesnių vidinių konfliktų. Jo grumtis apsiriboja susiradimu pragyvenimo šaltinio. Jis joks maištautojas, ginąs savo pasaulėžiūrą, nors jaučia socialinę nelygybę.

Atviro socialinio protesto knygoje nėra, nors puslapių puslapiams joje kalbama apie debesuotą, apniukusį anuomet Lietuvos beturčių gyvenimą. Toji tonacija ataidi kažkaip "kritikinio realizmo", vyravusio Lietuvoje 1927-1939 m. mizerabiline gaida. Anuomet buvo mėgstama traukti karunką apie naujakurių vargus ("Že-

mė maitintoja"), išvaržomus ūkius, piktintis veltėdžiais valdininkais, karjeristais ir aplamai kelti visokias negeroves.

Nenuostabu todėl, kad pirmosiose skaitytojų reakcijose į K. Barėno romaną pasigirdo priekaištai, kad jis piešia nepriklausomos Lietuvos buitį pernelyg tamsiomis spalvomis, kad visa tai pasitarinausi prakuru maskolbernių propagandai. Atremdamas tuos priekaištus savo pasikalbėjime su "Draugo" redakcija (1983 m. bal. 2 d.), autorius siūlė oponentams pasisakyti, kaip rašo svetimačiai — Garcia Marques, Canetti ir kiti. Aiškios, kad jo kūryboje perteikiamas liaudies veržimasis į mokslą. Bet už vis labiau jis pabrėžė nuviltus skaitytojų lūkesčius išvysti romane nepriklausomybės buitį, nupieštą idilinė, "bonbonkinę" šviesoj. Toks saldintas buvęs jam svetimas.

Stebint iš šalies, atrodo, kad esama nesupratimo. Juokinga būtų tvirtinti, kad Barėno stengtasi juodint ano meto tikrovę, pasigaunant grotesko, skirstymo personažų į teigiamus ir neigiamus bei kitokio šaržavimo. Atvirai kalbant, netgi gaila, kad K. Barėnas nesutirština protarpiais, dažo, panaudoja ironijos ar humoro. Viskas romane baisesi rimta. Visi (nesuskaiciuojami) jo personažai yra geri, padorūs, nors nebūtinai lipšūs. Nesimato jų tarpe nė vieno komiško ar šiaip "trenkto" veikėjo arba patetiško savo naivumu fantasto.

Faktinai veikale tėra vos vienas nedorėlis. Net pavardė jo šuniška — Sabakonis. Juo Barėnas, atrodo, siekė pavaizduoti pogrindžio grybą — komunistų partijos ardymą veiklą. Knygos pabaigoje skaitytojas sužino, kad Sabakonis išvežimų metu parodė savo judosišką prigimtį, išdavinėdamas žmones, jų tarpe ir Ignaco šeimą. Tad vargu ar "Beragis ožys" bus jau tokia dėkinga medžiaga sovietiniams propagandistams.

Iš kitos pusės skaitytojų priekaištai suprantami. Knyga gerokai ištėsta, niūri, šimtakopų spalvos. Bet didžiausia jos nelaimė yra ta, kad autoriui nepavyko sukurti personažų, su kuriais skaitytoji būtų lengva identifikuotis. Tiesa, veikėjų knygoje nemažai, bet jie neindividualizuoti. Psichologinių gilmenų nė kažkiek. Visa, ką skaitytojas gali sužinoti apie Sabakonį, tėra tai, kad jis mažaraštis, paranojikas, "kriaučiukas", nuolat keičias buržuazinę valdžią ir šaulius. Nieko nesužinom apie jo ideologinį "pakaustymą" ar veiksmus.

Nespalvingesnis ir pats Ignacas. Tiesa, pasakojamos jo bėdos ir nelaimės, bet scenų, kuriose skaitytojas pajustų Ignaco nesutilpimą savyje, ar tai estetinio pergyvenimo plane, ar apmaudo proveržioose, scenų, kuriomis būtų atskleidžiamas jo vidaus pasaulis, pažymėtinai mažai.

Daugių daugiausia sužinom, kad jis staigiai įsimylio, kad nedrąsus su moteriškaitėmis (jos visados jį pirmos pabučiuoja ar kitaip pamyluoja). Patiria, kad jam nestinga darbštu-

mo ir atkaklumo mokytis, kad esama nepaprastai sąžiningo (jis gražina Teklei pinigų, kuriuos per jo "klaidą" pasiglemė kažkoks pareigonis). Taip pat, kad jis nepasizymi greita orientacija, nes išduoda tėvams lipšnius Uršulytės nuodėmės. Bet tai maždaug ir viskas.

Bet svarbiausia — Ignacas visai nesikeičia. Ir tai skaitytojų labiausiai nuvilia. Jei veikalo pradžioj jam lengva patikėti, kad tarymų ir teismo nušutintus jaunuolis gali jaustis tautos posūniui ir tuo pačiu patiki save Sabakonio globai, tai vėliau, kai mokantis, susitinkant su jaunais žmonėmis jo dvasiniai akiračiai privalėtų savime patelti, kažkaip skaitytojai nesuprantama, kodėl Ignacas nesukyla prieš tą įkyrų savo zirzimu siuvėjuką. Juo labiau, kad vienas Sabakonio sūnų jam jau yra atvirai išsėjęs, kokia tai diktatoriška, fanatiška menkysta.

Iš viso slaptų kuopelių veikla romane pavaizduojama negiliai ir naiiviai. Sabakonis pveda Ignacui nugabent į kaimą kažkokį sunkų nešulį. Kitur yra kalbama apie proklamacijas (neatskleidžiant jų turinio). Pagaliau Jonas bando išgauti per Ignacą karinę paslaptį, kiek Gulbinų šaulių būrys turi šautuvų. Tikroviškai istoriniai fonai tų dalykelių kažkaip mažoka. Kaip bebūtų užsimiršę tie faktai, visvien sunku neprisimint, kad tarpukario metais būta visokių įvykių pasaulyje, jaudinusių Lietuvos žmogų ir polarizavusių visuomenę — Ispanijos pilietinis karas, Hitlerio atėjimas valdžion, Maskvos valymai, du ultimatumai. Būta įvykių, kurie buvo diskutuojami, nagrinėjami. Juo labiau slaptų kuopelių viduje. Jų atgarsio romane nesijaučia. Tai sumažina "Beragio ožio" pažintinę vertę. Viskas klostosi jame siauroje ir nevėdinatoje asmeninio gyvenimo kertele.

Žinoma, galima būtų pripažinti Barėno kūriniui tam tikrą pažintinę vertę, pavadinant jį proletarinio romanu ar teisingiau — romanu apie proletarą. Iš tiesų savo tonu ir dvasia "Beragio ožio metai" primena pamargintą dialogą "curriculum vitae" ar dienoraštį, kuriame stropiai užregistruoti paprasto vargulių gyvenimo džiaugsmai. Pasivaikšiojimai po kapines su draugais, pašnekesiai, "bendrabočio" kronika, gegužinių, "robaksų", iškylų, Velykų švenčių vaišių aprašymai. Ir keista — jokių užuominų apie sporto rungtynes, matytą filmą, skaitytos knygos poveikį. Nieko. Paprastas, pilkas kaip dulke, banalus proletaro gyvenimėlis. Išrauto iš kaimiškos aplinkos, bet tebe gyvenančio jo dvasia, jo normomis žmogaus vegetavimas. To autentiškumo "Beragio ožio metams" užginčyti negalima. Bet ar to pakanka sau reikiam rašytojui? Ar nėra buvę mūsų prozoje panašių dalykų?

Romanas parašytas trečiuoju asmeniui, vizažinancio pasakotojo lūpom. Nors dialogai gyvi, toks pasakojimo būdas padidina gelžbetoninį veikalo vėsumą. Jei autorius būtų prabilęs Ignaco lūpomis, rasit to būtų išvengta. (Bus daugiau)

Knyga apie Telesforą Valių

VLADAS ŠALTMIRAS

Dailininkas Romas Viesulas parašė monografiją apie Telesforą Valių, prieš penketą metų Toronte mirusį grafiką.

Be R. Viesulo teksto apie Valiaus meną ir jo asmenį, knygoje bus 41 spalvota Valiaus darbų reprodukcija. Aštuoniasdešimt puslapių skirta nespaltvotoms reprodukcijoms.

Knygos formatas, jos apipavidalinimas, raidynas, kreidinis popierius, raiškios reprodukcijos, prasingas ir platus aprašomasis tekstas teiks šiai knygai išskirtinį lygį. Todėl dailės mylėtoji būtų pravartu įsigyti šią knygą, užsiprenumeravus iki š. m. rugsėjo 30 dienos papiginta kaina (45 doleriai plius 2.50 persiuntimo išlaidų). Knyga turėtų pasirodyti rinkoje vėlyvą 1983 m. rudenį.

Valiaus darbų nekategoriizuojant ir paliekant vertinimą meno istorikui ir laiko perspektyvai, reikėtų pasakyti, jog T. Valiaus būta, tikrai šio žodžio prasme, dailininko.

Išėjęs kruopštų Kauno meno mokyklos šešerių metų kursą, įsigijęs dailininko diplomą, T. Valius visą savo gyvenimą ir buvo paskyręs daili.

Laiko tėkmėje ir įvairuojančiose kultūrų, geografinių skirtibių, asmeninės patirties įtakose kito ir T. Valiaus paveiklų turinys bei technika, bet dailininkas visad liko ištikimas savo principams išsiskirti taip, kaip to reikalavo vienu ar kitu metu visa jo asmenybė. Kitaip tariant, jis madų nesi-

vaikė, nors jo meną itaigojo mūsų laikų dailės srovės, kaip tai esti ir su visais kitais menininkais, išskyrus tuos, kurie yra naujų kelių tiesėjai.

Kaip ir visų amžių dailėje, kompozicija yra Valiaus paveiklų ašis. Jo braižo linija judri, jautri, sugebanči įvairiai ir įdomiai nutukti, kartais peršokanti į kitą erdvę, bet vistiek liekanti dviejų dimensijų aprėžta. Linijų ir plokštumų sąranga tarsi kuria ne vieną, o kelis įvaizdžius, kaip būdingai yra daroma ir dabarties poezijoje ar muzikoje. Tokiu būdu vaizduojamasis objektas pas Valių sąmoningai slopinamas, suabstraktinamas.

Šitoks linijų, plokščių ir spalvų žaidimas ypač ryškus brandžioje Valiaus darbuose, nors iki šiol kartais linkstama palankiau vertinti jo dar Lietuvoje darytus ekspresionistinius paveikslus, gal todėl, kad žmonės bus juos geriau perprate.

Dailininkas tegali būti aprašomas žodžiais, bet žodžiais neįmanoma nusakyti pačios dailės esmės. Esmė glūdi anapus žodžių. Paveikslas pagautave per akimirką, vos žvilgtelėjus ji. Ir kažkas džiuginančio siųja tarp tavyje. Tai ir bus grožis.

Ne vienas T. Valiaus paveikslas yra džiuginantis. Knyga apie jį padės tai įamžinti.

Pastaba. Užsakymus siųsti bei čekius rašyti, pažyminti "Valius — monografija", šiuo adresu: Dr. J. Sungaila, 109 Riverwood Pkwy, Toronto, Ont. M8Y 4E4, Canada.

Filmų pasaulyje

"Erelio skrydis"

ALGIRDAS GUSTAITIS

Lietuvių tautos kaimynai švedai, praieityje nekartą susikirtę su lietuviais kautynėse, turėję karinių žygių, siekė ir mokslinių laimėjimų. Jų mokslo vyrai ryžosi kaitinto oro balionu pasiekti šiaurės polių.

Su prancūzų talka jie pasigamino didžiulį balioną, sudarė trijulę rinktinių vyrų, paėmė maisto, šaudmenų, rašymo ir mokslinių reikmenų, vaistų ir laukę palankaus oro. Švedijos vyriausybė priitarant, laivynui talkinant, 1897 m. liepos 11 d., 13 v. 55 min. Švedijos vėliava paženklintas didžiulis balionas pakilo iš Špitzbergeno salos į šiaurės polių. Jame skrido S. A. Andree, Nils Strindberg ir Knut Fraenkel.

Apie šį skridimą pagamintas filmas "Erelis skrydis" (The Flight of the Eagle). Ekspedicijos ir baliono vadovą S. A. Andree vaidina žinomas švedų filmų artistas Max von Sydow. Direktorių — Jan Troell. Rankraštis — Georg Oddner, Ian Rakoff, Klaus Ribberg ir Jan Troell (naudojosi Per Olof Sundman novele). Meno vadovas — Alf Ulfen. Muzika — Hans Erik Phipp. Pagamino Švedijos filmų institutas. Vyriausias režisiorius — Goran Setterberg. Filmas gautas Stockholme, Švedijoje.

Vos pakilus balioną trenkė pikta oro srovė žemyn — vos neįkrito jūron. Įgula mėtė žemyn kelionei būtinius daiktus, kad balionas pakiltų, pasiektų oro srovę, kuri kažin kodėl pradžioje buvo dingusi.

Baliono įgula paleidžia paskutinio pašto karvelius su pranešimais: buvo priversta nusileisti toli esančiuose ledynuose. Neįstengė pasiekti

Atsiūsta paminėti

TRUPINELIAI, metinis Otavos šeštadienės mokyklos leidinys. Išstada 1983. Ranka rašytas ir padaugintas 47 psl. leidinys, gausiai iliustruotas mokinių piešiniais ir iškarpiniais laikraščių vaizdais. Redagavo mokyt. Alė Paškevičienė.

Bronys Raila, RAIBOS ATGAVOS. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 104. Adresas: Nida Press, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Gt. Britain. 1983 m., 411 psl. Kaina — 6 sv.

TEVYNĖS SARGAS, 1983 m. 1 (54) nr. Redaktorių — Petras Maldėkis, 117 Sunset Dr., Hot Springs, Arkansas 71901, USA. Administratorius — Antanas Balčytis, 6819 S. Washtenaw Ave., Chicago IL 60629, USA. Numerio kaina — \$4.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kultūrinė amerikiečių organizacija "Illinois Arts Council" kasmet skiria literatūrinės premijas už periodiniuose leidiniuose paskelbtą poeziją, beletristiką, studijinius rašinius. 1982 m. \$500 poezijos premija paskirta čikagiečiui Kazui Bradūni už jo eilėraščių ciklą "Priešai prie Genėzės", atspausdintą tų metų žurnalo "Metmenys" 44 nr. Vertintojų komisiją, pasirinkusią K. Bradūną, sudarė literatūros dėstytojai bei kritikai — Robley Wilson, Jr., Clayton Eshleman ir Judith Mintz.

"Phillips" bendrovė Olandijoje išleido ilgo grojimo plokštelę su jon įrašytais kvintetais pučiamiesiems instrumentams. Tarp jų yra ir siuita "Aus Litauen" ("Iš Lietuvos"). Jos autorius — Maksas Lauriškus (Max Laurischkus), lietuvių kilmės kompozitorius ir muzikos pedagogas, gimęs [sruityje 1876 m. vasario 18 d., miręs Berlyne 1929 m. lapkričio 17 d. Šiam savo kūriniui jis panaudojo Mažosios Lietuvos dainų temas, jo dalims netgi palikdamas du lietuviškus pavadinimus — "Daina" ir "Metturgis". Jie lietuviškai įrašyti ir Olandijoje išleistos plokštelės aplanke.

Dail. Albinas Elskus surengė dvi savo modernių vitražų parodas. Pirmoji įvyko gegužės 8 — birželio 26 d.d. Brookfielde, Conn., antroji — gegužės 13 — birželio 5 d.d. Niujorke.

Antrąją dail. Prano Domšaičio tapybos darbų parodą Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo Centre, surengė JAV Lietuvių Fondo įsteigtas Lietuvių Dailiojo Meno Institutas, vadovaujamas pirm. dr. G. Baluko. Parodai buvo panaudoti du savaitgaliai — balandžio 8-10 ir balandžio 15-17. Pirmoji paroda buvo surengta M. K. Čiurlionio galerijoje 1982 m. vasario 12-21 d.d., kai vėlonies P. Domšaičio kūrinių įsigijimą finansavo JAV Lietuvių Fondas. Dabar jais ir kitų dailininkų darbai rūpinasi Lietuvių Dailiojo Meno Institutas, turėsiantis gražintą paskolą Lietuvių Fondui. Antroji paroda susilaukė 70 paveikslų, kuriuos galėjo įsigyti lankytojai. Atidaryme kalbėjo meno kritikas ir kūrinių įkainuotojas J. Forwalteris, augstai įvertinęs P. Domšaičio darbus, kaikiuriuos apdraudamas net iki \$15.000. Nors kainos buvo augstos, greit buvo parduota beveik pusė parodos rodinii. Parodą teko papildyti dar viena dešimtimi. Lietuvių Fondo nariai dail. P. Domšaičio tapybos kūrinius galėjo įsigyti už pusę kainos. Institutas gavo lėšų, kurios reikalingos atsiskaitymui su Lietuvių Fondu už gautą paskolą ir ateities veiklai. Vadovai betgi yra įsipareigoję išaugoti nepriklausomai Lietuvai du šimtus geriausių P. Domšaičio kūrinių, kurie jau paskelbti neličiamais ir nebus parduodami.

Niujorko lietuviai specialia vakarone gegužės 13 d. mažojoje Kultūros Židinio salėje pagerbė Lietuvos dramos teatro veteraną Henriką Kačinską, šiemet švenčiantį dvi sukaktis — amžiaus aštuoniasdešimtmetį ir kūrybinio darbo šešiasdešimtmetį. Pagerbtuves buvusiems niujorkiečiams, nuo 1979 m. gyvenančiam Floridoje, suorganizavo "Laisvės žiburio" radijas ir "Darbininko" redakcija, vakarienę paruošė E. Kezėnė. Apie teatrą H. Kačinko veiklą Lietuvoje ir Niujorke kalbėjo P. Jurkus. Sukaktuviniškai sveikino dail. Č. Janušas, K. Miklas ir J. Kiznis. B. Brazdžionio eilėraščių "Pavasario kelionė" deklamavo I. Vėblaitienė. Humoristinių sveikinimų skaitė iš Bostono atvykęs A. Gustaitis apie skirtumus tarp dviejų brolių Kačinskių ir jų žmonių, pridėdamas linksma feljetoną apie sveikinimo kalbą vieno daktaro jubilėjuje. H. Kačinko pagerbtuvėse dalyvavo ir jo brolis kompoz. Jeronimas Kačinkas. Pažymėtina, kad jie buvo laimėję JAV LB kultūros tarybos 1982 m. \$1.000 premijas: Henrikas — teatro, Jeronimas — muzikos. Jos jiems buvo išteiktos gegužės 14 d. Išvakarėse įvykiuose H. Kačinko pagerbtuvėse T. Alinskas panaudojo magnetofono įrašus, pateikdamas H. Kačinko įkalbėtą vsk. A. Barausko "Anykščių šilelio" ištraukas. Sukaktuvininkas savo laiku buvo dažnas literatūros vakarų dalyvis, talentingai garsinęs lietuvių rašytojų kūrinius. Muz. V. Strolia ragino išleisti plokštelį su tokiais įrašais, kad gyvas H. Kačinko balsas išliktų ateities kartoms.

Lietuvos meno darbuotojų rūmuose gegužės 16 d. įvyko vilniečių susitikimas su Vilniuje gastroliuojančio Kauno dramos teatro vyr. režisiorium Jonu Vaitkumi. Svečias kalbėjo apie naujausius veikalus kauniečių scenoje, kurie nebuvo atvežti Vilniui. Tai prancūzo A. Camus "Kaligula" ir amerikiečio T. Williams "Šauksmas". Į ateities planus yra įtrauktas V. Šekspyro "Ričardas II", ruošiamas paties J. Vaitkaus, ir Maironio "Kęstučio mirtis", režisuojama G. Padegimo. Pokalbyje buvo paliesti aktorių, režisorių, teatro kritikų tarpusavio santykiai, būsimųjų aktorių paruošimas, jaunųjų režisorių darbai.

Į Sovietų Sąjungos 1983 m. literatūros, meno ir architektūros premijų konkursą kandidatais įjungti ir keli Lietuvos atstovai. Premijuoti siūlomi vilniečiai architektai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai — dvyniai broliai, konstruktorė-inž. J. Marozienė už Vilniaus dramos teatro architektūrą, Vilniaus dramos teatro aktorius J. Kisielius kandidatų sąrašą yra įjungtas su kitais Rygos kino studijos serijinio televizijos filmo "Ilga kelionė per kopas" kūrėjais.

Respublikiniai mėgėjiškų dvyrinii filmų festivaliai kas dveji metai rengiami Panevėžyje. Šiemetiniam buvo pateikta beveik 40 darbų. Vertintojų komisija geriausias pripažino: pieštinius panevėžiečio J. Lauraičio filmus, dokumentinį vilniečio A. Prokšio filmą, vaidybinių Prienų rajono kino būrelio atstovų R. Strikausko, R. Jakonio filmą.

Lietuvos meno darbuotojų rūmai vilniečius pakvietė į kūrybinį kompoz. Jurgio Gaizausko vakarą. Atrodo, tas vakaras buvo sušietas su J. Gaizausko amžiaus šešiasdešimtmečiu, nes jis yra gimęs 1922 m. spalio 25 d. Apie kūrybinę ir pedagoginę J. Gaizausko veiklą kalbėjo muzikologas V. Juodpusis. Vakaro dalyviai klausėsi J. Gaizausko harmonizuotų lietuvių liaudies dainų, jo vokalinių bei instrumentinių kūrinių. Juos atliko pats autorius, jo dukra violončelistė Vilija, sūnus Jurgis, Lietuvos dailės muzėjas kanklininkų trijulė, Vilniaus operos teatro solistai ir instrumentalistai. Vakaro dalyviams parodyta dokumentinių filmų apie kompoz. J. Gaizauską ir jo šeimą.

Dviejų stereofoninių plokštelii albumą "Senoji Vilniaus muzika" išleido sąjunginė firma "Melodija". Kūrinius Vilniuje išrašė kaizerinis Lietuvos orkestras su savo meno vadovu ir dirigentu S. Sondeckiu ir akademiniu Vilniaus universiteto choras, vadovaujamas P. Gyljo. Plokštelės pagamintos Rygoje. Į jas įjungta XVI-XIV š. muzika, sukurta Vilniuje gyvenusių kompozitorių — M. Gomulkos, K. Baziliko, V. Šamotuliečio, M. Krecmerio, M. Oginskio, M. Radvilos, J. D. Holando, papildyta kitų kompozitorių kūrinių iš koncertinio Lietuvos orkestro repertuaru. Aplanka plokštelii albumui sukūrė dail. V. Kalinauskas, panaudodamas J. K. Vilčinsko "Vilniaus albumo" graviūras. Įvadinis muzikologo V. P. Jurkšto straipsnis su biografiniiais kompozitorių duomenimis pateikiamas lietuvių, anglų ir rusų kalbomis.

Naują koncertinę programą paruošė Vilniaus filharmonijos ansamblis "Musica humana". Pirmąją jos dalį sudaro J. S. Bacho kūrinių, antrąją — lietuvių kompozitorių. Ansamblio nariai — A. Vizgirda, E. Pilčiūskas, G. Kvilytis, sudarydami įvairius vienetus, atliko J. S. Bacho sonatą fleitai, obojui, violončelei ir klavesinui. Jiems talkino smuikininkas B. Traubas. Lietuviškon programon buvo įtraukti du pirmaikt atliekami kūrinių — V. Juozapaitis "Koncertas fleitai, obojui, violončelei ir klavesinui" bei J. Tamulionio "Septynios meilės elegijos" soprano ir kameriniam orkestrui. V. Juozapaitis, praplėsdamas meninės išraiškos galimybes, savo kūrinių įjungė anglų ragą ir varpelius. Jaunasis kompoz. J. Tamulionis "Septynios meilės elegijoms" pasirinko Justino Marcinkevičiaus poeziją. I atlikėjų eiles buvo įjungta sol. R. Maciūtė, Vilniaus filharmonijos sopranas. Abu naujieji kūriniai kompozitorių buvo specialiai skirti ansambliui "Musica humana". Koncertas užbaigtas anksčiau sukurta O. Balakausko "Šokių siuita", kurią sudaro senoviniai šokiai, parašyti dabartine muzikine kalba.

V. Kst.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nadiečių ir amerikiečių gaminiamas, pritarė 54% Kanadoje apklaustų asmenų. Ją atmetė 29%, neapsisprendusių buvo 17%. Už bendrąją rinką su JAV pasisakė ir buvęs finansų ministras J. Crosbie, kandidatuodamas į konservatorių vadus. Pasak jo, vietinė rinka Kanados gaminiamas yra permaža. Didžiausia prekyba jau dabar vyksta su JAV, bet ją saisto abiejų šalių muitai. Jų panaikinimas prekybą dar labiau sustiprintų, tačiau kanadiški gaminiai tada turėtų varžytis su amerikietiškais dėl kokybės ir kainos. Bendrajai rinkai nepritaria naujasis konservatorių vadas B. Mulronis. Esą nedidelei Kanadai būtų pavojinga atsidurti vienoje lovoje su drambliu.

Kanada gavo oficialų JAV vyriausybės prašymą leisti skraidančių bombų navigacinės sistemos bandymus šiaurinėje Albertoje sekanciais metais. Ministeris pirm. P. Trudeau pareiškė, kad duoti leidimą tokiems bandymams Kanadą įpareigoja 1979 m. sutartis su Atlanto Sąjunga ir šių metų pradžioje pasiektas susitarimas su JAV. Skraidančioji bomba navigacijos bandymams bus išsauta iš "B-52" bombonešio, neturės jokių sprogmenų. Jos bandymams pasirinktas Primrose Lake poligonas šiaurinėje Albertoje, kur žemės paviršius yra panašus į Sovietų Sąjungos šiaurėje. Ir bandymams, ir karo atveju skraidančios bombos būtų išsautos iš bombonešių, skrendančių virš šiaurės ašigalio.

Skraidančių bombų bandymus Kanadoje vis dar stengiasi sustabdyti NDP socialistai su savo vadu E. Broadbentu, nesuprantančiu, kad jų opozicija tarnauja Maskvai.

Jis pareikalavo, kad Kanada neleistų jokių atominų ginklų ar jiems skirtų raketų bandymų savo teritorijoje, įskaitant ir skraidančias bombas. Kadangi Sovietų Sąjunga savo branduolinių ginklų niekada nebandys Kanadoje, rezoliucija aiškiai yra nukreipta tik prieš JAV, labai paranki Maskvai. Su šia rezoliucija E. Broadbentas netgi driso iškelti nepasitikėjimo vyriausybei klausimą. Parlamento nariai E. Broadbento reikalavimą atmetė 213:34 balsų santykiu. Socialistams talpon atėjo tik vienas liberalas ir keturi konservatoriai. Nedidelis skaičius susilaikė nuo balsavimo, meškeriodamas demonstruojančių "taikos gynėjų" balsus.

Kvebeko partijos taryba, turinti 350 narių, entuziastiškai sutiko buvusio gamtos apsaugos ministerio M. Leger pasiūlymą įjungti savo partijos kandidatus į sekančius Kanados parlamento rinkimus Kvebeke. Esą Kvebeko reikalų gynybą reikia perkelti Otavon. M. Leger pranašauja, kad Kvebeko liberalus dabar sušaldys iš šios provincijos kils konservatorių vadas B. Mulronis, gerai mokantis prancūzų kalbą. Tačiau jo šaknys Kvebeke nėra pakankamos apsaugoti tautiniams šios provincijos poreikiams. Jiems pakankamo rūpesčio nebuvo susilaukta net ir iš prancūzų kilmės P. E. Trudeau, o B. Mulronis priklauso anglosaksų grupei. Kvebeko liberalų susiskaldymo dėka Kvebeko partijos kandidatai galėtų susilaukti apie 40% balsų. Oficialiam šios partijos pripažinimui Kanados parlamente reikia tik dvilikos atstovų. Premjeras R. Levesque pritaria Kvebeko partijos įsijungimui į Kanados politiką, bet galutinį sprendimą palieka atečiai.

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės

Žaidynių atidarymas birželio 26 d., 2 v.p.p., bus trumpas. Grojant maršui, bus įnešta didžiulė žaidynių vėliava, o po jos — visų dalyvaujančių kraštų vėliavos. Įvygiuos šimtine australiečių ir apie 300-400 kitų kraštų sportininkų. Visų sportininkų dar nebus, nes kitiems žaidynes prasidės nuo vidurio savaitės. Bus trumpas įžanginis PLD org. k-to pirm. dr. A. Razmos žodis, sportininko priesaika ir žaidynių org. k-to pirm. Valdo Adamkaus žaidynių atidarymo kalba, JAV ir Lietuvos himnai, dvejose krepšinio rungtynės. Žais Australijos lietuvių rinktinė, Š. Amerikos meisteris Toronto Aušra ir dvi JAV lietuvių komandos. Atidarymo muziką tvarkys A. Modestas ir T. Šlutas.

Stalo teniso varžybos prasidės ne ketvirtadienį, bet penktadienį ir truks dvi dienas.

Krepšinio registracija baigta. Varžybose dalyvaus 37 komandos. Vyriausiu krepšinio teisėju paskirtas R. Gaška.

Tinklinio varžybose dalyvaus net 35 komandos.

Vitas Gerulaitis žaidynėse negalės dalyvauti, nes tuo metu Wimbletone vyksta stambaus masto teniso varžybos. Jis PLS žaidynėms paukojo tūkstantinę. A. S.

Taiklūs Lumbio šūviai

Septynioliktosios metinės etninį grupių "Trap" (šratinio šautuvo) šaudymo pirmenybės įvyko birželio 12 d. Toronto International Trap a. Skeet Club šaudykloje. Dalyvavo 15 grupių su 157

šaudytojais. Jų tarpe buvo 8 lietuviai, priklausantys Hamiltono Giedračio klubui.

17-kos metų laikotarpyje dar niekam nebuvo pavykę pasiekti 100-tą pataikymų iš 100 šūvių. Buvo keletas pataikymų 99 iš 100, bet ne 100 iš 100. Šiais metais Varjūnijos Lumbis iš Sudburio dar ankstyvą rytmetį, vos prasidėjus varžyboms, numušė visus taikinius — 100! Ši neeilinė pasekmė visų lietuvių šaudytojų tarpe pakėlė entuziazmą ir norą laimėti I v. komandinėse varžybose. Ypačiai svarbu buvo laimėti prieš labai taiklius, visada didesnę dalyvių persvarą turinčius italus ir graikus. Šiose šaudymo pirmenybėse dalyvavo: 38 italai, 22 graikai, 21 portugalas, 12 vengrų, 11 makedoniečių, 10 slovakių, 9 velsai, 8 lietuviai, 8 latviai, 6 ispanai, 5 vokiečiai, 5 jugslovai ir 2 čekai.

Individualinėse šaudymo varžybose 1983 m. Ontario prov. čempionas P. Show (velsas) irgi pasiekė 100 taikinių ir tai pareikalavo pakartotinio šaudymo su V. Lumbiu. V. Lumbis paskutinio taikinio nenumušė, o P. Show, numušęs visus 25 taikinius tapo 1983 m. etninį grupių "Trap" šaudymo čempionu. V. Lumbiui teko II v. iš 157.

Komandinių varžybų pasekmės: 1. italai 490x500, 2. vengrai 481x500, 3. portugalai 481x500, 4. lietuviai 480x500, 5. graikai 480x500, 6. velsai 468x500, 7. latviai 466x500, 8. vokiečiai 464x500.

Komandas sudarė 5 šaudytojai.

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šerų srityje. Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264, ext. 16 Toronto

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Kapinių puošimo bei lankymo dieną Klevelando skautai ir skautės papuošė tautinėm vėliavėm mirusių tautiečių kapus. Nuotraukoje — J. BARTKUTE smaigsto vėliavėles Nuotr. V. Bacevičiaus

Ateitininkų žinios

Metinės šventės metu moksleiviai slapto balsavimu išrinko sekančių metų kuopos valdybą: pirm. D. Čuplinskas, vicepirm. D. Dirmanaitė, sekr. I. Čuplinskaitė, izdininkai R. Marcinkevičius ir R. Prakapas, koresp. T. Slivinskas, fotografas L. Daušas, laikraščio red. V. Čuplinskas.

Visi ateitininkai, kurie lankysis Čikagoje II PLD proga, kviečiami į susirinkimą birželio 29, trečią dieną, 2 v.p.p., Ateitininkų Namuose Lemonte. Federacijos vadovas J. Laučka tars įžanginį žodį ir bus vaišės.

Toronto ateitininkai dėkoja "Paramos" kredito kooperatyvui už \$300 auką. L.U.

Skautų veikla

• Pagrindinė "Aušros" stovyklos mintis: "Stiprėkime, dirbdami kartu". Šūkis: "Aušra, Lietuva — tegyvuoja skautija".

• Bendrajai pastovyklei suaktyvinėje stovykloje yra paskirti du namai — vienas vyrams, kitas moterims. Kiekviename telpa 30 žmonių. Šiai pastovyklei vadovaus v.s. P. Molis.

• Sukaktuvinės stovyklos adresas: Lithuanian Scouts Jamboree, Woodland Trails Scout Camp, R.R. 4, Stouffville, Ont. L0H 1L0, Canada. Tel.(416) 888-1986 (skambinti tik labai svarbiu reikalu). Apmokami telefonai bus įrengti prie registracijos, ambulatorijos, krautuvėlės namo. Jais galės naudotis visi stovyklautojai.

• Nauji sukakt. stovyklos vadovybės nariai: s. kun. Aug. Simanavičius, OFM — iškilmingų pamaldų tvarka; ps. fil. dr. D. Petreikytė — ASS stov. viršininkė.

• Niagaros pusiasalio skautų židinys liepos 17 d. rengia buvusių skautų vadovų-vių, skautų-čių, remėjų iškylą su šeimomis. Vieta — 2 mylios į pietus nuo Niagaros-on-the-Lake miesto, Niagara Parkway, prie McFarland Home. Iškylon kviečiami Toronto ir Hamiltono skautai-tės.

• "Skautų Aido" 60 metų sukakties proga Toronto "Parama" paskyrė \$100 auką. Nuosirdus aciu. C. S.

Lietuvių komandai taškus laimėjo: V. Lumbis 100, Algis Kontrimas 97, Antanas Šimkevičius 97, Ričardas Svilas 95, Vincas Virbieckas 91. Varžybose taip pat dalyvavo (jų taškai į komandinės varžybas neįskaitė): Augustinas Kuras 86, Vytautas Svilas 84, Jonas Stankus 84. A.S.

Australiečiai Klevelande

San Francisco mieste juos pasitiko vietos lietuvių bendruomenė, pavaišino, aprodė miestą. Deja, jų niekas nepasitiko Čikagoje. Klevelande juos pasitiko visas priėmimo komitetas. Lietuviai buvo nuosirdūs ir vaišingi. Vykio pokylis, eilė priėmimų ir pasirodymų. Juos priėmė Klevelando burmistras, pasirodė televizijoje ir sužaidė nemažai draugiškų rungtynių. Klevelando Žaibas laimėjo moterų tinklinį 3-0 ir vyrų tinklinį 3-0. Žaibo krepšininkai pasirodė stipriau ir laimėjo rungtynes 94-70. Žaibas taip pat laimėjo moterų krepšinį 57-49, tačiau čia komandos pagrindą sudarė amerikietės. Australiečiai atsigriebe stalo tenise 2-0 ir nugalėjo Žaibo jaunius krepšinyje 74-40. Be to, Dambrauskas nugalėjo J. Nasvytį šachmatuose 1-0.

Iš Klevelando australiečiai atvyko į Detroitą. Ten pabuvoje tris dienas, per Čikagą nuskrido į Baltimore.

Keletas geresnių Australijos lietuvių sportininkų dėl įvairių priežasčių negalėjo atvykti į PLS Žaidynes. Geriausios Australijos lietuvių plaukikės seserys Užabalytės ir Tabita Andriūnai (Nukelta į 9-tą psl.)

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 3/4% už 1 m. term. indėlius
9 % už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7 1/2% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 3/4%
2 metų 11 1/2%
3 metų 12 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 1/2%
(variable rate)

AKTYVAI virš 34 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kėlonės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

Toronto, Ontario

ir 532-1149

M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto (kainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parupinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:

sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Sault Ste. Marie, Ont.

DU REKORDAI. Š. m. gegužės mėnesį mūsų mieste buvo rekordinis skaičius bedarbių — per 15,000 iš 80,000 gyventojų. Tai sudaro 31% bedarbių, kai Kanados bedarbių vidurkis buvo 12.4%. Antras rekordas — gegužės 29 d. iškrito 31 mm lietaus.

VESTUVĖS. Prieš porą metų labai šaunias vestuves iškle sava dukrai Irenai Kazimieras ir

Klementina Slyžiai, kuri prieš trejus metus buvo išrinkta mūsų miesto tautinių grupių karalaitė. Jos tėvas yra Kolumbo vyčių organizacijos narys ir pareigūnas. Š. m. gegužės 21 d. daugelis mūsų tautiečių dalyvavo Zuzanos Vanagaitės vestuvėse.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA, atgaivinta prieš trejus metus, birželio 11 d. surengė savo mokslo metų pabaigtuves ir kartu išvyką į Bellevue parką. Dalyvavo mokiniai ir jų tėvai. Mokytoja Dana Poderienė vaišino skaniais užkandžiais, o mokyklos vedėjas Jurgis Skardis parupino kiekvienai šeimai po didelę, įdomią knygą — vadovą, parašytą dr. Danuolės Tamulionytės, būtent "Lietuviais norime ir būt". Koresp.

Lietuviškoje veikloje gyvai besireiškiantis ZIGMAS LABUCKAS, sulaukęs 60 metų amžiaus, su savo vaikaite KAROLINA Sudburio mieste

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2%
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9 3/4%
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 2 metų	9 %
Trečadieniais uždaryta		term. indėlius 3 metų	9 1/2%
		pensijų s-tą	10 %
		spec. taup. s-tą	7 1/2%
		taupomąją s-tą	7 1/2%
		depozitų-čekių s-tą	6 %
Ketvirtadieniais		DUODA PASKOLAS:	
Penktdieniais	10 - 8	asmenines nuo	12 %
Šeštadieniais	9 - 1	mortgičius nuo	10 1/2%—12 1/2%
Sekmadieniais	9.30 - 1		

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kėlonės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454
Toronto, Ont. M6J 1W9

HOMETARIO

Real Estate Ltd.
Insurance Brokers

Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LITUOIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Telefonas 531-1331
Toronto, Ontario M6K 2M4

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue Telefonas 531-1305
(Torp Dundas ir College)

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. Savininkas FRANK PETITT
★ GOODRICH, RADIAL ir kt.

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Telefonas 535-1258
Toronto, Ontario

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviestų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5
Telefonai 533-8451, 533-8452

Mes jūsų neužmiršom

Sibirinių trėmimų metinės ekumeninės baltiečių pamaldos

Po įvairių bandymų rasti geriausią sibirinių trėmimų paminėjimo formą Torontė pasirinkta religinė — ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvauja visų tikybų baltiečiai ir jų kunigai.

Ir šiemet birželio 14 d. į anglikonų Šv. Pauliaus šventovę, kurioje telpa 3000 žmonių, susirinko apie 2000 baltiečių. Anitai Rundans grojant vargonais įžygiavo šventovės Baltijos valstybių, Kanados ir kaikiurių organizacijų vėliavos su palydovais, visas būrys kunigų su dviem vyskupais — estų K. Raudseppu, latvių A. Lūšiu. Kunigams susėdus presbiterijoje, kur jau laukė lietuvių vyrų choras "Aras", išsiričiau vėliavoms, visi giedojo giesmę "Viešpatį garbink" (kiekviena tautybė savo kalba).

Atlikus Šv. Rašto skaitymus kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. P. Diliui, pamokslą pasakė kun. prof. A. Voobus iš Čikagos, primindamas Baltijos šalių kančias, deportacijas, sovietinius žiaurumus. Esą tol nebus taikos, kol nebus panaikinta tautų vergija ir atstatyta jų laisvė.

Išpūdingos buvo žvakių uždegimo apeigos. Trys žvakės, vaizduojančios Estiją, Latviją ir Lietuvą, buvo pastatytos netoli altoriaus. Jų uždegti su žvakutėmis rankose tyliai žingsniavo nuo didžiųjų šventovės durų vaikų trijulės — estų, latvių ir lietuvių. Apisirengę tautiniais drabužiais, jie kaip ambasadoriai nešė šviesą, primenančią Sibire žuvusius baltiečius, iškeliavusius į amžinos šviesos karalystę. Šviesos nešėjams žingsniuojant, atitinkamas maldas savo kalbomis skaitė kun. A. Taul, kun. A. Celms ir kun. Pr. Gaida.

Vyrų choras "Aras" atitinkamuose tarpuose giedojo lietuviškas giesmes. Solo giedojo Irene Loosberg ir latvių kun. Ivars Gaide. Tautų maldą skaitė kun. U. Peterson, palaiminimą teikė arkiv. A. Lūsis, pradinę invokaciją atliko vysk. K. Raudsepps.

Visiems dalyviams sugiedojus giesmę "Dieve Tėve danguje", suaidėjo tautiniai himnai. "Aro" dėka stripriai skambėjo ir Lietuvos himnas. Rimties nuotaikoje visi skirstėsi atidavę po 100 minučių savo tautų kankiniams. Bv.

Jaunimo tarybos rinkimai

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos rinkimai įvyks 1983 m. rugsėjo 25 d. kartu su KLB tarybos rinkimais.

Vietovių jaunimas renka iš savo tarpo atstovus, kurie perduos jų nuomones ir norus KLJS valdybai. Jaunimo tarybos kadencija — treji metai.

Kad galėtumėt kandidatuoti rinkimuose, reikia užpildyti registracijos lapą ir jį įteikti savo vietovės rinkimų komisijai. Jei nežinot savo komisijos adreso, galite siųsti šiuo adresu: KLB Vyr. Rinkimų Komisija, 1573 Bloor St. W., Toronto M6P 1A6. Registracijos blankus galite gauti iš savo vietovės rinkimų komisijos arba vyriausios komisijos minėtu adresu.

Turite užsiregistruoti KLB Vyr. Rinkimų Komisijoje iki š.m. rugpjūčio 13 d. Tai reiškia, kad registracijos blankai turi būti jau rinkimų komisijos rankose iki rugpjūčio 13 d. Kad registracijos lapai pasiektų rinkimų komisiją laiku, KLJS valdyba ragina visus kandidatus išsiųsti registracijos blanką savo vietovės rinkimo komisijai kuo greičiau.

Jaunimo atstovų skaičius yra paskirstytas pagal vietoves KLJS

valdybos nuožiūra.

Gali kandidatuoti ir balsuoti lietuviškas jaunimas 16 — 30 metų amžiaus. Nėra būtina, kad jis lietuviškai mokėtų rašyti, nors yra pageidaujama. Kandidatas turėtų suprasti rašytinę ir žodinę lietuvių kalbą, nes bendraraščiai, suvažiavimai ir kiti reikalai yra skelbiami lietuvių kalba.

Jaunimo tarybos narys turi dalyvauti jaunimo veikloje savo vietovėje. Jis turi skatinti jaunimą pradėti lietuvišką veiklą. Bendradarbiaudamas su jaunimu, jis sužinos jų pageidavimus bei mintis ir galės jiems atstovauti Sąjungos suvažiavimuose. KLJS valdybai yra svarbu, kad būtų narių, į kuriuos galima kreiptis, gauti tautos projektuose ir palaikyti stiprius ryšius. KLJS tarybos suvažiavimas šaukiamas tik vieną kartą į metus. Jaunimo tarybos nariai privalo jame dalyvauti.

Prašome pagalvoti apie kandidatavimą ir paraginti jaunimą, kuris tuo domisi. Jei kyla klausimų ar neaiškumų, prašome kreiptis į KLB Vyr. Rinkimų Komisiją arba Nijolę Vytaite (tel. 416-769-4085).

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

1983 metų liepos 1, penktadienį — Kanados Diena

1983 m. liepos 1, penktadienį, atmatos nebus išvežamos. Reguliarus penktadienio (liepos 1 d.) atmatų išvežimas bus atliktas liepos 5, antradienį.

PASTABA: Torontė yra 17 stiklinių ir metalinių indų perdėbimo sandėliu. Balandžio mėnesį buvo surinkta 261 tona laikraščių, 45 tonos stiklų ir 6 tonos skardinų dėžučių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 947-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

Pranas Barauskas	233-4741
Antanas Genys	231-2839
Juozas Gudas	270-5256
Vacys Žizys	232-1990
Arūnas Stradas — bendradarbis Floridoje	(305)626-7406

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos 75-rių metų sukakties iškilmėse pjauna sukaktuvinį tortą. Iš kairės: kun. M. BURBA, svečias iš Romos, sol. G. ČAPKAUSKIENE, C. BRAZAUSKIENE, klebonas kun. ST. ŠILEIKA, šventos statytoja a.a. kunigė J. BOBINO brolis EDVARDAS

Neužmiršamos iškilmės Montrealyje

Prisimenant Montrealio Šv. Kazimiero parapijos deimantinę sukaktį

Dar pradžio šio šimtmečio menkai išsilavinę, bet tvirti dvasia pirmieji Lietuvos išeiviai suskato steigti pirmąją lietuvišką parapiją Kanadoje. Sunku mums suprasti, kiek pastangų čia įdėta. Gal dėlto ir vieta nebuvo geresnė parinkta. Matyt, steigėjai turėjo devynias aibes kitokių rūpesčių, kad neįstengė įsigyti kaiminio Sherbrooko ir Parthenais gatvių sklypo. Kaip ten bebūtų, tačiau šiandieną šventovė, tikrai puikias neogotikos stiliaus, galėtų drąsiai rungtis su daugeliu Š. Amerikos lietuvių šventovių.

Vai daug tautiečių matė jau šį naujoji šventovė. Daugel jų jau įnai palydėjo amžinybėn, daugel jų dar tebegyvena čia ir po plačiajį Š. Ameriką pasklidę. Nemažas jų būrelis gyvena net tolimoje Kalifornijoje. O buvo laikai, kai šios šventovės sienos plysdavo nuo gausaus lietuvių susibūrimo. Prisimename dar ankstyvuosius 1948-1950-sius pokario metus, kai Montrealin sugužėjo tūkstantčiai naujųjų ateivių — jaunų ir pagyvenusių šeimų. Įvairius išpareigojimus jie buvo atlikę miškuose, kasyklose, ligninėse, namų ruošos tarnybose. Tuomet Montrealis buvo tapęs gausiausia Kanados lietuvių kolonija. Čia būrėsi akademinis jaunimas, dainavo stiprūs chorai, veikė dramos teatras, rungėsi pajėgūs krepšinio komandos, steigėsi įvairios organizacijos. Tai buvo tuomet, anais' didingais laikais. Montrealio lietuvių bendruomenė buvo tokia dinamiška ir pajėgi, kad pripildė net šv. Kazimiero, bet ir naujosios Aušros Vartų parapijos šventovę. Menasi laikai, kai, būdavo, po didžiųjų Mišių susirinkdavo tautiečiai į šventovių sales, kad ten vėl drauge pabendrautų, savo kasdienais rūpesčiais ar išpūdžiais pasidalintų. Tai buvo kadaise...

Koncertas ir pokylis

Š. m. balandžio 17 d. atšventė deimantinę Šv. Kazimiero parapijos sukaktį. Didžias iškilmės suruošė rengėjai. Šeštadienį — didingas koncertas ir pokylis, o sekmadienį — religinė programa. Rengėjai sukvietė pajėgius meno vietinčius: puikų Toronto vyrų chorą "Aras" ir vietines Montrealio meno pajėgas — sol. Gintą Čapkauskienę, jaunutį mergai-

čių "Pavasario" chorą į jungtinį abiejų parapijų chorą su solistu A. Kebliu. Šių meno pajėgų pasirodymas buvo tikrai pasigerėtinas, tik oras prie šventės dvasios nesiderino. Kažkodėl rengėjai pasirinko tokį ankstyvą mėnesį, kai gegužis būtų buvęs žymiai malonesnis.

Tą vakarą vykęs pokylis sutraukė pilnutėlę salę svečių. Prie garbės stalo susėdė svečiai ir parapijos rinktiniai. Didelį išpūdį padarė didingas Kanados ir Lietuvos himnų giedojimas, traukiant tokiai balsingai vyrų masei, kaip "Aras". Svečių tarpe buvo Montrealio vyskupas pagalbininkas J. M. Cimichella, lydimas lietuvių kunigų — Pr. Gaidos iš Toronto, M. Burbos iš Romos, kun. J. Gutausko iš Delhi, S. Kulbio iš Montrealio ir paties šeimininko kun. S. Šileikos. Vyskupas Cimichella savo nuoširdžiu ir nuotaikingu žodžiu sukėlė didį entuziazmą klausytojų tarpe.

Didingos pamaldos

Sekmadienį, gerokai prieš 12 v., jau rinkosi tautiečiai iš įvairių Montrealio ir tolimesnių vietų. Ir oras po vakarykštės šlapdribs žymiai pagerėjo. Atsilo ir net saulutė suspindėjo pro švinines debesų mases. Erdvi šventovės sparciai pildėsi. Čia suvažiavo tautiečiai net ir tie, kurie paprastai retai čia lankosi.

Prie didžiojo altoriaus specialiuose suoluose susėdė svečiai iš Toronto — vyrų choras "Aras". Augštai prie vargonų spietėsi gausus jungtinis abiejų Montrealio parapijų choras, talkinamas "Pavasario" mergaičių choro. "Aro" chorvedys V. Verikaitis buvo žemai prie savo vyrų choro, montreališkių chorvedys kun. M. Milox — prie vargonų. Vargonus pakaitomis valdė torontiškis J. Govedas ir montrealietė M. Massicotte.

Apie 12 v. sugaudė galingi vargonai ir, sinchronizuotai diriguojant abiem chorvedžiams, iš abiejų šventovės pusių skambėjo "Pulkim ant kelių". Sugiedojus porą šios giesmės posmų, teko laukti, nes šventovės prieangyje vyko Montrealio arkivyskupo Paul Gregoire ir vyskupo Vincento Brizgys sutikimas. Jungtinis choras giedojo iškilmingąjį himną — "Ecce sacerdos magnus".

Iškilmingose Mišiose choralų giedojimo pakaitomis. Prie šio didžiojo altoriaus gal dar pirmą kartą Mišios buvo celebruojamos tokios gausios ir kilmingos dvasiškų rinktinės. Be minėtų vyskupų, dalyvavo dar 10 kunigų.

Arkiv. P. Gregoire savo pamokslė padarė trumpą šios parapijos gyvenimo apžvalgą. Vysk. V. Brizgys kalbėjo apie mūsų Montrealio ir kitų lietuviškų bendruomenių nykimo bei asimiliacijos problemas. Skaitymus atliko 3 jaunuoliai ir 2 suaugę parapijiečiai. Itin svarūs buvo Šv. Kazimiero parapijos metraščio autoriaus inž. V. J. Danio žodžiai. Jaudinantys buvo dovanų vyskupams įteikimo momentai. Neužmiršti buvo šios parapijos vyriausi ir labiausiai nusipelnę nariai — veteranai. Jiems pats inž. V. J. Danyš KLB vardu įteikė specialius žymenis.

Jungtinis choras atliko L. Beethoveno "Garbė Augščiau", Toronto vyrai labai išpūdingai giedojo "Tėve mūsų". Montrealiečiai atliko C. Gounod "Kristus jau kėlės", De Witt "Regina coeli" ir F. Schuberto "Šventas, šventas". Toronto "Aras" pagiedojo "Pani Angelicus".

Pagaliva vargonai sugriauzdžia pirmuosius Lietuvos himno akordus. Šventovės skliautus sudrebino iš visų krūtinų prasiveržę didingoji himno akordai. Giedojo visi taip išpūdingai, kaip, rodos, niekada. Tai jau antrą kartą vienerių metų laikotarpyje šios šventovės skliautai klausėsi tokio išpūdingo giedojimo.

Šiai didžiulei lietuvių masei judant iš šventovės, dažnas tautietis braukė nuo akių ašarėlę, klausdamas save, ar tai jau ir viskas? Kodėl tokie reti ir puikūs įvykiai turėtų taip staiga pasibaigti? Bet tai dar neviskas. Juk sekančiais metais švėsime šios parapijos globėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį. Tai dar pamatysime...

Australiečiai Klevelande

(Atkelta iš 8-to psl.)
tė buvo pakeliui į Australijos rinktinę ir į mūsų žaidynes negalėjo atvykti. Taip pat tenisininkė Leiputė. Geriausiai šiose žaidynėse tikisi pasirodyti jaunių krepšinio rinktinę, kuri jau dabar supylė Klevelando jaunius.

Pasak Australijos lietuvių sportininkų vadovų, nežūrinti kiek laimėjimų iškovotų, kiek medalių beparsivežtų, didžiausias laimėjimas bus dalyvavimas PLS Žaidynėse ir PL Dienose. A.S.

Delhi, Ontario

KLK MOTERŲ DR.JOS Delhi skyriaus valdyba pasitraukė ir jos vieton išrinktos sekančios narės: Vanda Garnelienė, Vanda Lapienienė, Stasė Steigvilienė, Aliutė Rugienienė, Marija Mickeviciene. Senoji valdyba su pirm. Birute Vytienė dirbo nepaprastai sklandžiai ir našiai. Jos pėdomis žada pakeisti ir naujoji valdyba. Ji šaukia visuotinį susirinkimą birželio 23 d. 3 v.p.p. parapijos salėje. St. Steigvilienė

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškos Žiburiai • 1983. VI. 23 — Nr. 25 (1740) • psl. 9

Ekskursija Romon iš Floridos

MIAMI, FLORIDA. Plataus masto iškilmės vyks 1984 m. kovo 4 d. Romoje, Šv. Petro bazilikoje, kur dalyvaus ir Šv. Tėvas. Mums, lietuviams, svarbu kuo gausiausiai tose iškilmėse dalyvauti. Todėl ir nutarta ta proga suorganizuoti lietuvių maldininkų kelionę.

Iš Miami iškrendam vasario 28 d. "Lufthansa" linija per Frankfurtą į Romą. Romoje praleisime 5 pilnas dienas. Per tą laiką aplankysime bazilikas, katedras, kolizėjus, Neapolį, Pompėją ir lietuvišką ūkį Tivolijoje. Kovo 4 d. skirta šv. Kazimiero garbei: šv. Mišios Šv. Petro bazilikoje, dalyvaujant Šv. Tėvui.

Iš Romos išvažiuosime autobusu kovo 5 d. ir aplankysime Asyžų, Florenciją, Veneciją, Paduvą. Muenchene ir kitose V. Vokietijos miestuose praleisime 3 dienas. Atgal į Miami iškrisime iš Muencheno kovo 13 d.

Kelionės kaina iš Miami dviem savaitėm asmeniui — \$1,598.00 (kambaryje gyvenant dviem). Techniškus kelionės reikalus tvarko kelionių agentūra "Conducta Tours, Inc.", Suite 1110, 150 S.E. 2nd Avenue, Miami, Florida 33131. Tel. (305) 358-1276. Rezervuojant vietą "Lufthansa" lėktuvu, reikia pasiūsty savo vardą, pavardę, adresą, telefoną ir po \$100 už asmenį į agentūrą. Pasitikrinkit, ar turite užsienio pasą ir ar jis dar galios bent iki 1984 m. kovo 15 d. Keliavimas miestuose ir tarp miestų — patogiais, liuksusniais autobusais. Italijoje ir Vokietijoje bus pakankamai laiko norin-

Turner & Porter laidotuvių namai

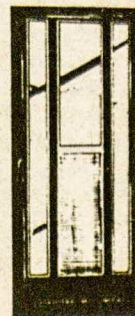
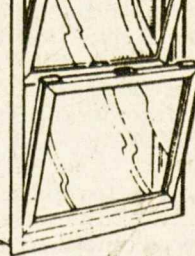
436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Tel. 533-7954

Turner & Porter

A & L Windows

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat dedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas kainojimas.**

Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse

A. E. LePAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East
Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462
445-9469

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Kazys Kaknevičius, š. m. birželio 15 d. įsventintas dijakonu, birželio 19 d. dalyvavo pamaldose Lietuvos Kankinių šventovėje, pasakė pirmąjį pamokslą ir pakrikštijo savo artimųjų dukrele. Vasaros atostogų metu jis gyvens klebonijoje ir talkins parapijos darbuose.

— A. a. Kazys Aperavičius palaidotas birželio 15 d. lietuvių kapinėse.

— Kapinių lankymo dieną aukoję lietuvų kapinėms: \$100 — St. Dabkus, U. J. Mickai, E. Davidonis, S. V. Liutimas; \$60 — Jonas Čegys; \$50 — L. Novogradskienė, N. Preibienė, M. Skučienė, M. Mickevičienė, E. Simas, J. Jacikas; \$29.40 — iš a.a. Stasio Kudulio palikimo; \$25 — dr. A. Dailydė, E. Dikson, B. Gerulienė, V. Jasūnienė; \$20 — Z. Sakolovienė, M. Kybrancienė, P. Bosas, M. Krivickas, A. S. Šergailai, S. Barančiukas, B. Gentčius, A. Čepaitis, A. Krakauskas; \$15 — A. Ankus; \$10 — M. Vaisvilas, Z. Beržanskas, A. Pauliulis, K. Sukauskas; \$5 — A. A. Lukošiai, J. Vaskevičius, A. Lesčius, K. Jurkštas, A. Prancūnienė, J. Dimskis, A. Bacevičius, G. Bilkštienė, J. Petruskas, Remeikytė.

— Anapilio sodybai paaukojo \$2,000 Liuda Daunienė (a.a. Vytauto Petravičiaus atminimui).

— Parapijai aukojo: \$200 — V. A. Petruskai; \$100 — V. V. Paškai.

— Pakrikštija birželio 19 d.: Danos (Kazlauskaitės) ir Algio Vanagu dukra Remigija-Viktoria; Aldonos (Mackevičiūtės) ir Brent McDonald sūnus Kyle-David.

— Mišios birželio 26, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joną Didžbalį, 11 v.r. — už a.a. Anelę Žakevičienę, Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Joną Grikinį.

— Lankytojų patogumui bankelio patalpa įrengta prie parapijos salės ir knygyno. Bankelis veikia kiekvieną sekmadienį nuo 10.30 v.r. iki 1 v.p.p. Lankytojus aptarnauja Priskelimo par. bankelio atstovas V. Bačėnas.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas birželio 26, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. J. Calitis anglų ir lietuvių kalbomis.

— Lietuvių dainų šventės ir sinodo proga Čikagoje užsakyti du autobusai. Prašoma registruotis iki birželio 23 d. pas V. Dauginį 533-1121.

— Pamaldų liepos 3, sekmadienį, nebus dėl sinodo Čikagoje, kur dalyvaus kunigas ir dalis parapijiečių.

— Nuo liepos 10, sekmadienio, pamaldos prasidės 11.15 v.r. Dalyvaus kun. J. Urdzė ir teol. stud. V. Grigužis iš Vokietijos. Iškilmingose pamaldose tą sekmadienį bus paminėta M. Liuterio 500 gimtadienio sukaktis. Po pamaldų — svečių priėmimas Lietuvių Namuose.

— Lietuvių liuteronų sinodo suvažiavime Išganytojo parapijai atstovaus: E. Bumeisteris, V. Dauginis, V. Girinis-Norvaišienė, G. Šernas, V. Stanaitis.

Lietuvių Namų žinios

— Ryšium su australiečių lietuvių viešnagė Toronto LN aplankė 91 australietis. Juos sutiko specialus komitetas ir iš LN buvo išskirti patalpos torontiečių lietuvių nakvynei.

— Birželio 20 d. du autobusai nuo LN su australiečiais, lydimi Z. Bersėnaitės ir Budrevičiaus, išvyko į Niagara Falls. Vietoj planuoto atsisveikinimo Lietuvių Namuose, birželio 21, antradienį, įvyko australiečių vakaronė.

— Tėvo Dieną, birželio 19, LN buvo pavaizinti ir gėlyte papuošti 178 tėvai. Daugelis šeimų buvo užsisakę po stalą Tėvo Dienai atšvesti.

— Birželio 26 d. į LN rengiamą gegužinę autobusų išsivys 1 v.p.p. LN popietė veiks normalia tvarka nuo 11.30 v.r.

— LN valdyba birželio 15 d. posėdyje paskirs \$13,725.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

ESU NAUJU LAIKU ROBIN HOOD. Jieškau supratingos, mielos 35-55 metų amžiaus moters, norinčios būti mylima mano žmona. Mieloji, jeigu nori rasti malonų, simpatizingą vyrą, rašyti man — galbūt būsiu Tavo amžinai. Esu lietuvis, augstu šio, nerūkantis, geriausia me amžiaus laikotarpyje, dirbu aviacijos tyrimų srityje kaip inžinierius, esu taip pat laikrodininkas, brangakmenių prekybininkas, turiu nuosavą didelį dvimotorį lėktuvą, 40 pėdų laivą ir pilną širdį meilės. Laukiu tiktai rimto atsakymo su nuotrauka. Adresas: P. O. Box 75, Gardena, CA 90247-0975, USA.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kun. Alf. Grauslys iš Čikagos vasaros metui apsigyveno Prisikėlimo klebonijoje. Sekmadieniais talkins pamaldoms, sakdymas pamokslus. Šiokiadieniais laikys mišias 8.20 v.r.

— Pakrikštija: Robert-Anthony, Eric H. ir Aldonos M. (Levišauskaitės) Kitching sūnus; Christina-Elena, Eugenija ir Elenos Mintonų dukrelė.

— Ruošiasi tuoktis — Jonas Gulbinas su Ada M. Ader.

— Dar galima registruotis į jaunimo stovyklą Wasagoje. Lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla liepos 3-16 d.d., lietuviškai gerai kalbantiems liepos 17-30 d.d. Vaikai priimami nuo 6 iki 16 m. Registruotis pas L. Kuljavienę 766-2996 arba R. Jaglowitz-Juzukonytę 769-3275.

— Jaunų šeimų stovykla Wasagoje bus nuo liepos 30 d. 2 v.p.p. iki rugpjūčio 6 d. 12 v.p.p. Jau užsiregistruoti arti 20 šeimų. Informacijas teikia D. Pranaitienė 762-1482.

— Mūsų stovyklavietėje Wasagoje Mišios sekmadieniais, pradedant liepos 3 d. — 11 v.r.

— Parapijai aukojo: a.a. Elzbieta Dauvilienė-Šaulienė (testamentu) \$2000, a.a. Vyt. Petravičius (testamentu) \$500, A. A. Šniigelskiai \$100, A. Dailidaitė \$100, K. A. Ambrozaičiai \$100, V. P. Gulbinai \$100, E. R. Girdauskai \$60, H. Simanavičienė \$50, F. P. Šturbai \$50; kelių fondų — M. Gudaitienė \$50.

— Parapijos choras, kuriam vadovauja sol. V. Verikaitis ir akompanuoja sol. L. Marcinkutė, pradėjo vasaros atostogas. Choras ruošiasi dainų šventei, todėl repetacijos vyksta įprastu laiku.

— Mišios birželio 26, sekmadienį, 8 v.r. — už Kazimierą ir Barborą Zaganauskus, 9 v.r. — už Elzę Šimkienę, 10 v.r. — už Platoną Preibį, 11.30 v.r. už parapiją, 7 v.r. — už Veroniką Klioštoraitienę.

— Trečiojo Šv. Pranciškaus ordino įžadus birželio 17 d. iškilmingai pamaldų metu atliko: A. Mačiulaitienė, M. Čaprackaitė, M. B. Salykienė, M. Raškauskienė, Z. Žebrauskienė, J. Zakas ir J. Žekas. Taip pat į trečiąjį ordina įprimiti 8 naujokai. Kongregacijai pirmininkauja M. Astrauskienė.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, prisidėjusiems prie netikėtų mūsų namų įkurtuvių.

Ypatingas aciu tėveliams, giminiams ir draugams, kurie taip sunkiai dirbo organizuodami šią puotą. Labai įvertinam Jūsų naudingas ir gražias dovanas. Dėkojame visiems, kurie prisidėjo, bet negalėjo dalyvauti.

Šis vakaras vis primins mums, kokius nuoširdžius draugus turime.

Jūsų —

Ramona ir Martynas

Tautybių savaitė — Karavanas prasidėjo birželio 17 d. ir baigsis birželio 25 d. „Toronto Star“ birželio 15 ir 17 d.d. laidose išspausdino informacinį rašinį ir dvi nuotraukas. Rašinio autorė domėjosi daugiausia valgiais. Iš lietuvių paviljono „Vilnius“ ji paminėjo „Laimos vasaros sriubą“ ir cepelinus.

Australijos lietuviai sportininkai atskrido į Torontą birželio 17 d. Orauostyje juos pasitiko specialus komitetas, pirmininkaujamas J. Gustainio. Autobusai juos atvežė į L. Namus, kur laukė tautiečiai, parūpinę svečiams nakvynes. Šeštadienį svečiai žaidė krepšinį Richview Collegiate salėje, o tinklinį — Anapilio salėje su torontiečių komandomis. Sekmadienį buvo tęsiamas draugiškos žaidynės West Toronto Secondary School salėje (krepšinis) ir Anapilyje (tinklinis). Australiečiai vyrų krepšinyje nepasizymėjo didesniu pajėgumu, bet užtat jauniai parodė veržlų savo pajėgumą. Tinklinyje australiečiai atrodė stipresni, nors nevisas rungtis laimėjo. Šeštadienio vakarą Anapilio salėje įvyko susipažinimo vakaras, sulaukęs gausių dalyvių. Pirmadienį svečiai autobusais aplankė Niagara kriočių, Molsono alaus daryklą ir „Vilniaus“ paviljoną. Antradienio vakarą L. Namuose įvyko išleistuvinė vakaronė. Suplanuota kelionė į Bostoną neįvyko, nes lėktuvuose negalėjo gauti nustatytų laiku pakankamai vietų (grupėje yra 91 asmuo). Dėlto iš Toronto išskrido tiesiai Čikagon dviem grupėm. Ten jie dalyvaus Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse.

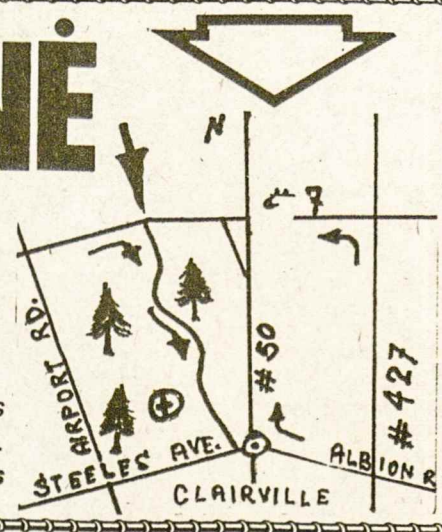
Toronto Lietuvių Namų

GEGUŽINĖ

įvyks š.m. birželio 26, sekmadienį,
Clairville Conservation Area,
dalyvaujant „Atžalynui“
Autobusas nuo Lietuvių Namų važiuos 1 valandą po pietų

Bus sportas su premijomis, loterija, šokiai, žaidimai ir kitos įvairybės. Švelnių gėrimų, ledų ir užkandžių rasite vietoje. Gros gera muzika.

Rengėjai — LN Vyrų Būrelis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Jei norite siųsti dovanų siuntinį savo draugams arba giminėms Lietuvoje, dabar galite tai padaryti pigesniu, greitesniu ir patikimesniu būdu, pasinaudodami orinio susisiekimo tarnyba, teikiama bendrovės

“Save-O-Way Parcel Service LTD”

Mes esame didžiausia siuntinių bendrovė, aptarnaujanti Rytų Europos kraštus, įskaitant Sov. Sąjungą.

Šiuo būdu siųsdami sutaupysite \$40,00 nuo kiekvieno 10 kg. siuntinio, siunčiamo oro paštu. Taip pat galima siųsti savo paruoštus siuntinius ir laivais.

Smulkesnių informacijų teiraukitės telefonu 532-3042 arba atvykite į mūsų įstaigą:

337 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario.

Hamiltonne skambinti telefonu 544-3603 (747 Barton St. E.).

KLK Kultūros Draugijos „Žiburiai“ valdyba šaukia metinį narių susirinkimą birželio 23, ketvirtadienį, 8 v.v., „TŽ“ patalpose Anapilyje ir kviečia visus narius dalyvauti.

Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis rengia suvažiavimą š.m. liepos 4-5 d.d. Čikagoje Tautiniuose Lietuvių Namuose (6422 So. Kedzie Ave) ir kviečia savo narius bei bičiulius dalyvauti. Suvažiavimas prasidės pamaldomis 9 v.r. „Tėviškės“ parapijos šventovėje, o posėdžiai — 2 v.p.p.

Lietuvių Pensininkų Klubas 1983 m. liepos 14 d. rengia ekskursiją į African Lion Safari prie Roktono, Ont. Kelionė autobus — \$11. Išvyksime 9 v.r., grįšime 7 v.v. Registruotis pensininkų klube arba skambinti ekskursijos vadovui L. Novogrodskienei 769-8846 iki liepos 4 d. — Siūlykite vardą pensininkų namams!

Valdyba

„Vilniaus“ paviljonas, įrengtas Prisikėlimo salėse, buvo atidarytas birželio 17 d. ir veiks iki birželio 25 d. imtinai. Atidaromas kasdien 6 v.v., uždaroimas 1 v.r. Šeštadienį veiks nuo 3 v.p.p. iki 1 v.r. Paviljonas gražiai įrengtas daugiausia jauniosios kartos pastangomis. Talkina daug geravalių tautiečių. „Vilniaus“ karalaitės pareigas atlieka Aldona Sendžikaitė, pavaduodama Letą Vaitonytę, kuri studijų reikalais yra išvykusi Prancūzijoje. Burmistro pareigas eina inž. Jurgis Valaitis. Meninę programą atlieka atžalyniečiai, kurių kartoją kas valandą. Valgius gamina p. Greičiūnienė. Jais domisi ne tik lietuviai, bet ir kiti tautiečiai. Netruksta ir įvairių gėrimų. Pradžioje lankytojai nebuvo gausūs, bet vėliau gerokai pagausėjo. Paviljono suprojektavo ir jį įrengė apylinkės valdybos sudarytas specialus komitetas, pirmininkaujamas p. Šiaučiušienės. Rengėjai kviečia visus tautiečius apsilankyti „Vilniuje“.

A.a. Jono-Roberto Simanavičiaus atminimui vietoje gėlių Daniliūnai paaukojo „T. Žiburiams“ \$50.

Dr. Mikas Valadka, baigęs medicinos studijas V. Vokietijoje ir atlikęs praktiką Kanados ligoninėse, nuo š.m. liepos 4 d. pradės savarankišką gydytojo darbą ir priims ligonius tame pačiame kabinete, kuriame dirba ir jo tėvas dr. Aleksas Valadka (2299 Dundas St. W.). Jaunasis gydytojas dirbs: pirmadieniais 11.30 v.r. — 7.30 v.v., antradieniais — pagal susitarimą, trečiadieniais 4.30 v.p.p. — 8.30 v.v., ketvirtadieniais 9 v.r. — 12 v.v., penktadieniais 10.30 v.r. — 5.30 v.p.p., šeštadieniais 9.30 v.r. — 12 v.v.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ POILSIO STOVYKLA

Tėvų pranciškonų vasarvietėje

WASAGOJE

š.m. rugpjūčio 6-14 d.d.

Rašyti: Lietuvių Namai, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6. Telefonas 532-3311. Skambinti: V. Kulys tel. 769-1266. Veiks virtuvė. Kviečiame visus, taip pat ir šeimas su vaikais.

„Gintaro“ ansamblis gegužės 27 d. dalyvavo tautybių festivalyje St. Catharines mieste. Vakare šokėjai ir dainininkai atliko programą lietuvių paviljone ir surengė tautinių drabužių parodą. Atsilankė keli šimtai apylinkės lietuvių bei svetimačių, kurie grožėjosi mūsų šokiais, dainomis, tautodailės paroda, sotosios lietuviškais valgiais. Šį renginį ruošė apylinkės valdyba, vadovaujama A. Šetiko.

„Gintaro“ vyr. šokėjų grupė birželio 18 d. atstovavo lietuvišioms Brookvillės festivalyje „Multicultural Fair“. Dalyvavo 14 įvairių tautybių su savo parodomis, maistu ir programa. „Gintaras“ davė du spektaklius po 1 val. ir dalyvavo gegužinėje pas p. Reginas, kur buvo labai gražiai priimti ir pavaizinti. Į šį renginį labai gausiai atsilankė Otavos lietuviai.

Gintariečiai birželio 27 d. dalyvaus Kanados Dienos atidarymo iškilmėje Etobicoke Olympium patalpose 6.30-7.30 v.v. Kviečia visus lietuvius atsilankyti. Į dainų šventę Čikagoje važiuoja ir „Gintaro“ dainininkai, įsijungę į bendrą chorą. — Liepos 14 d. vyr. šokėjų grupė atliks programą „Delta Kappa Society“ tautiniame suvažiavime „Toronto Sheraton Centre“, kur dalyvaus indėnai, prancūzai, filipiniečiai, ukrainiečiai ir lietuviai.

A.a. Kazimiero Aperavičiaus atminimui vietoje gėlių Daniliūnai paaukojo „T. Žiburiams“ \$50.

Patikslinimas. „TŽ“ 24 nr., 5 psl., įdėta nuotrauka klebono kun. J. Liaubos, OFM, yra M. Borusienės (ne J. Miltenio). Ant nuotraukų, siunčiamų „TŽ“ redakcijai, turėtų būti pažymėta fotografo pavardė.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

MONTREAL

Aukso amžiaus klubas „Rūta“ ruošia dviejų dienų išvyką automobiliu į Putnamą. Išvykštama liepos 5 d., grįžtama liepos 7 d. vakarą pro multinę, prie kurios yra bemuitė krautuvė. Dviejų dienų nakvynės ir maistas kainuos \$30 JAV ir benzinas — \$30.

Mėgstantieji keliauti savo automobiliu prašomi pranešti iki birželio 22 d. K. Toliušui tel. 767-2930 arba J. Adomaičiui tel. 366-7639. Kviečiami dalyvauti ir ne klubo nariai.

Irena, Marija, Joana ir Janina Adamonytės buvo išvykusios į Torontą, kur dalyvavo metinėje ateitininkų šventėje. Jos dalyvaus ir pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atidaryme Čikagoje, o po to Joana ir Irena praleis šešias savaites Kalifornijoje.

Aušros Vartų šventovėje susitokė Asta Kličiūtė su Linu Staškevičiumi, kurie povestuvei keblionei išvyko į Meksiką. Asta ir Linas — buvę veiklūs skautai, „Gintaro“ ansamblio nariai ir yra veikiausiu šeimų atžalos Montrealyje. Tikimės juos matyti ir toliau tokiais pat aktyviais savo lietuviškame gyvenime.

Vaclovas Nenortas iš Mančesterio, Conn., lankėsi Montrealyje ir, savo draugo V. Kačergiaus globojamas, apžiūrėjo miestą.

Rūta Stankevičiūtė susitokė su advokatu Gerard Lebeuf, o jos sesutė Daneta Stankevičiūtė — su Albertu Skučiu.

Šv. Tėvo kelionei į Kanadą artėjant, stengiamasi, norima jį pamatyti ir mūsų Šv. Kazimiero šventovėje. Jo kelionė sutampa su šv. Kazimiero sukakties metais. Be to, lietuvių Šv. Kazimiero šventovė Kanadoje yra savo amžiumi pirmoji. N.B.

Kanados Lietuvių Fondai aukojo, pagerbdami a.a. J. R. Simanavičių: \$50 — Vilgalių ir Kibirkščių šeimos; \$20 — P. Lukoševičius; \$10 — Br. Staškevičius.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Birželio 12 d. Mišios buvo aukojamos už Lietuvos kankinius ir tremtinius. Pamokslo metu klebonas priminė jų auką Lietuvai. Per Mišias giedojo solistė G. Čapkauskienė, vargonais palydėjo kun. M. Milox. Po Mišių svetainėje įvyko pietūs, kuriuos paruošė E. Kurilienė su padėjėjom. Pietų metu klebonas pasveikino varduotinius Antanus, Petrus, Povilus — Jones ir Jonus. Jiems sugiedota „Ilgiausių metų“. Parapijos sukakties filmas užėmė daug laiko, tačiau įdomu buvo vėl pamatyti visą šventę. Prieš išvykdamas į Lietuvą, klebonas kun. St. Šileika visiems palinkėjo atgaivinti gamtoje, kad rudenį vėl su naujomis jėgomis galėtume tęsti pradėtus ir pradėti naujus darbus parapijoje. — Birželio 9 d. mirė Dana Alanskas-Tamošiūnaitė, 59 m. amžiaus. Buvo Šv. Elzbieta Dr-jos sekretorė. Liudėsyje liko vyras Viljus, dukros Diana, Monika ir Silvija, Kvebeko mieste — sesutė A. Gauvin. Palaidota Cote de Neiges kapinėse. Svetainėje buvo paruošti pusryčiai. Sk.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju mano mergvakario rengėjai Sofijai Skucienei ir ponioms, kurios padėjo surengti man tokį malonų ir vaishingą vakarą. Aš jaučiausi pagerbta tarp visų jūsų.

Ypatinga padėka Kristinai Simonėlienei. Labai nuoširdus aciu ponioms ir panelems už gausų atsilankymą ir gražias dovanas. To vakaro prisiminimas liks per visą mūsų vedybinį gyvenimą. Jums dėkinga — Danetė Stankevičiūtė

PLEČIAME KOMERCINĖS DRAUDOS SRITĮ:

- Apartamentiniams pastatams
- Krautuvėms
- Dirbtuvėms
- Statyboms, remontams
- Įstaigoms

TEIRAUKITĖS KAINŲ IR SĄLYGŲ!

Dažniausiai rasite priimtinas Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmadieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00	DUODA PASKOLAS:
1 metų	8.75%	
Terminuoti indėliai:		
1 metų	8.50%	
180 — 364 d.	7.75%	nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000
30 — 179 d.	7.25%	
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau		
Taupomosios sąskaitos: specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos	5 %	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

JAU 20 METU veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškai ir pooperacine problema daugybė žmonių pasveiko arba rado pagerėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Balijai, vestuvės, sužadėtuves, parenkimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronto.